XVIII. évfolyam. Budapest, 1908. május hó 23. 41. (1712.) szám.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség: **Budapest, IX., Köztelek-utcza 8.**
Kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek), Üllői-út 35. szám.**

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1908 junius 3. d. u. 4 órakor. Egyesületi tanács ülése.
„ „ 4. d. e. 10 órakor. Igazgató-választmány ülése.

Meghivó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület" igazgató-választmányának ugyis mint a „Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége" végrehajtó-bizottságának

1908. évi junius hó 4-én (csütörtökön) d. e. 10 órakor a „Köztelek" székházában (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz. alatt) tartandó

IV. rendes ülésére.

Tárgyak:

A) **Közösen elintézendő ügyek:**

1. A mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
2. Jegyzőkönyv hitelesitésére két tag kiküldése.
3. Tagsági ügyek.
4. Beregvármegyei Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi miniszterhez intézett kérelmének támogatását kéri.
5. Erdélyi G. E. átirata a románországi legeltetési határforgalom ügyében.
6. Jelentés az angolországi tanulmányut előkészitéséről.
7. A déli vasut gabona- és liszttarifái.
8. Szerb kereskedelmi szerződés ügye.
9. Állandó tenyészállatvásár-telep ügye.

A közgazdasági szakosztály javaslatai:

a) Állásfoglalás az ingó jelzáloghitel szervezése tárgyában.

b) Javaslat a drágaság enyhitésére kivánatos intézkedések tárgyában.

c) A vasuti tarifák reformja.

d) „Collis agricoles".

e) Kedvezményes tarifák kieszközlése vetőmagvakra.

A földmivelési és növénytermesztési szakosztály javaslatai:

a) Az alföldi mezőgazdálkodás reformja.

b) A birtokossági közlegelők kisajátitása.

c) Földmivelésügyi miniszter leirata osztrák ólomzárolással forgalomba hozott lóhere- és luczernamagvak ügyében.

d) Földmivelésügyi miniszter leirata a kendervetőmagtermesztés felkarolása ügyében.

Az irodalmi és tanügyi szakosztály javaslatai:

Mezőgazdasági oktatás a hadseregben.

A mezőgazdasági, ipari, üzemi és müszaki szakosztály javaslatai:

a) Jelentés a szakosztály ujraalakulásáról, az üzemi és müszaki bizottságok ujraválasztásáról.

b) A szakosztály államsegélye.

A dohánytermesztési bizottság javaslata:

A dohánybeváltás körül kivánatos reformok.

Müszaki bizottság javaslatai:

a) Nemzetközi automobil szántógép-verseny ügye.

b) Aratógépbemutatás rendezése a Felvidéken.

c) Gőzaraló-gépbemutatás.

d) Jelentés tanulmányi kirándulás rendezése tárgyában.

Tudomásul veendők.

a) Földmivelésügyi miniszter a bemutatási záradékkal ellátott módositott alapszabályokat küldi.

b) Földmivelésügyi miniszter meghivója a bortörvény módositása tárgyában tartott szakértekezletre.

c) Földmivelésügyi miniszter leirata az amerikai gazdasági szaktudósitói állás ideiglenes betöltése tárgyában.

d) Földmivelésügyi miniszter meghivója a borértékesités tárgyában tartott szakértekezletre.

e) Földmivelésügyi miniszter leirata a Tisza folyó csongrádi átvágásának Károlyi Sándor grófról történt elnevezése tárgyában.

f) Földmivelésügyi miniszter a vidéki gazdasági előadásokra mult évben engedélyezett államsegélyről szóló elszámolást tudomásul veszi.

g) Földmivelésügyi miniszter a Csáky Petronella-féle ösztöndij odaitéléséről értesit.

h) Földmivelésügyi miniszter a kisérletügyi központi bizottság tagjává a szövetségi titkárt nevezi ki.

i) Földmivelésügyi miniszter leirata a Bécsben április 13—14-én a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumban tartott hadseregszállitási szakértekezleten való képviseltetés tárgyában.

j) Pénzügyminiszter meghivója a szeszkontingens megállapitása és felosztása tárgyában tartott szakértekezletre.

k) Kisküküllővármegyei G. E. a jégbiztositási ügynek állami kezelésbe vétele tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratát közli.

l) Magyar Tudományos Akadémia képviselőt kér a Forster János-féle alapitványból hirdetett pályázat biráló-bizottságába.

m) Dunántuli Közmüvelődési Egyesület közgyülésére meghivót küld.

n) Gácsországi G. E. közgyülésére meghivót küld.

o) Képviselet a junius 17-iki mikolczi gyapjuvásáron.

B) **Az OMGE. belügyei.**

1. A mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
2. Két jegyzőkönyvhitelesitő kiküldése.
3. Tagsági ügyek:
   a) uj tagok felvétele,
   b) kilépő és meghalt tagok törlése.
4. Jelentés a Károlyi-szobor ügyében.

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

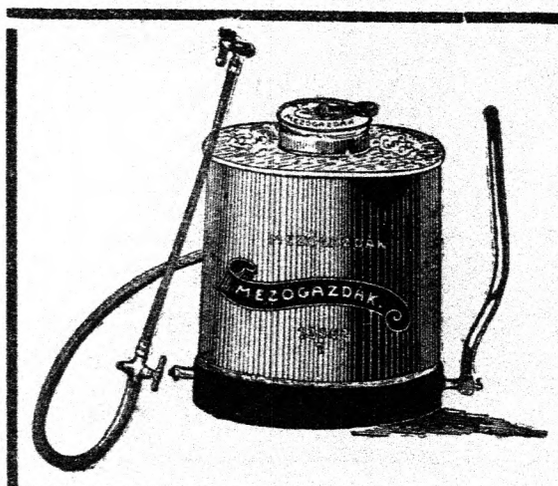

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő- és permetezőanyag-megtakaritás** érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket az összes **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kivánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyü permetező K 40.—
„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utcza 31. szám.

Mai számunk 36 oldal.

5. Egyesületi tanács javaslatai:

a) szerkesztő-titkár igazgató-választmányi tagsága;

b) kiküldetés a stuttgarti vándorkiállításra;

c) nemzetközi tejgazdasági kongresszus előkészitő-bizottsága az OMGE.-t kéri fel tenyészszarvasmarhakiállitásnak az 1909. évi budapesti kongresszussal kapcsolatban való rendezésére;

d) a „*Köztelek*"-nek kedvezményes előfizetési áron való átengedése a Magyar Gazdaszövetség legfeljebb 50 testületi tagja részére;

e) uj póttag kiküldése a gyapjuaukciók becslő-bizottságába;

f) ügyvezető-titkár lakásügye;

g) irodatiszt fizetésjavitás iránti kérvénye.

6. Törzskönyvelő bizottság javaslatai a törzskönyvi szabályzat módositása és miniszteri jóváhagyása, valamint a törzskönyv államsegélye felemelésének kérelmezése tárgyában.

7. Földmivelésügyi miniszter leirata az OMGE. tejgazdasági bizottságának hivatalos véleményező testületül való elismerése és a bizottság irodai költségeinek átvállalása tárgyában.

8. Folyó ügyek.

Budapest, 1908 május hó 21.

Dessewffy Aurél gróf s. k.
elnök.

Országos sörárpa- és komlókiállitás.

Az OMGE. a földmivelésügyi miniszter támogatásával *1908. évi október hó 1—7-ig* terjedő időben *Budapesten*, az egyesület székházában *országos sörárpa- és komlókiállitást* rendez.

A kiállitáson résztvehet minden magyarországi termesztő 1908-ban termesztett sörárpával és komlóval

A kiállitásra beküldendő *sörárpa* mennyisége 9·5 kg. Az árpaminta legalább 50 q. azonos árpamennyiség több helyéről veendő s két zacskóba osztandó el, ugy, hogy azok mindegyikébe kb. 4·75 kg. jusson. *Az árpaminták a m. kir. növénytermelési állomás* czimére *Magyaróvárra* küldendők, mely azok vizsgálatát végezni fogja.

A beküldendő *komló* mennyisége 2 kg., mely legalább 5 q. azonos légszáraz komlóból veendő. A *komlóminták* az *OMGE. titkári hivatalának* czimére, Budapest, IX., Köztelek-utcza 8. küldendők be.

A birálat alapján legjobbnak talált árpa- és komlóminták pénz, oklevél illetve értéktárgy dijakkal fognak kitüntettetni.

Készpénzdijak:

Sörárpára: hét I. dij à 150 kor., *tizennégy* II. dij à 100 kor., *huszonegy* III. dij à 50 kor.

Komlóra: négy I. dij à 150 kor., *nyolcz* II. dij à 100 kor., *tizenkét* III. dij à 50 kor.

Ezenkivül a legjobb sörárpa- és komlóminták kitüntetésére a rendes dijakon kivül még 3 sampiondij kerül kiosztásra, egyenként 300 K. értékü emléktárgy alakjában.

A kiállitás részletes programmja az OMGE. titkári hivatalánál kapható.

Budapest, 1908 május havában.

A rendező-bizottság nevében:

Cserháti Sándor, elnök. *Jeszenszky Pál*, ü.-titkár, előadó.

A diószegi tanulmányi kirándulásra,

tekintettel az igen nagy számu jelentkezőkre, több jelentkezés **nem fogadható el.**

A rendező-bizottság nevében
Jeszenszky Pál
ügyvezető-titkár.

Egyről-másról.

(Vetések állása és a gabonapiacz helyzete. — A tőzsde és a tőzsdereform. — Államvasuti beruházások. — Az uj bortörvényjavaslat.)

Gazdatársainkkal, akik az utóbbi napokban a Köztelken jártak, a vetések állapotáról beszélgetve, egyébről sem lehet hallani, mint panaszról az esőhiány miatt. Esőhiányról panaszkodik a bácskai, a temesi, az alföldi, a felvidéki, a dunántuli gazda egyaránt, hozzátéve, hogy most még ugyan nem hagyott jelentősebb nyomokat az esőhiány a vetésekben, de ha tovább is igy tart a száraz időjárás, nem lehet tudni, hová fejlődik a helyzet. A vetések állásáról tehát tulkedvezőten itéletet ma nem lehet mondani, sőt egyik-másik helyen igen szépen fejlődnek ugy az ősziek, mint a tavasziak. Erről számol be Vas vármegye alispánja is most közzétett jelentésében, amely szerint Vas vármegye terméskilátásai a mai helyzet után itélve, szép reményekre jogositják a termesztőket. Május hava nemcsak nálunk Magyarországon csapadékban szüköldő, — a helyenként fellépő zivataros esők nem változtatnak csapadékszegény jellegén — hanem az egész kontinensen, különösen pedig a Balkán-államokban és Déloroszországban is. A konzuli jelentések legalább erről számolnak be, a vetésekre nagyobb befolyással azonban sehol sem volt még eddig a szárazság.

A gabonatőzsde áralakulásai összefüggésben vannak ma és pedig erős összefüggésben a mezőgazdasági helyzettel. A tőzsdei érdekeltség számitásait a valószinü terméskilátásokra alapitja. Mivel pedig a mezőgazdasági helyzet aggasztónak nem mondható ebből magyarázható az a körülmény, hogy a ma egyheti árjegyzéshez képest a gabonaárak hanyatlást tüntetnek föl. Szükségtelen azt az e helyen többször hangoztatott nézetünket ujból fejtegetni, hogy mennyire jogosult vagy jogosulatlan a fellegek engedékenységétől függő terméseredményre már most számitást alapitani, tisztán csak a tényállást állapitjuk meg. A malmok csekélyebb vételkedve, valamint az ismét felszinre vetett teljes üzemkorlátozás szintén tápot szolgáltat a gyengébb irányzatra, ugy, hogy a gyengülés lett ismét iránynyá a hazai gabonapiaczon.

*

A budapesti áru- és értéktőzsde beléletének egy mélyreható esemény adott különösebb jelentőséget a lefolyt héten, amely amily váratlanul és gyorsan támadt, éppen oly gyorsan is nyert befejezést. Kornfeld Zsigmond, a tőzsde elnöke lemondott a tőzsde elnökségéről, majd azonban engedve a tőzsdetagok közóhajának, még inkább néhány befolyásos politikus kivánságának, lemondását visszavonta. Eredeti szándékának megmásitására — mint ő maga mondta ezt a tőzsde tagjaihoz intézett beszédében — az birta, hogy meghajolni óhajtott a tőzsdei körökben általánossá vált azon közóhaj előtt, amely őt az uj tőzsdetörvény megalkotásáig a tőzsde elnöki székében tudni kivánja. Ugyanezen beszéde alkalmával a tőzsdereformra vonatkozó többrendbeli nyilatkozatot is tett, amelyek közül különösen a tőzsde autonomiájára vonatkozó nyilatkozata érdemel részünkről figyelmet. A tőzsde kétségtelenül autonóm testület, amelynek bizonyos mértékig meg kell hogy legyen önkormányzati joga, azon mértékig, ameddig a tőzsdén kivül álló, de azért a tőzsdével kapcsolatos érdekkörök legelemibb jogköveteléseivel nem jön ellentétbe. Mivel a tőzsde elnökének a tőzsde autonomiájáról szóló kijelentése nagyon is szoros kapcsolatban emlittetett a tőzsde küszöbön álló reformjával és ezzel együtt a tőzsdei irreális üzlet szabályozásával, ez a körülmény arra enged következtetni, hogy a tőzsde megreformálásának jogát is autonom jogkörében szeretné — legalább is tulnyomólag — elintézni. Annak a megitélése, illetőleg afölött való döntés joga, hogy a tőzsdereform mily mértékben lesz hivatva korlátozni a tőzsdei különbözeti játékot, nem eshet a tőzsde autonom jogkörébe. Sokkal mélyrehatóbb közgazdasági kérdés ez, amely ennélfogva megköveteli azt, hogy éppen azok az érdekeltek emeljék fel döntő szavukat e kérdésben, akiket a tőzsde tagjainál is közelebbről érint a reform mikénti rendezése. A tőzsde autonom uton próbálta már rendezni a tőzsdei üzletmenetet és ennek eredménye a mai állapot lett, melyet maga Kornfeld se talál ideálisnak. A tőzsde uj palotáját, ujabb, modernebb szellemnek kell átlengenie. Egyébiránt Kornfeld ujra elfoglalván a tőzsde elnöki székét, egy igen nemes czélt tüzött ki maga elé, azt, hogy a kereskedelmi becsületet és korrektséget ujból ragyogóan tüntethesse föl a gazdasági látóhatáron. Amily nemes e czél, annyira kivánjuk is, hogy ezt elérnie mielőbb sikerüljön is. Ezt a kitüzött czélt azonban a tőzsde reformja nélkül lehetetlen elérni, sőt a reformmal is csak ugy, ha mindazok az üzleti módok, amelyek minden reális alapot nélkülöznek és amelyek a tőzsde tekintélyét máris annyira lerontották, a tőzsdereform által lehetetlenné válnak. Kornfeldet kitüzött czéljához csakis a legnagyobb szigorral végrehajtott tőzsdereform vezetheti.

*

Emlékezetesek még a mult ősz és tél keserves tapasztalatai, amelyek a régi mulasztások egész rendszerét hozták napvilágra. A MÁV. okszerü fejlesztésének évtizedeken át való elmulasztása, egy könnyelmü gazdálkodás természetszerü eredménye most mi rajtunk áll bosszut, minthogy államvasutaink a hatalmas arányokban növekedő forgalom igényeivel a vezetőség minden jóakarata, a személyzet minden buzgalma és önfeláldozása daczára képtelenek megbirkózni a maguk régi kereteiben, amelyeknek sem tágitásáról, sem időnkénti megfelelő kiegészitéséről és tatarozásáról nem gondoskodtak annak idején.

Minthogy a mult év utolsó negyedében a vasuti forgalmi zavarok már valóságos gazdasági csapássá nőtték ki magukat, az OMGE. közgyüléséből sürgős felterjesztésel fordult a kormányhoz a lehetetlen és már-már teljes államvasuti csőddel fenyegető helyzetnek rendkivüli eszközök igénybevételével való orvoslása érdekében. A kereskedelemügyi kormány felterjesztésünkre adott válaszában — amelyet lapunk f. é. 7. számában közöltünk — teljes mértékben elismerte panaszaink és kérelmeink jogosultságát, valamint azt is jelezte, hogy a legsürgősebb és már akkor folyamatba tett intézkedések után a gyökeres orvoslás terére kiván lépni, mihelyt e nagyfontosságu lépésnek meglesznek a kellő anyagi előfeltételei.

Örömmel üdvözöljük tehát most Kossuth Ferencz államvasuti beruházási javaslatát, amelylyel az állomási raktárak, pályaudvarok bővitése, pályajavitások, valamint mozdonyok és vasuti kocsik szaporitása czéljából jelentékeny beruházási hitel igénybevételére kér felhatalmazást. A javaslat ugyan távolról sem képes a MÁV. valamennyi hiányán vagy akár csak sürgős szükségletén is gyökeresen segiteni, de a sok szükségletből szerencsés kézzel válogatja ki azt, ami talán mégis a legégetőbb és az ország anyagi erejéhez mérten igy is igen nagy és sulyos áldozatokkal siet államvasuti forgalmunk megjavitására, egész gazdasági életünknek a vasuti mizériák fojtogató nyüge alul való fokozatos felszabaditására.

Szó sincs róla, mintha abban az illusióban ringatnók magunkat, hogy ezek a most tervbevett beruházások egyszeriben rendet csinálnak államvasuti forgalmunkban. Jól tudjuk, hogy ettől még távol állunk és erre jóval nagyobb áldozatok volnának szükségesek. De hát szegény ember vizzel főz. Annyi bizonyos, hogy Kossuth beruházási tervének lelkiismeretes végrehajtása igen sok bajt és hiányt orvosolni fog s ha valami némi keserüséget vegyit ezen érzett őszinte örömünk kelyhébe, az csak az a nem jogosulatlan aggodalom, vajjon államháztartásunk meddig birja meg a legsürgősebb beruházások végrehajtásából reánehezedő évenkénti tehertöbbletet és hogy vajjon a pénzpiacz alkalmas lesz-e egyhamar nagyobb összegü járadékainknak kedvező és államhitelünkhöz méltó árfolyamon való elhelyezésére.

*

Másik régóta ismételt követelésünk a mesterséges borok készitésének és forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. törvényczikk módositása volt abban az irányban, amelyet a törvény életbeléptetése óta szerzett tapasztalatok jelölnek ki. Egyes rendelkezések szigoritását a hazai gyakorlati tapasztalatokon kivül szükségessé teszi még az a körülmény is, hogy ujabban Franczia-ország, Olaszország, a Németbirodalom és Ausztria is szigorubb bortörvényeket léptettek életbe. Kivált a velünk közös vámterületet alkotó Ausztriának ily irányu törvényhozási intézkedései tették a kérdést a mult évben aktuálissá, minhogy azzal a veszedelemmel szemben, nehogy az egész magyar-osztrák monarchia hamisitványairak lerakodó helyévé váljon hazánk, csakis a két állam bortörvényeinek lehetőleg azonos alapelvekre való fektetésével lehet sikeresen védekezni. A mult évig mi követeltük ezt mindig Ausztriától, mert a mi bortörvényünk volt a szigorubb, de tavaly változott a helyzet az uj osztrák bortörvény életbeléptetésével, ugy, hogy a kiegyezési tárgyalások során már Ausztria kötötte ki azt, hogy Magyarország egy éven belül legalább is olyan szigoru bortörvényt fog alkotni, mint az érvényben levő osztrák törvény, amely a kiegyezés lejártáig szintén nem enyhithető.

A magyar gazdaközönség egyértelmü sürgetésének és nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségének tett tehát eleget Darányi Ignácz dr. földmivelésügyi miniszter, amidőn az uj bortörvényjavaslatot kidolgoztatta s annak előadói tervezetét termelőkből, kereskedőkből, és más érdekelt körök képviselőiből egybehivott szaktanácskozmány elé terjesztette. A javaslattal lesz még alkalmunk az ankét tanácskozásainak befejeződése után behatóbban foglalkozni, most csak általánosságban konstatáljuk, hogy az előttünk fekvő javaslat az osztrák törvénynek az érdekelt körök részéről helyesléssel fogadott szigorubb intézkedéseit mind átveszi, sőt egyes kérdésekben, például a mazsolának édesborkészitésre való felhasználását illető tilalmában — tokaji aszubornak védelme érdekében — igen helyesen tovább megy az osztrák törvénynél. Nagyjában a javaslat számol a lapunkban mult évben hangoztatott csaknem valamennyi kivánsággal.

Igen nagy jelentőséget tulajdonitunk a tokaji borokra vonatkozó fejezetnek, mely teljesiti a tokaji borvidék zárt területté nyilvánitására vonatkozó kivánságot és több oly intézkedést tartalmaz, amelyektől a tokaji bornak a külföldi piaczokon sajnálatos módon megrontott régi hirnevének helyreállitását remélhetjük.

A legfontosabb természetesen a megfelelő végrehajtás és a borhamitások hathatós ellenőrzése, mert a legjobb törvény sem ér semmit, ha a végrehajtás lanyhasága miatt papiroson marad. A javaslat e tekintetben is több helyes intézkedést tartalmaz, amelyek még egy és más irányban kiegészitendők volnának.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Czukorrépatermesztési kisérletek 1907-ben.

Az 1903-ik évben megkezdett czukorrépatermesztési kisérletek az elmult 1907-ik esztendőben folytatva lettek. Czéljuk ez évben a fajtakipróbálás és a trágya hatásának észlelése volt. Mint az 1906-ik esztendőben, ugy ez évben is a kisérletek a gazdák közremüködésével történtek 56 gazdaságban. A beállitásnál a növénytermesztési kisérleti állomás alkalmazottjai ügyeltek fel. Ezen kisérleteken kivül végeztettek kisérletek még az állomás saját kisérleti területén és laboratóriumában is.

Az időjárás ez évben sem volt normális. Tartós őszi szárazság akadályozta a répa kifejlődését s megnövését.

A csapadék eloszlása hónaponként s helyenkint igen különböző volt. Legkevesebb eső esett Tövisházán 161 mm., legtöbb Sopronkövesden 570 mm. Legszárazabb szeptember és október hónap volt.

Az időjárás szeszélyein kivül még az ormányos bogarak befolyásolták a kisérleti eredmények megbizhatóságát, helyenként egyes kisérleteket egészen is elpusztitva.

I. Termelési kisérletek különböző répafajtákkal.

1907-ben az előző évhez hasonlóan 16 czukorrépafajta lett kipróbálva: 1. Rabethge és Giesecke wanzlebeni, 2. kaposvári Kuhn, 3. Baross L. (Bánkut), 4. mezőhegyesi, 5. romanski, 6. diószegi, 7. Breustadt Elit, 8. Mette Elit, 9. Strandes wanzlebeni, 10. Bergmann, 11. Aderstedt ujabb tenyészet, 12. Schreiben wanzlebeni, 13. szerencsi, 14. Jaensch „Victrix", 15. Kuhn Co, 16. Buszczynski és Lazynski.

Elvül szolgált, hogy azon répák, melyek már 4 éven át próbáltattak s meglehetősen egyforma kisérleti eredményt mutattak, egyelőre a kisérletezésből kihagyandók, hacsak azért nem maradtak meg a kisérlet tárgyát képező répák sorában, hogy a még ismeretlen répafajtákkal összehasonlittatván, utóbbiakról fogalmat alkothassunk.

a) *Az egyes fajták csiraképessége*

igen különböző volt. A növényélet- és kórtani állomás meghatározása szerint a legnagyobb csirázási energiát a Buszczynski magja mutatta, a legkisebbet a másik orosz répa, a Romanski tanusitotta. A magyar fajták csirázási erélye a Buszczynskiénál csak lényegtelenül kisebb. 100 gomolyból adott a Buszczynski 263 csirát; 200-nál többet a diószegi, Jaensch, Strandes, mezőhegyesi, Schreiber, Baross, Breustedt és Bergmann. Legkevesebb csirát adott az aderstedti, 181-et.

b) *Czukortartalom*

tekintetében az 1907. évi répa kiváló volt. A „Wochenschrift des Centralvereines für Rübenzuckerindustrie" szerint Magyarországon és Ausztriában átlag volt:

répatermés 1907-ben 258 q } pro ha., amiczukortermés 1907-ben 43 q } pro ha., amiből kiszámitható, hogy a répa átlagos czukortartalma 1907-ben 16·6 q volt, mig 1906. évben csak 14·8 q és 1905-ben 15·4 q volt. E nagy czukorterméssel szemben a hektáronkénti répatermés 1907-ben volt a legkisebb. Ezen jelenségnek az immár felemlitett őszi szárazság nagymértékben volt előmozditója. Alábbi táblá-

zat az egyes fajták czukortartalmának ingadozását mutja:

Rabethge és Giesecke	17·65—21·95	különbség	4·30
Kaposvári Kuhn	17·05—21·70	„	4·65
Baross	17·30—22·00	„	4·70
Mezőhegyesi	16·40—21·70	„	4·70
Romanski	17·70—22·00	„	4·30
Diószegi	16·10—21·00	„	4·90
Breustedt	15·85—20·80	„	4·95
Mette	16·20—21·50	„	5·30
Strandes	16·60—21·40	„	4·80
Aderstedt	16·05—21·60	„	5·55
Schreiber wanzlebeni	17·00—22·30	„	5·30
Jaensch	16·20—20·30	„	4·10
Kuhn	18·25—21·60	„	3·35
Buszczynski	17·15—23·20	„	6·05

A mult évi 1906-iki kisérletekkel egybehangzóan a külső viszonyok lényegesebben befolyásolták a répa czukortartalmát a fajtánál, amennyiben egy és ugyanazon fajta különböző helyen nagyobb különbséget mutat, mint különböző fajta egy helyen termesztve.

Az egyes fajták egymáshoz viszonyitott értékét feltüntetendő, minden fajta jóságának megfelelően *értékszámot* kapott. A legjobb, legczukordusabb répa értékszáma 1, az ennél legfeljebb 0·5%-kal rosszabbé is 1, mig a legjobbtól 0·5—1% kal differáló répa értékszáma 2, 1—1½ százalékkal rosszabbé 3 és igy tovább. Eszerint az egyes fajták a következő táblázatban összefoglalt értékszámokat nyerték:

Sorszám	A répafajta neve	1	2	3	4	5	6	7
		értékszámot kapott kisérletnél						
1.	Rabethge és Giesecke	9	4	1	1	1	—	—
2.	Kaposvári Kuhn	5	3	5	2	—	—	—
3.	Baross L. (Bánkut)	—	4	5	6	1	—	—
4.	Mezőhegyesi	—	2	4	4	5	—	—
5.	Romanski	—	3	6	4	-	1	—
6.	Diószegi	—	—	3	4	8	—	—
7.	Breustedt „Elit“	1	1	5	4	3	—	—
8.	Mette „Elit“	—	2	1	5	4	2	1
9.	Strandes „Wanzleben“	—	2	6	5	2	1	—
10.	Bergmann	2	6	5	2	1	—	—
11.	Aderstedti „Neuere Zucht“	—	—	5	7	2	1	—
12.	Schreiber „Wanzleben“	6	8	1	1	—	—	—
13.	G. Jaensch „Vietrix“	—	—	3	7	5	—	1
14.	Kuhn & Comp.	10	3	—	3	—	—	—
15.	Buszczynski és Lazynski	7	4	3	1	—	—	—

E táblázatból kitetszik, hogy a Rabethge, a két Kuhn, Schreiber wanzlebeni s a Buszczynski a legczukordusabbak; előbbi három már az eddigi kisérleteknél is, utóbbi csak 1907-ben mutatta e tulajdonságot. A kaposvári Kuhn csak 0·27%-kal tartalmazott kevesebbet az eredetinél s eredetére nézve a valódi Kuhntól abban különbözik, hogy mig utóbbi Hollandiában termett magról, az ennek itthoni továbbtermesztéséből nyert elitmagról származik. Az értékszámok — kivéve a diószegi répát — az átlagos czukortartalomtól nem mutatnak lényeges eltérést.

A Rabethge nemcsak a magyar származásu fajtákkal szemben van fölényben, de a német fajták jelentékeny részével is, a Mette czukortartalomra a leggyengébb. Gyengéknek mondhatók még czukortartalomra: a diószegi, aderstedti, mezőhegyesi, Jaensch, közepeseknek: a Bergmann, Romanski, Baross, Breustedt, Strandes fajták. Mig 1903—1905-ig az Alföldön, 1906—1907-ben a nyugati vármegyékben termesztett répa tartalmazott több czukrot, bizonyitván az időjárás befolyását a czukortartalomra.

c) *Tisztasági hányados.*

Mivel a tisztasági hányadost a tömegelemzésnél divó módszerrel pontosan meghatározni nem lehet, kiszámitásának nem sok értelme van s csak a gyárosok kifejezett óhajára történik, kik ezáltal a különböző vidéken termett répák iránt tájékozást szereznek.

Minimális tisztasági hányadosa volt a Magyar-Óvárott termett Mette répának, 84·78, maximális a Trencsénbánon termett Rabethge répának, 95·86. Megelőző évek tapasztalataival megegyezőleg az alföldi répák tisztasági hányadosa csekélyebb a nyugati vármegyékben termesztett répáénál.

d) *Termőképesség.*

Előző évek kisérletei is mutatták, az 1907-ikiek pedig megerősitették, hogy a czukorrépa termőképességét nehezebb meghatározni, mint czukortartalmát. E nehézséghez 1907-ben az időjárás s az orrmányos bogár pusztitása is hozzájárult. Legbővebben termő ez évben a Breustedt volt, majd a Mette répa, mely előző évben is bőtermőnek bizonyult. A különbség a legbővebben s legkevesebbet termő répa közt 30 q. Bőtermőség tekintetében az egyes fajták következőképen sorakoznak:

	1903-ban	1907-ben
Mette	1	2
Breustedt	2	1
Diószegi	3	5
Jaensch	4	3
Schreiber wanzlebeni	5	8
Baross	6	9
Bergmann	7	7
Buszczynski	8	10
Kuhn	9	12
Aderstedti	10	4
Rabethge	11	6
Mezőhegyesi	12	11

A Kuhn-féle répa már öt éven át mutat gyenge termést s igy nyugodtan kimondhatjuk annak gyenge termőképességét. Egy sincs azonban olyan, mely ugy czukortartalom, mint bőtermőség dolgában egyaránt jó volna.

c) *Holdankénti czukortermés.*

Minthogy nálunk csak a gyöktermés q-ja képezi a vételár alapját, a holdankénti czukortermés meghatározásának csak kivételesen van jelentősége. Idevonatkozó tabellák mutatják, hogy termésmennyiségre erős és czukortartalomra gyenge fajták épp ugy adhatnak holdankint nagy termést, mint azok, melyeknél ez forditva áll, t. i. hogy kisebb, de czukorban dus gumót fejleszt az illető fajta.

II. A kisérletek eredményének ismertetése gazdaságok szerint.

Az egyes gazdaságoknál elért kisérleti eredményeket — egész röviden bár — azért ismertetjük, hogy az ország bármely vidékén lakó gazda tájékozva legyen afelől, melyik répafajta válna be ő nála körülbelül a legjobban, szem előtt tartva a gyáros igényeit.

A gazdaság neve, ahol a kisérlet végeztetett	A legjobban bevált fajta neve	
	bőtermőség szempontjából	czukortartalom szempontjából
Magyardiószeg	Strandes	Schreiber wanzl.
Stummer br. Nagybodok	Aderstedti	Rabethge
Károlyi M. gr. A. Jattó	Mette	Mette
Bárány Lipót Tornócz	Kuhn	Kuhn
Nyitrazsámbokrét	Bergmann	Rabethge
Csejthe	Kaposvári Kuhn	Rabethge
Nagybossány	Diószegi	Rabethge
Trencsénbán	Kuhn & Comp.	Mette
Köbidgyarmat	Baross	Rabethge
Párkánynána	Breustedt	Rabethge
Oroszka	Mette	Rabethge
Ács	Baross	Rabethge
Magyaróvár	Mette	Rabethge
Sopronkövesi	Mezőhegyesi	Rabethge
Nagyezenk	Buszczynski	Schreiber Wanzl.
Süttör	Aderstedti	Bergmann
Bükk	Jaensch „Victrix“	Rabethge
Keresztény	Mette	Kuhn & Comp
Mezőlak	Diószegi	Rabethge
Martonvásár	Breustedt „Elit“	Bergmann
Nagygombos	Schreiber wanzl.	Buszczynski
Tarnaméra	Buszczynski	Schreiber waazl.
Tiribes	Breustedt	Rabethge
Selyp	Bergmann	Mette Elit
Felső-Zsoleza	Strandes	Kuhn et Comp.
Kassa	Diószegi	Rabethge
Debreczen	Diószegi	Rabethge
Tövisegyháza	Mette	Bergmann
Pa-Dohányos	Breustedt	Rabethge
Bökény-puszta	Breustedt	Rabethge
Bánkut	Breustedt	Rabethge
Gyulavári	Breustedt	Rabethge
Csorvás	Breustedt	Rabethge
Mezőhegyes	Mette	Rabethge
Kalácsa	Jaensch	Bergmann
Törökkanizsa	Diószegi	Rabethge

III. A czukorrépa káros nitrogénvegyületeiről.

Tudvalevőleg a czukorgyártásnál nem csupán a répa czukortartalma, de annak feldolgozhatósága is igen fontos, vagyis az, hogy a répa czukortartalmából mennyi nyeretik tiszta czukorként s mennyi megyen a melasszba.

Azon nem czukoranyagokat, melyek a czukorgyártás folyamán oldattá kerülve a czukor kikristályosodását gátolják s melasszban meglehetős nagy mennyiségben vannak jelen, *„káros vagy ártalmas vegyületeknek“* mondjuk. E káros vegyületek közt vannak anorganikusak, — többnyire kálisók — melyeket *„káros hamu“* név alatt ismerünk és vannak organikusak. Ez organikus vegyek közt elsősorban a *nitrogénvegyek* érdemelnek említést. A nem czukoranyagok viszonya a káros nitrogénhez *nitrogén koefficziensnek* neveztetik. Természetes, hogy ezen káros nitrogénvegyek mennyisége a répa feldolgozhatóságára s igy értékére is igen mérvadó.

Az egyes termesztési helyeket az ország vidékei szerint csoportositva ugy találjuk, hogy a nagy magyar Alföldön termesztett répák az ország többi részén termesztettekhez képest aránytalanul több káros nitrogént tartalmaznak. Kevesebbet Heves és Bars vármegyék, még kevesebbet, bár nem sokkal, a Dunántul s legkevesebbet Nyitra és Trencsén megyék répái. Utóbbiak körülbelül annyit, mint az ausztriai czukorrépa. Épp ezen okból az alföldi répák nehezebben dolgozhatók fel s ez értékükből is levon.

A talaj összetétele a káros nitrogén mennyiségére befolyással van: minél több a nitrogén és mész, annál nagyobb lesz a répa káros nitrogéntartalma.

JOHNSTON mélyvágásu fükaszálógépei marokrakó és kévekötő **aratógépei** széna forgató és **szénagyüjtőgépei**

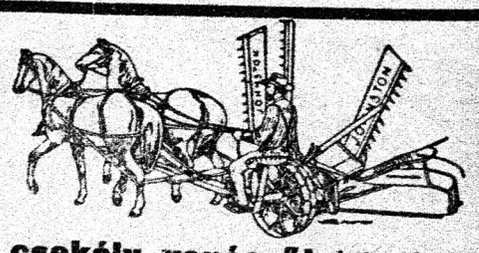

a **legjobbak a világpiaczon** és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnston-gépek ölt, kavarodott gabonában is jó munkát végeznek s feltünően **csekély vonóerőt** igényelnek.

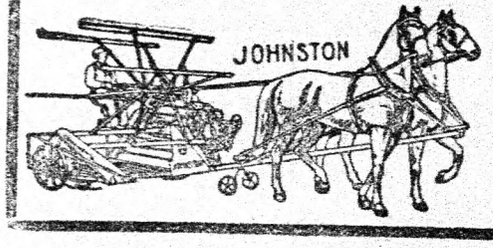

A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendü voltáért készséggel szavatolunk.

Vezérképviselet és főraktár: **Bächer Rudolf Melichar Ferencz** czégnél

BUDAPEST, VI. ker., Magymező-utcza 68. szám.

Essék ismertető leirást kérni. Essék ismertető leirá kérni

A foszforsavtrágyázással lényegesen leszállithatjuk a káros nitrogén mennyiségét, tehát javitjuk a répát. Foszforsav-, káli- és nitrogéntrágya kombinációja szintén előnyösen hat a répa feldolgozhatóságára.

A nitrogéntrágya emeli a káros nitrogén mennyiségét, tehát rontja a minőséget.

Összefoglalás.

Ad I. 1907. évi czukorrépatermesztési kisérletek kedvezőtlen viszonyok közt történtek. A Rabethge, Schreiber és Kuhn répák czukortartalomra jók, a diószegi és Jaensch gyenge, a Buszczynski nem mutat állandóságot.

Termőképességre jó a Mette és Breustedt. Ez utóbbi czukortartalomra is közepes s igy megközeliti azt a répát, amely ugy a gyárosnak, mint a gazdának megfelel.

Ad II. A gazdaközönség tájékozására közöltetik, hogy az egyes vidékeken körülbelül melyik répafajta felelne meg legjobban.

Ad. III. Legrosszabban feldolgozható czukorrépa — legtöbb káros nitrogénnel — a nagy magyar Alföldön terem.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: **Kovácsy Béla.**

Melyik állatfaj tenyésztése jövedelmezőbb?

A magyar gazda — elég későn — mindinkább tudatára ébred annak, hogy az egyoldalu gabonatermesztés ma már nem képezheti elég reális alapját egy gazdaság jövedelmezőségének. Örömmel tapasztalhattuk, hogy az utóbbi években a kis- és középbirtokosok is áttértek az intezivebb gazdálkodásra, amennyiben oly kulturnövények termesztését karolták fel, melyek a talaj jobb megmunkálását feltételezve, többoldaluvá tették a termesztést, megosztották a rizikót s biztosabbá, sőt nagyobbá is tették a jövedelmet.

Felkarolták az állat-, főleg a marhatenyésztést is és ezzel kapcsolatosan a tejgazdaságot, mind megannyi közvetlen vagy közvetett jövedelemforrásai a modern gazdaságnak.

Nagyon helyeslem azt az elvet, próbáljunk meg mindent s válaszszuk ki belőle a legjobbat. De ha ezt az elvet követjük, alig hiszem, hogy indokoltnak fogjuk találni a marhatenyésztésnek aránytalanul nagyobb mértékbeni felkarolását a lótenyésztéssel szemben, holott számadatokkal bizonyitható, hogy a lótenyésztés ma már és különösen az ujabban biztositott nagyobb remondaárak mellett feltétlenül több hasznot hajtó ágazata az állattenyésztésnek. Valljuk be azonban, hogy sok minden járult hozzá, hogy a tenyésztés ily irányt vett. A tejszövetkezetek nagymértékbeni propagálása, állami előlegek tehenek beszerzésére mindenütt közel érhető és gyakori dijazások és tenyészállatvásárok és végül a tenyészjószágnak még a közelmultig elég jó árban és mennyiségben történt értékesithetése. Utóbbit még elősegitette a marhák általános drágasága.

Azonban, amidőn azon meggyőződésemnek adok kifejezést, hogy a gazdának a marhatenyésztésből az eddigi, de már elmult nagy árak mellett sem volt valami nagy haszna, nem zárkózhatom el az ezután várható még kevésbbé biztató fejlemények megbirálása elől, melyek szerintem indokolttá tennék legalább is a tenyésztés egyoldaluságával idején szakitani s a raczionális lótenyésztésnek nagyobb térfoglalást propagálni.

Tulajdonképp mi indit bennünket számitó gazdákat a marhatenyésztés is nagymérvü felkarolására? A nagy árak vagy csak a divat. A nagy direkt haszon bizonyára nem. 1907-ben voltam a zsombolyai tenyészállatvásáron. Felhajtatott 85 darab 2 éves tarka bika. Nagyrésze el is kelt. Ez évben, februárban, ugyanott megtartott bikavásáron már 250 darab volt a felhajtás. Ebből eladatott egy darab 1000 kor.-ért, 80 darab átlag 500—600 kor.-ért, a többi eladatlan maradt.

A tenyészállatnak eladható növendék fenti árak mellett feltétlenül jövedelmet hoz. De ez is csak szerényet. Mert ugy itt, mint bárhol megtartott tenyészállatvásáron mit látunk?

Ugynevezett gyorsnövésü fajtát, mely rövid $1^1/_2$—2 éves koráig oly sokat, tehát gyorsan is evett, hogy csupa göbölyt látunk magunk előtt. Ebben rejlik szerintem a gyors növés titka. Én is ezekre tértem át. De fájó szivvel gondolok arra, mily igazságtalan voltam az én felhagyott erdélyi fehér gulyámmal szemben, mely nem tudott szalmán polyván gyorsnövésü lenni.

Ha tehát eltekintünk azon kiválasztott egyedektől, melyek tenyészállatoknak beválnak, s mint ilyenek a már is észlelhető tultermelés mellett értékesithetők is, számitsunk egy kissé, mit jövedelmez egy 3 éves tinó vagy üsző, mit a 3 éves csikó s mibe került a tenyésztőnek.

Nem számitok gyors növesztő takarmányozást, hanem csak normális jó fejlődésre szükségeset.

Borju.

I. év. 4 hetes koráig à 8 l. = 240 l. teljes tej, à 14 f.	33 K. 60 f.	
3 hónapig à 8 l. = 720 l. lefölözött tej à 4 f.	28 „ 80 „	
Éves korig 300 kg. széna à 5 f.	15 „ — „	
Gulyás egy évre	12 „ — „	
300 kg. zab à 14 f.	21 „ — „	
Legelő	6 „ — „	
Só, gyógykezelés, világitás	4 „ — „	140 K. 40 f.
II. év. Abrak 200 kg. à 12 f.	24 K. — f.	
Széna 400 kg. à 5 f.	20 „ — „	
Szalma 900 kg.	14 „ 40 „	
Répa 15 mm.	15 „ — „	
Legelő	12 „ — „	
Gulyás	12 „ — „	
Só, gyógykezelés, világitás	4 „ — „	101 K. 40 f.
III. év. Széna 600 kg.	30 K. — f.	
Répa 20. mm.	20 „ — „	
Szalma, tengeriszár	20 „ — „	
Legelő	12 „ — „	
Gulyás	12 „ — „	
Só, gyógykezelés, világitás	4 „ — „	98 K. — f.
Összes kiadás		339 K. 80 f.

Csikók.

I. év. 900 kg. zab à 14 f.	126 K. — f.	
8 mm. széna és zöld luczerna	40 „ — „	
Só, gyógykezelés, világitás	4 „ — „	
Csikós bére	12 „ — „	182 K. — f.
II. év. Széna és zöld luczerna	50 K. — f.	
12 mm. murokrépa	16 „ — „	
900 kg. tav. szalma	14 „ 40 „	
Legelő	12 „ — „	
Csikós	12 „ — „	
Só, gyógykezelés	4 „ — „	108 K. 40 f.
III. év. Ugyanigy		108 „ 40 f.
Összes kiadás		398 K. 80 f.

Ha a csikók 70%-át 800 kor.-ért számitom értékesiteni, 30%-ot pedig 400 K.-val, akkor az átlagár *680 korona.*

Hogyan zárul tehát számadásom?

Hároméves csikó felnevelési költsége	398 K. 80 f.
Eladási ár	680 „ — „
Marad haszon	281 K. 20 f.
Három éves borju felnevelési költsége	339 K. 80 f.
Hároméves korban 550 kg. élősuly à 64 f.	352 „ — „
Haszon	12 K. 20 f.

Megjegyzem, hogy tudva nem számitottam több kiadási tételt, mint feletetett polyva, szalma, alom, épülettőke, s a bevételben sem reflektáltam egyiknél sem, sem tenyészanyagnak való, sem egyéb különleges értékesitést, mit ha tennék, az is alighanem a lótenyésztés javára esnék. Ha azonban mindkettőnél az elhullási százalékot vennők, mely a nyugati marhánál nem éppen csekély, ugy ennél a mutatkozó csekély haszon legalább is felemésztetnék. Az értékesitésnél nem kicsinyeltem le az egyiket és nem kedveztem a másiknak s az eredmény, azt hiszem, döntőleg érvel a lótenyésztés felkarolása mellett.

Sólymos Gusztáv.

TALAJJAVITÁS.

Rovatvezető: **Kvassay Jenő.**

Az alföldi közlegelők öntözéséről.

Az állatállomány emelésére és nemesitésére irányuló törekvés homloktérbe tolta a közlegelőknek általánosan ismert elhanyagolt állapotát és Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter urnak mindenre kiterjedő gondoskodása folytán máris megindult az akczió a közlegelők gondozása, felnyitása és befásitása érdekében.

Könnyen belátható azonban, hogy az alföldi legtöbbnyire szikes talaju közlegelők megjavitására irányuló törekvéseknek öntöző viz alkalmazása nélkül foganatja alig lehet, mert ezen a vidéken a nyári hónapokra kiterjedő szárazság felperzsel mindent, ugy hogy az alföldi közlegelők értékét akkor fogjuk emelni leginkább és legjobban, ha mindenekelőtt arra törekszünk, hogy a legelő használhatóságát az egész nyári időszakra biztositsuk, ez pedig a mi klimatikus viszonyaink között öntözőviz nélkül meg nem valósitható.

Sokan vannak, kik azt hiszik, hogy elégséges volna e czélból a legelőt egyszer vagy kétszer évenkint jól nyakonönteni, mert a régi időkben, midőn még a Tisza és mellékfolyóinak vize szabadon járt, szintén csak egyszer vagy kétszer kaptak a legelőterületek vizet, mégis biztositva volt a legelőmarha megélhetése.

Hát hogy miként állott az alföldi legelők ügye ezelőtt több mint fél századdal, bizony arról ma már édes keveset tudunk és a legelőkérdés mai megoldása tekintetében az akkori állapotok pontos ismerete sem nyujtana semmiféle támpontot. Annyi bizonyos, hogy Alföldünk akkori népe az árvizek járásához, mely neki egyrészt ugyan kárt csinált, de másrészt a nádtermesztés, halászat és marhatartás révén hasznot is hozott, a helyzettel meg volt elégedve és öreg emberek állitása szerint az reájuk nézve kényelmes volt és a megélhetést mégis lehetővé tette.

Ma azonban egyes területeknek nyakonöntése nem oly egyszerü dolog. Ma már az ehhez szükséges vizet müvelés alá fogott területek között kell több kilométer hosszuságban, gondosan kiépitett műcsatornában, az öntözendő területhez vezetni, a legelőterületet, melyet öntözni akarunk és melyet ma már szintén müvelés alá fogott szántóföldek öveznek, az egész határvonalon végig erős töltésekkel kell körülvenni, hogy a viz idegen területre ne juthasson, de még csak át se szivároghasson és végül a csurgalékvizeket ismét hosszu uton kell elvezetnünk, sőt nagyobb vizállás esetében még ki is emelnünk. Ezek pedig mind oly nagy költségeket igénylő munkálatok, hogy bővebb magyarázatot nem igényel, miszerint az öntözővizet szolgáltató vizfolyásoktól 30—60 km. vagy még nagyobb távolságra fekvő közlegelőknek egy vagy kétszeri megöntözése

A Magyar Gazdaszövetség ingyen közremüködik fogyasztási és értékesitő szövetkezetek, valamint földbérlő társaságok létesitésénél és tanácsot ád minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetségeket vagy gazdaköröket alakit. Abból a czélból, hogy a földmiveseknek a földvásárlásnál utbaigazitással szolgálhasson, nyilvántartja a földvételi és eladási szándékokat. **Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik,** az jelentse be ezen szándékát **a Magyar Gazdaszövetségnél, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 40.**

utján elérhető csekély füterméstöbblet értéke az öntözőviz beszerzésével és elvégzésével járó költségekkel arányba nem hozható.

Az öntözéssel nézetem szerint különben is ugy vagyunk, hogy bár az nagy befektetést és nagy forgótőkét igényel, de ha annak megadjuk minden savát, borsát, ugy az mégis kifizeti magát; de évenként egy-két öntözéssel sehol, az Alföldön pedig legkevésbbé várhatunk a költségekkel arányban álló eredményt. Sőt tovább menve, könnyü kimutatni azt is, hogy alföldi viszonyaink között a kizárólag legelőöntözésre fektetett berendezés sem fizetheti ki magát azon egyszerü okból, *mert a legelő tápanyagának mértéken felül, azaz forszirozott termeléssel való kiaknázását feltétlenül el kell kerülnünk, miután ez a terület kimerülését vonná maga után.*

Vagyis legelőöntözéssel csakis az Alföldünkön rendszerint hiányzó nyári csapadék pótlásáról szabad és kell csak gondoskodnunk, ami a területnek 5—6-szoros megöntözésével már elérhető és ez teljesen elegendő is arra, hogy a legelő több részre való beosztásával annak a jószágállománynak, mely ott tavaszszal és őszszel táplálékot talál, öntözés segélyével a megélhetést a nyári hónapokon keresztül is feltétlenül biztositsuk.

Tehát miután az öntöző berendezés mindenütt a forszirozott termelésre van alapitva, mert csak ily módon fizetheti ki a berendezés magát, legelőöntözésnél azonban a forszirozott termelést azonban ki kell zárnunk, mert a talajba raktározott tápanyagok megfelelő pótlásáról gondoskodni nem tudunk, következik, *hogy a legelőöntözés egymagában, különösen Alföldünkön, az öntözőviz beszerzésének nagy költségeire való tekinettel ki nem fizetheti magát.*

Az öntözés terén eddig szerzett tapasztalati adatok alapján megejtett számításaim szerint tehát *legelőöntözést csak kaszálóöntözéssel kapcsolatosan lehet okszerüen létesiteni.*

Alföldi községeink nagykiterjedésü legelőterületekkel birnak, ugy, hogy a rendkivül nagy kiterjedéssel birókat, mint pl. a Hortobágy nem is számitva, nagy átlagban 600—800 hold kiterjedésü legelőterületek nem ritkák. Egy középkiterjedésü 800 holdas legelőterület öntözésének tehát számításaim szerint következő beosztással kellene birnia.

Ötszáz hold képezne állandó legelőt, melyen az öntöző és lecsapoló árkok segélyével 150—200 m. széles legelőutak képeztetvén ki, az 500 hold terület ezenfelül három részre osztatnék el, melyek közül mindig egy 170 holdas terület állana legeltetés alatt, mig a másik két rész öntöztetik. A terület öntözésre való berendezése teljesen azonos módozatok mellett lenne eszközlendő, mint az a kaszáló öntöző-berendezéseknél Alföldünkön szükséges, mégis azon különbséggel, hogy a területnek táblákra való beosztása mellőztetnék, ugy, hogy a legelő jószág az öntöző és lecsapoló árkok által képezett határvonalakon belől teljesen szabadon járhasson és kelhessen. Hogy pedig a jószág az öntöző és lecsapoló árkokban kárt ne tegyen, azok mentén *5—5 m. széles sáv kosárfüzzel lenne beültetendő*, mely egyrészt akadályul szolgálna arra, hogy az állatok könnyüszerrel az árkokhoz juthassanak és másrészt még hasznot is hajtana.

A 800 holdas területből további 250—260 hold szakittatnék ki kaszálóöntözés céljaira, *melyen a kombinált öntözési mód lenne bevezetendő.* A kombinált öntözési mód ismertetését majd talán más alkalomra tartom fenn, most csak annyit jegyzek meg, hogy ezen eljárási mód mellett is a terület zöme kaszáló és pedig fü- és luczerna-termeszésre használtatik ki, de mégis a viz tökéletesebb kihasználhatása czéljából egyéb termelési ágak is bevonatnak a czélból, hogy ily módon a 250—260 holdon a lehető legnagyobb jövedelem legyen elérhető. Erre kell ugyanis törekednünk, mert ezen 250—260 hold jövedelmének kell az egész berendezés költségeinek nagy részét fedezni. Az itt termesztett széna megvételére első sorban a közlegelőt használó birtokosok lennének jogositva q.-ként előre megszabott fix árért, pl. 3·5 korona egységár mellett azon feltétellel, hogy a termés letakaritását és behordását az erre kijelölendő időben a vevők tartoznak elvégezni. Békéscsabán ugyanezen eljárás van gyakorlatban és az elért értékesitési átlag ott is körülbelül 3·5 K.-t tesz ki, mégis ott annyiban helytelenül van alkalmazva ezen eljárás, hogy az értékesités a szemmel való becslés alapján eszközölt árverés utján táblánként történik, amely eljárás mellett a vevő sokszor csalódik, mert csak a behordás alkalmával eszközölt lemázsálásnál tünik ki utólag, hogy az egyik birtokosnak 4 koronába került ugyanolyan mennyiségü és minőségü széna, mint amilyenhez a másik szerencsésebb 3 K. egységár mellett jutott. A vevőkre igazságosabb, de a termelőre is biztosabb alapot nyujtana tehát, ha előre kimondatik, hogy a széna eladási ára q.-ként 3·5 K.-ával a behordás alkalmával megállapitandó suly után vétetik számitásba.

Végül a 800 holdas területből még fennmaradó 40—50 hold lenne delelő gyanánt kijelölendő és ennek megfelelően befásitandó és itatóhelyekkel berendezendő.

Ezen beosztásnak még azon előnye is volna, hogy a legelőterület fokozatos megujitása válnék lehetővé azáltal, hogy nagyobb időközökben nagyobb terület vagy talán még helyesebben évenként kisebb 20—30 holdas terület a legelőből a kaszálóhoz csatoltatnék és viszont a kaszálóból ugyanakkora terület engedtetnék át legelőnek és igy ez uton a legelő felujitása is megvalósitható lenne.

A berendezés és kezelés költségeinek fedezésére szolgálna tehát egyrészt a 250—260 hold kaszálóberendezés terményeinek értékesitése és ezenkivül a legelő marhaállományra méltányosan kivetendő illeték, mely illeték azt hiszem nagyon is megokolható akkor, midőn a kihajtott marha a legelőn állandó táplálékot is talál, holott ma még a 40,000 hold kiterjedésü Hortobágynál is sok esetben előfordul, hogy le kell arról az összes jószágot hajtani, nehogy étlen veszszen.

Trágyázást egyelőre csak az öntözött kaszálóra vettem számitásba, habár előreláthető, hogy a közlegelők sem fognák azt, kivált öntözés esetén hosszabb ideig nélkülözhetni; a 200 hold kaszáló istállótrágyaszükségletét a község utczai és piaczi szemetjének, a köz- és magánépületek fekáliáinak és a delelőn elhullatott trágyának gondos összegyüjtésével jó részben fedezni lehet, ugy, hogy eczélból külön berendezések létesitésére alig lesz szükség. Ha azonban az igy összegyüjtött anyag még sem fedezné az évi trágyaszükségletet, ugy az öntözött kaszáló terhére annyi állatot kell beállitani, amennyi a hiányzó trágyaszükségtet fedezésére szükséges. Ugy, hogy a trágya kérdése a megfelelő mütrágyák alkalmazását is figyelembe véve, nehezséget nem okozhat.

A közlegelők öntözése tehát a fentebb vázolt alakban müszakilag és gazdaságilag megvalósitható lenne, csak az a kérdés, hogy mily uton tudnánk legbiztosabban czélt érni.

Hogy a közlegelők öntözése iránt lehetne kisbirtokosaink körében az érdeklődést leginkább felkelteni, onnan gyanitom, hogy a békéscsabai öntözés pár évi fennállása után egyes közlegelő társulatok saját elhatározásukból vetették fel ezen kérdést és fordultak hozzám tanácsért. Azonban az érdeklődéstől a megvalósitásig hosszu ut vezet és már eleve tisztában lehetünk azzal, hogy nemcsak hogy sok nehézséget kell e tekintetben leküzdeni, de miután a közlegelők mikénti hasznositása felett a kisbirtokosok döntenek, ezek pedig a jelentékeny beruházási költségeket megszavazni nem fogják, ha czélt akarunk érni, egészen más megoldási módozatokról kell gondoskodni.

Elvitázhatlan tény, hogy az alföldi közlegelők karbantartásának és állandó termőképességének biztositása közérdekü dolog, mert hisz ennek hasznát a község minden kisbirtokosa élvezhetné, a közép- és nagybirtokosok pedig szintén azon kedvező helyzetbe jutnának, hogy a közlegelőkhöz vezető fő öntözőcsatornából hasonló berendezéseket szintén könnyü szerrel létesithetnének, ugy, hogy ezen müvek a közérdeküség minden jellegét magukon hordanák.

De elvitázhatlan dolog az is, hogyha a kérdés müszaki, gazdasági és pénzügyi szempontból előnyösen megoldható, ugy mindenesetre joggal kivánhatják azon községek, melyek eddig határaiknak az árvizek elöntésétől való megvédése és a belvizektől való megszabaditása czéljából jelentékeny áldozatokat hoztak, hogy az öntözőviz áldásaiban is elsősorban ők részesüljenek, annál is inkább, mert a csurgalékvizeknek levezetése amugy is csak az ő belvizcsatornáikon át történhetik és amennyiben nagyobb vizállásnál a csurgalékvizek kiemeléséről kell gondoskodni, ezen czélra ismét csak az ő szivattyutelepeik szolgálhatnak.

Majláth József gróf a „Vizügyi és Hajózási Közlöny“ 1907. évi első számában fölvetette azt a kérdést, hogy „miért ne vehetné föl a tiszavölgyi társulat jövő programmjába a Tisza és mellékfolyóinak állandó hajózhatóvá tételét? *Miért ne terjesztené ki müködését a tiszavölgyi öntözésekre is?*“

És csakugyan, ha a közlegelők öntözése közérdekü dolog, — aminthogy az, — ha annak megvalósitására minden jog szerint elsősorban az ártéri községek formálhatnak igényt, ki vehetné ezen nagyfontosságu kérdés megvalósitását czélszerübben kezébe, mint a tiszavölgyi társulat és ennek szervei: a tiszai társulatok, kik eddig is közérdekü tevékenységet fejtettek ki az árvédelmi töltések és a belvizlevezető csatorna-

A selektált (kiválogatott) anyarépákról nyert és **impregnált** takarmányrépamagnak manapság sem párja, sem **konkurrenciája nincs.** **Kapható:**

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében **Budapesten.**

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

hálózatok kiépitésében? Az ügy felkarolásához ezen szervezeteknél alkalmasabb szervezetet létesiteni nem is tudnánk, itt ma már az árvédelmi és belvizlevezető munkálatok befejeztetvén, rendelkezésre állanak azon szakerők, kik ezen ujabb és *Alföldünk ártéri vidékeire áldást hozó munkálatok megtervezésére, végrehajtására és felügyeletére első sorban hivatottak.* Ezen társulatok a berendezésekhez szükséges nagy összegeket előteremthetik, a járulékok beszedése tekintetében szükséges biztositékokat maguknak megszerezhetik, szóval máris birtokában vannak mindazon kellékeknek, melyek a fölvetett kérdés legolcsóbb, legczélszerübb és legjobb megoldására vezethetnek.

Alföldünk öntözésének ügye oly nagy fontossággal biró, de egyuttal oly nagy pénzáldozatokat igénylő kérdés, hogy azt csakugyan csak egy oly erős, kipróbált és nagybefolyásu szervezet, mint a tiszavölgyi társulat és annak alkotó elemei: a tiszai társulatok lesznek képesek vállvetett erővel megoldani. Mindenesetre azonban ezen szervezetnek is a megoldás során annál kevesebb akadályt kell majd leküzdeni, minél közhasznubb lesz a tevékenység, melyet a társulatok e téren kifejtenek és igy talán megszivlelést érdemel azon eszme, hogy nem-e volna a közlegelők öntözésének felkarolása azon kedvező terénum, hol a társulatok a vizhasznositás terén való müködésüket legkönnyebben és mégis a közszükségletnek legmegfelelőbben kezdhetnék meg. Ez uton Alföldünkön már is egy oly jelentékeny öntözőcsatornahálózat keletkezhetnék, melynek továbbfejlesztése és a magánöntözésekre való kiterjesztése már könynyüszerrel lenne keresztülvihető.

Kolorsváry Odön

TEJGAZDASÁG.

Az „Astra“ önforgató vajgyurógép ismertetése.

A tejgazdasági technika rohamos fejlődése hazánk tejgazdaságának nagymértékü átalakulását idézte elő. A primitiv eszközök helyét a különböző gőz- és motoros gépek nagy száma foglalta el. Az a kérdés merült tehát fel, előnyös-e ezen átalakulás tejgazdaságunkra?

A válasz csak az lehet, hogy nemcsak előnyös, hanem valóságos életkérdés a mai tejgazdasági viszonyok között, hogy gépekkel dolgozzuk fel a tejtermékeket. Az üzem olcsóbb, a tömegtermelés lehetővé van téve, a termékek jobb minőségüek és tartósabbakká válnak.

A gépek beszerzésénél arra kell elsősorban ügyelni, vajjon megfelelnek-e azok czéljainknak, továbbá nem tulságosan drágák-e, nemkülönben okoz-e a fenntartásuk nagy költséget?

Minden tejgazda tudja, hogy a vaj gyurása nagy befolyással van a konszisztencziájára, különösen pedig viztartalmára. Olyan vajgyurókat kell tehát beszereznünk, melyekkel a megkivánt kifogástalan vajnyereményt elérhetjük.

Nagyobb vállalatainknál komplikáltabb vajgyurók vannak forgalomban. Sokszor a köpülés és gyurás egyesitett szerkezettel történik, mint pl. a Simplex, Disbrow, Dan, Victoria, Baff, Der, National Butter-Worker, Succes, Chaitaugua, Squezer-gépek köpülő- és gyurószerkezettel vannak kapcsolatban. Továbbá Ahlborn hildesheimi gyáros Reform vajgyurója is sok kitüntetést kapott, s elmondhatjuk róla, hogy szintén jó vajgyurógép.

A fentebb emlitett komplikáltabb szerkezetü gyuró-köpülők közül a Simplex a mi viszonyainknak a legmegfelelőbb, amelyről legkölebbi ismertetésemben fogok megemlékezni.

Áttérek ezen ismertetésem tulajdonképpeni tárgyára, az „Astra“ önmüködő vajgyuró tárgyalására.

Akik a külföldi szaklapokat figyelemmel kisérték, bizonyára olvasták a berlini gazdasági egyesület által rendezett gépverseny eredményét, amely verseny különösen a vajgyuró gépekre vonatkozott.

A versenyen nagy feltünést keltelt egy kitünően szerkesztett vajgyuró, az „Astra“ önmüködő s önforgató vajgyuró-gép. A biráló-bizottság teljes elismerését fejezte ki a gyárosnak ezen gépéért.

Azóta ezek a gépek egész Németországban, Ausztriában s a többi államokban is elterjedtek. Mindenütt dicsérték ezen eszményi alkotást.

Mi is elhatároztuk, hogy az ország egyetlen tejgazdasági szakiskolájának gyárhelyiségében ilyen vajgyurót állitunk fel. Az Alfa Separator Részvénytársaság közvetitésével rendeltük meg. S ezzel berendezésünket tökéletesbitettük. Megjegyezzük, hogy az „Astra“ gépeket a bergedorfi vasgyár készíti és hozza forgalomba.

Az „Astra“ gépet jellemzi azon különös fontos szerkezete, mely az eddig forgalomban levő gépeknél szükséges forditást a forgó vajgyuróasztalon s a kéz használatát fölöslegessé teszi. A bordás gyuróhenger átellenében van a forditókészülék, amely áll egy süvegalaku, hegyével a gyuróasztalra irányuló, ferdén elhelyezett fából való készülékből, mely az asztalra kerülő vajnak felmozgást ad s azután a henger alá helyezi.

Ezzel megtakaritjuk az emberi munkaerőt, a munka sokkal biztosabb s nagyobb biztositékul szolgál a tisztaságra. Bátran kijelenthetjük, hogy az „Astra“ vajgyuró által higiénikus vajgyurást eszközölhetünk.

A következőkben ismertetjük az önforgató „Astra“ vajgyurógépet.

I. Leirás.

Az önforgató vajgyurógép három főrésze a következő:

1. Hajtómü, gyuróhengerrel.
2. Gyuróasztal, állványnyal és lábakkal.
3. Önforgatókészülék.

A hajtómünek 2 egymás fölötti *a* és *b* tengelye van. Az alsó hordja a *c* ékelt és *d* laza hajtószijtárcsát; a szijtárcsa mozgását az *e* és *f* fogaskerekek a *b* tengelyre viszik át. A szijat az egyik tárcsáról a másikra egy elmésen szerkesztett egyszorü golyós szijvezető viszi át; e golyós szijvezetőt a kezelő a karjával kezelheti a legegyszerübb módon, mely sokkal megbizhatóbb s egyszerübb a lábkikapcsolónál. A közlőfogaskerekek zárt tokban feküsznek s olajban futnak. Az alsó tengelyen egy kupkerék van, mely az asztal *k* fogaskoszoruját hajtja. A hajtómü az *a* tengely segélyével állitható s ezáltal a gyuróhenger *g* és a tányér *l* közötti távolság növelhető vagy szükithető.

Az *l* tányér a közép felé emelkedik s az állvány középperzselyében az *m* csap segélyével van ágyazva. A tányér faboritása az *n* öntöttvas bordatestre van szerelve, melynek külső gyürüs széle a kerületen megfelelőkép elosztott 4 drb *o* görgőn fut. Kettő a *g* gyuróhenger mellett jobbra és balra, hogy a henger nyomását jobban felfogják. A tányért egy szilárdan álló *q* fakeret veszi körül, mely a levezető csatorna külső szélén nyugszik s arra könnyedén van ráerősitve. E levezető csatorna, melybe a kigyurt iró, viz a tányérról lefolyik, legmélyebb pontja a hajókerekekkel szemközt van, honnét egy cső a vizet egy felfogó edénybe vezeti. Az egész gép három lábon nyugszik, melyek az állványhoz vannak csavarva. Az *önforgató készülék* egy zárt tokból áll, melyben három fogaskerék van, melyek a tengely mozgását egy a *k* koszoruba kapaszkodó kupkerék segélyével a *t* önforgató hengerre viszik át. A fogaskerekek olajban futnak s az önforgató henger, melynek belső váza sárgarézből van, külső kupos felületén reczézett faboritással van ellátva.

E gyurógép esetleg az önforgató készülék nélkül is szállitható, mely utólag bármikor rászerelhető. A gyurótányéron, a közepe felé, továbbá a gyuró és önforgató henger előtt simitófák vannak alkalmazva, melyek a vaj megfelelő irányitására szolgálnak.

II. Kezelés.

A gyurógépet használatbavétel előtt ki kell lugozni. E czélból a tányér közepére egy vizvezetéki tömlő segélyével kb. 3 órán át hideg vizet eresztünk, olykép, hogy a viz a tányér egész felületét boritsa. Azután az összes farészeket forró szódásvizzel alaposan lekeféljük s végül ismét tiszta vizzel leöblitjük.

Hogy a gyuró megfelelően dolgozzék, ügyelni kell, hogy azon kb. 4—5 czentiméter vastag vajréteg legyen. Ily megterhelésnél az önforgató készülék a legszebben müködik. Az üzembehelyezés a legegyszerübb: a szijat a szijvezetőgolyó eltolásával az ékelt szijtárcsára huzzuk, mire a gép forogni kezd. Ekkor a vajat a gyuróasztalra helyezzük és pedig lehetőleg a normális mennyiséget, mely az egyes gyuróknál a következő:

2. számu gyurónál kb.	20	kg.	vaj
3. „ „	40	„	„
4. „ „	60	„	„

Ha a szükséges mennyiség a tányéron van, a gép a többi dolgot önmagától elvégzi, de ha tulságos viztartalmu vajnál az asztal közepén esetleg viz gyülemlik össze, akkor a vajréteget, hogy a viznek utat engedjünk, a vajlapáttal több helyen megnyitjuk.

Egy gyurás körülbelül 5—6 perczig tart, mely alatt a vajat tetszés szerint sózzuk vagy hideg vizzel mossuk. Ha a vajat rendesen kigyurtuk, akkor egyes darabokban az eddigi módon felgöngyölitve a tányérról a vajasztalra helyezzük, avagy a hordóba rakjuk.

III. Tisztitás és olajozás.

Gondos tisztántartás a főfeltétele az üzembiztonságnak s a jó terméknek. Főleg a vasrészek gondos tisztogatásáról ne feledkezzünk meg, s ha kell, a festést ujitsuk meg. A tányér

Legujabb vivmány! Ujdonság!

MAGÁNJÁRÓ

„GNOM“ petrolin-benzin-lokomobil.

OBERURSELI MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72

és hengerek megfelelőkép tisztitandók, hogy a fa állandóan szép és tiszta legyen.

Ha a zsir a gyurótányért megtámadja, következőkép járunk el: 1 kg. szódát s ½ kg. barnaszappant 20 liter vizben főzünk s ez oldatot a gyurótányérra öntjük, előzőleg azonban zárjuk el valami módon a tányér s fakeret közötti lefolyó hézagot. Az oldatot 18 órán át a tányéron hagyjuk s azután alaposan lemossuk. Ez eljárást több napon át ismételjük. Az első s második müvelet után a tisztitás előtt az elzsirosodott helyeken sárgás-zöldes kenőcs mutatkozik, ismételt eljárás után e zsiros helyek mindinkább tünedeznek, végül a fa majdnem ismét olyan lesz, mint az uj.

Az önforgató gyuró összes részei kicserélhető perselyekben és csapágyakban nyugosznak, melyek Stauffer-szelenczék segélyével kenhetők. Ez utóbbiak állandóan tiszta kenőanyaggal legyenek telve s az üzem megindítása előtt mindenkor utánacsavarandók. Különösen ügyeljünk a laza szijtárcsa kenésére, mely tudvalevőleg az egész üzem alatt fut, mig a gép áll. A laza szijtárcsa kenése szintén egy Stauffer szelenczével történik, mely az *a* tengely homlokfelületén van elhelyezve.

A *h* tok belsejébe, melyben a két fogaskerék foglal helyet, olajat kell önteni, oly magasságban, hogy az alsó fogaskerék jól beleérjen. Időnként természetesen az olajat le kell ereszteni a tok végén levő csavar segélyével s megujitani a töltést. Gondoskodni kell arról is, hogy az *o* görgők csapjai, az ott elhelyezett Stauffer-szelenczék segélyével, kenőanyaggal jól el legyenek látva. Az „Astra“ gyurógéppel végzett kisérletek igen jó eredményt mutatnak.

Gyurtunk sózott, sózatlan vajat, nemkülönben puha, laza összeállásu és sok vizet tartalmazó vajat is.

A vajsózás feladata az iró eltávolitása, a vaj tartósságának emelése és izének javitása.

A sózás azáltal van befolyással az iró eltávolitására, hogy a sószemcsék a vajban levő vizcseppeket felszivják, tehát a kis cseppeket nagyobbakká egyesitik, melyek aztán a gyurással tökéletesen eltávolithatók.

A sózással csak a viz és tejczukor kevesbedik, mert csakis a tejczukor van feloldva a vizben; a fehérjék ellenben semmiféle elváltozást nem szenvednek. Ha a gyurás a sózás után hosszabb idő mulva történik, akkor a sólé főleg vizet tartalmaz, nemkülönben kevés czukrot és fehérjét, amely préselésnél a sólével távozik. (Zsir azonban egyáltalán nem távozik.)

Müller a 3·5%-os sózott vajnál 24 órai raktározás után 3·64% sót állapitott meg a kipréselt vizben.

A sólé tartalmazott: 77·377% vizet
0·000% zsirt
0·303% fehérjét
3·130% czukrot
19·000% hamut és sót.

A sómennyiség változik a fogyasztó izlése szerint, továbbá aszerint, hogy export czélra vagy későbbi fogyasztásra szolgál-e?

Általánosságban 2—5% sót használhatunk. A só a vaj tartósságát emeli s a vajban a felbomlást akadályozza meg.

Különösen a felbomlást előidéző mikroorganizmusok szenvednek a sózás által.

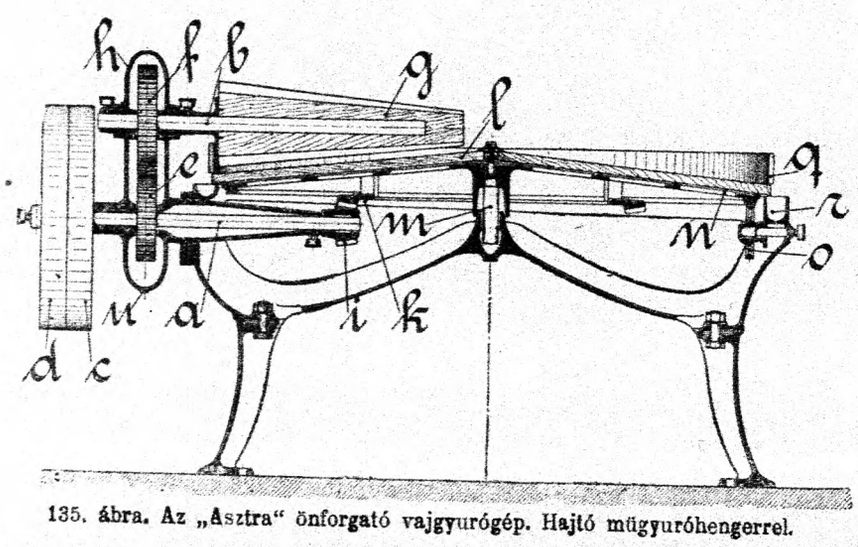

135. ábra. Az „Asztra“ önforgató vajgyurógép. Hajtó mügyuróhengerrel.

A vaj viztartalma ezen gépgyurás mellett 10 és 15% közt volt, ha 6—8% lenne a viztartalom, ugy régi s a levegőn sokáig állott vajról szólunk, ezt kisérlettel is kimutattuk.

A friss és gondosan kidolgozott vajnak közvetlen a gyurás után a következő összetétele volt:

Vizsgáltatott sózott és sózatlan vaj;

	Sózott vaj	Sózatlan vaj
Viztartalom	13·—%	14·—%
Zsir	84·—%	83·50%
Fehérjék	—·50%	—·80%
Tejczukor és tejsav	—·60%	1·50%
Hamu	—·10%	—·20%
Só	1·80%	—

Ennek alapján azt mondhatjuk, hogy a jó vaj viztartalmának legnagyobb százaléka csak 16% lehet, a zsirtartalom pedig ne legyen alacsonyabb 80%-nál.

A vaj feldolgozásánál meg kell állapitani a határt, hogy meddig terjedjen a vizsgálatnál a viz, továbbá a zsirtartalom. Ha ezt gondosan minden üzemnél megvizsgáljuk, soha kellemetlenségünk nem lesz s a vaj mindig megfelelő minőségü. (? Rovatvezető.) Ezek a vizsgálatok az Astra önforgató vajgyurógépre vonatkoznak.

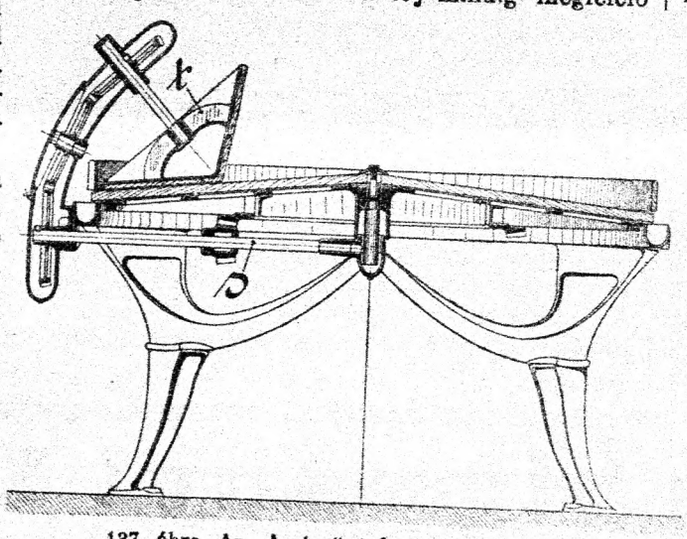

137. ábra. Az „Asztra“ önforgató vajgyurógép. Gyuróasztal állványnyal és lábakkal.

Láthatjuk tehát, hogy tökéletesen gyurta a vajat, névszerint a sózatlant, a sózottat és a puha konszisztenciával birót is.

Ezzel kapcsolatosan a vaj minősége kifogástalan volt. Hibátlan gyurással és tökéletes pasztőrizálással kellemes mandolaizü, üditő aromás, utóiz nélküli vajat nyegünk. Furáskor a vajcsap, valamint csontkéssel vágva irót nem tartalmazott a vaj, ehelyett tiszta folyadék kis cseppekben mutatkozott a metszet felületén, ami csak jó jelnek mondható.

A fentebbiek alapján méltán elmondhatjuk, hogy a mai tejgazdasági technikának nagyfontosságu vivmánya az ismertetett vajgyurógép. Egyrészt kifogástalan szerkezetével, másrészt pedig pontos és gyors müködésével felülmulja az eddig használatban levő vajgyurógépeket, miért is nagyon ajánljuk ezen vajgyuró beszerzését a nagyobb üzemü tejgazdaságoknak.

Hajós V. István.

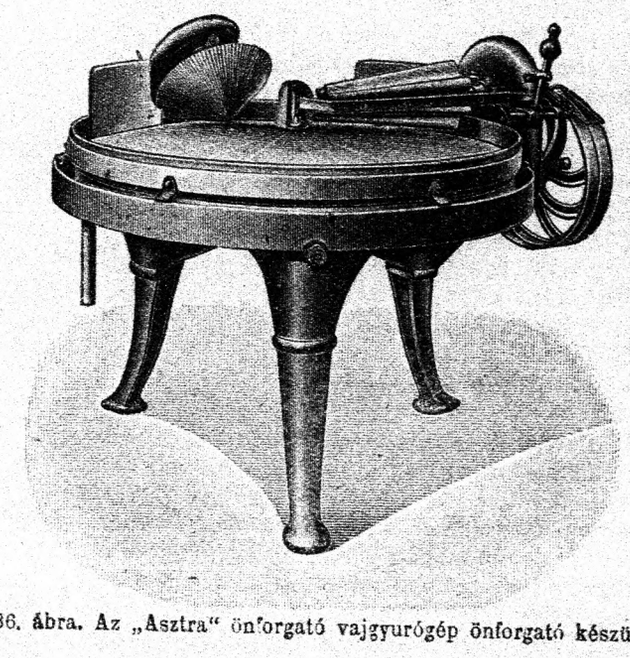

136. ábra. Az „Asztra“ önforgató vajgyurógép önforgató készüléke.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Sertések takarmányozása. *270. kérdés.* Ajánlatos-e a fenyert fiatalon lekaszálni s szénáját télen a szoptató és hasas kocákkal mint szecskát korpamoslékban etetni? Megjegyzem a fenyerszecskaetetéssel korpát akarok spórolni. Mit etessek a szoptató koczákkal télen és mit nyáron, hogy azoknak elég tejük legyen s a malaczok jól fejlődjenek a szoptatás alatt? Megjegyzem korpa, vörös liszt (8-as buzaliszt), kukoricza (krumpli őszkor és télen), lóbab és nyáron fenyer rendelkezésemre áll. Ugyancsak hogy abrakoljam a süldőket 4 hónapos, 4—6 hónapos és egyéves korig? *Tenyésztő D.*

Felelet a 270. sz. kérdésre. A fenyert illetőleg bizonytalanságban vagyunk az iránt, hogy mit ért alatta, mert a szakmunkák vizjárta helyeken termő vékony szálu kemény füvet neveznek fenyérnek, mely azonban igen rossz takarmány. Miután tehát a fenyert illetőleg tájékozatlanok vagyunk, nem válaszolhatunk kérdésére mindaddig, mig fel nem világositja a fenyer vagy fenyér mivoltáról. Annyit azonban máris mondhatunk, hogy a szénaszecska nem olyan sertéstakarmány, hogy korpát lehessen vele meg takaritani, mert a sertés alig emészti meg a szénát s hogy daczára annak mégis ajánlatos 1/7—1/10 sulyrész szénaszecskát a takarmányába keverni, az csak azért történik, mert a dara s moslék renyhe emésztést okoz, mig ellenben a csekély mennyiségü szecska izgatólag hat az emésztőszervekre. A szoptató kocza etetésénél szem előtt tartandó az, hogy a sertés tejében kétszer annyi a fehérje és zsir, mint a tehéntejben, minélfogva tehát az elválasztott tej mennyiségéhez viszonyitva több fehérje s keményitőérték kell neki, mint a tehénnek. Ujabb vizsgálatok szerint továbbá sok tejet is termel a kocza, mert ha például a középnagy tehén sulyát veszszük alapul, 20 liternél is több tejet választ el a kocza 500 kilogramm élősulyra s naponta. Avatott sertéstenyésztők a szoptató kocza legjobb takarmányának az olyan keveréket tartják, mely

2/5 r. árpából, 2/5 r. zabból s 1/5 r. buzakorpából áll s melyet legfeljebb csak a tejhulladékok mulnak felül. Ebből a keverékből a malaczok száma szerint 2—2·5 kg.-ot kiván a kocza 100 kg. élősulyra s naponta. Télen azonban répát vagy burgonyát s nyáron zöldtakarmányt is kaphat a kocza, mely esetben természetesen kevesebb szemestakarmány kell neki. A vörösliszt s lóbab is jó tejtakarmány, különösen ha együtt etetjük, mert az egyik sok keményitőértékhez, a másik sok fehérjéhez juttatja a koczát. A malaczok főleg csak a 6 hónapos korig kivánnak abrakot, azután már a jó legelő, pl. a herés is elegendő nekik. Abrak gyanánt darát, korpát vagy vöröslisztet s lóbabot czélszerü használni, pl. 100 kg. malaczsulyra s naponta a 4 hónapos korig: 2½ kg. árpát, 1 kg. korpát vagy vöröslisztet s 0·4 kg. lóbabot, mig ellenben később a lóbab elmaradhat. *Cselkó István.*

Felmondás és kárigény. *271. kérdés.* A jogos indok nélkül s felmondás nélkül elbocsátott gazdatiszt azonnal alkalmazást talált egy másik uradalomnál teljesen azonos feltételek mellett. A törvényes felmondási időre járó javadalmazást ekként kár hiányában is követelheti-e? *V. Sz. L.*

Felelet a 271. sz. kérdésre. Hogy ha a jogos indok nélkül elbocsájtott gazdatiszt nyomban más alkalmazást talált, ez a körülmény semmi befolyással sincsen azon jogára, hogy a volt szolgálatadótól a felmondási időre járó javadalmazását követelhesse. Ezen követelésnek ugyanis nincsen semmi kártéritési természete és maga a törvény is különbséget tesz a kétféle igény között, midőn a felmondásról szóló 15. §. rendelkezései után a 19. §-ban világosan kimondja, hogy az a fél, aki a szerződést jogtalanul szüntette meg, a másik szerződő félnek teljes kártéritéssel tartozik. A javadalmazáshoz való igénynek jogczime a szolgálati szerződés és a törvény; a kártéritési igényhez jogczim gyanánt a szerződésnek jogtalan megszüntetése szolgál. Aki tehát szolgálatából jogos ok nélkül elbocsáttatván, nyomban eddigi javadalmával fölérő javadalmazásu álláshoz jut, kártéritést nem igényelhet ugyan, de a felmondási időre járó fizetését joggal követelheti. *Sz. F.*

Az akáczfa metszése. *272. kérdés.* Tisztem a tél folyamán körülbelül 30 éves akáczfasoraimat igen erősen lenyestette, ugy, hogy a törzstől felfelé csak igen vékony két ágat hagyott minden törzsön. Én azt állitom, hogy ezen erős lebotolás következtében ezen akáczfák 4—5 év mulva elpusztulnak, tisztem azt állitja, hogy a fák nemhogy elpusztulnának, de még erősebben fejlődnek és hogy legrosszabb esetben is normális fejlődésüket megtartják és hogy emiatt semmiesetre *sem száradnak ki.* Megjegyzendő, hogy a vékony ágak már is hajtanak. Kérdem, melyikünk állitása a helyes? A fák már 10 év előtt egyszer nyesve is voltak. *H. O.*

Felelet a 272. sz. kérdésre. Az akácz ily lecsonkitott állapotban is okvetlen ki fog hajtani és kiszáradástól, ha más körülmények nem játszanak közbe, tartani nem lehet. A csonkitásnak oly módját azonban, hogy csak a csonka törzset hagyjuk meg, nem tartom helyesnek, mert ámbár az akácz fája nagyon ellenálló, a csapadékok könnyen beszivárognak a felső bütün és korhadást idéznek elő. Azért a törzsnek ágait szokták levágni. *Földes János.*

Takarmánynövény ugarba. *273. kérdés.* Fekete ugart kénytelen vagyok hagyni, mert nincs hova a disznókat kihajtsam. Azonban sokallom az ugart s ezért a már bevetetten kivül még 12—14 holdat szeretnék bevetni. Az ugarba buza jön. A talaj középkötött fekete agyagos. Azt kérdem, mely lehetőleg takarmányféleség lenne legalkalmasabb az emlitett terület bevetésére, amely trágyát nem okvetlenül kiván, mert a föld csak ennek lekerülte után lenne megtrágyázva istállótrágyával? Kérem a növény megnevezését, hogy s mikor leghelyesebb elvetése?

Répakapáláshoz mely fogatos gép, esetleg gépek a legalkalmasabbak? *G. G. M.*

Felelet a 273. sz. kérdésre. 1. A czél az, hogy a fekete ugarnak egyrésze most még oly takarmánynövénynyel lenne bevetendő, melynek lekerülte után trágyás földbe őszi buza kerül. Az idő előrehaladott voltára való tekintettel csak három takarmánynövényről lehetne szó, melyek ezen feltételeknek megfelelhetnének. A fehér mustár, a köles és mohar. Az alföldi száraz klima alatt tapasztalataim szerint a fehér mustár a legbizonytalanabb, a szárazságot leghamarább sinyli s a bolha könnyen elhatalmaskodik benne. Már ennél jóval biztosabb a köles s a középkötött talaj is megfelel igényeinek, de azért az esetleges szárazsággal szemben legellentállóbb a mohar. Nézetem szerint utóbbi kettőt lehetne termeszteni. Hogy a buzát helyes-e közvetlen friss trágyába vetni, annak fejtegetésébe, mert a kérdés tárgyát nem képezte, most nem bocsátkozom. Lehetnek viszonyok, mikor indokolt, de legtöbbnyire helyesebb már az előveteménye alá adni. Megjegyzem, hogy a köles s mohar lekerülte után elvetett buzára (a trágyázás daczára is) indokolt lehet kevés chilisalétromnak (40—50 kg. kat. holdanként) felülszórása, amig az istállótrágyával adott nitrogén diszponibilissé válik.

2. A répa kapálásához a fogatos kapálógépek közül, a czukorrépánál a többsoros lókapák közül a Laas-féle egyike a legjobbaknak, az egysorosak közül a Csernovszky-féle és ha a sortávolság 40 cm., a Planet-kapa is. A takarmányrépánál legjobb a Planet-kapa. *K. K.*

Akáczos létesitése. *274. kérdés.* Bérleti szerződés szerint minden évben van 5 hold erdővágásom à 1200 □-ölivel, amelyet kötelezve vagyok ujra akáczfacsemetével beültetni. Kérném velem lapjában közölni a rendes erdei távolságát, egymástól mily távolság legyen, hogy semminemü erdészeti szakember hibát ne találjon benne, miután távolság nincs előirva és legjobb lelkiismerettel akarom csinálni. *G.*

Felelet a 274. sz. kérdésre. Leginkább meg fog felelni a czélnak, ha a sorokat 1·5 méterre teszi egymástól, a sorokban pedig a csemetéket 1 méterre. *Földes.*

Nyáron vethető takarmánynövények. *275. kérdés.* Mily őszszel kaszálható és nyár elején vetendő zöldtakarmányt vethetnék ugarföldbe, melybe ősszi buzát szándékom vetni. Mily zöldtakarmány vethető május végén és julius havában, hogy késő őszszel is jó kaszálást adjon. Birtokom talaja vadvizes, hideg, kötött és vizáthatlan agyagaltalajjal bir, humusz kevés, mésztartalom hiányzik. *B. B. A.*

Felelet a 275. sz. kérdésre. A kérdés tulajdonképpen két részből áll és pedig 1. olyan a nyár elején vetett s őszszel kaszálható takarmánynövények, melyek után őszi buzát akarnak vetni, 2. május végén s julius havában vetendő takarmánynövények, melyek késő őszszel is jó kaszálást adjanak. Megjegyzem, hogy a birtokot, a földeket és azok fekvését ismerem, a partosan fekvő földek mélyebb részei időszakonként tespedő nedvességben szenvednek s ilyen helyeken annak idején koresherét (Trifolium hybridumot) termesztettek. Ennél jobb növényt oda nem tudok most sem. A tespedő nedvességben nem szenvedő földek bár kötöttek, de amint erre visszaemlékszem, jó megmunkálásban részesülnek, minek előnyét felesleges külön hangsulyoznom.

A nyár elején vetett s őszszel kaszálható takarmánynövények közül (melyek lekerülte után őszi buza vettetnék) felemlitem a biborherét, a kölest, a mustárt, a mohart. Előbbi három a középkötött talajt szereti ugyan, de a jól megmunkált agyagtalajban — különösen az ottani klima figyelembevételével — is jó eredményeket adhatnak. Helyénvaló lehetne koránérő tengerit csalamádénak vetni épp a kedvezőbb klima miatt, de a buzára való tekintettel trágyás földbe, vagy pedig a buza alá szuperfoszfátot adva s felültrágyázásképpen chilisalétromot.

A későn őszszel kaszálható növények sorában helyet foglalhat a mustár is, julius végén, augusztus derekán, szeptember elején szakaszonként elvetve, épp ugy a köles is juliusban vetve. Kitünő, ilyen későn őszszel kaszálható takarmányt ad az őszi árpa és *tavaszi* takarmányborsó keveréke is, julius végén, augusztus elején elvetve, kat. holdanként 50 liter őszi árpát és 100 liter tavaszi takarmányborsót számitva. Ezen keverékre különösen felhivom tisztelt kérdésttevőnek figyelmét. Helyet foglalhat ilyen irányu haszonvétel czéljából az őszi repcze is, julius végén, augusztus elején vetve. *K. K.*

Kaszáló fekete homokra. *276. kérdés.* Milyen fümagkeverékkel volna állandó kaszáló létesithető oly mélyen fekvő fekete homokterületen, mely három évvel ezelőtt töretett fel, azóta kapálva lett, tavaszszal viz járja? Megjegyezvén, hogy a fümagkeveréket a tavaszszal csalamádéval szándékszom elvetni. *B. P.*

Felelet a 276. sz. kérdésre. A mélyen fekvő fekete homoktalajon, mely tavaszszal vizjárásos, jó minőségü kaszáló létesithető, mert a tavaszi vizjárás, mint ideiglenes vizelöntés, a talaj homokos minőségére való tekintettel itt kedvezőnek tekinthető, amit abból is következtetek, hogy emlitett földbe csalamádé vethető. A fümagkeverék elvetésére az idő már kissé késő, hozzá kellett volna fogni, amint ezt a talaj szikkadása megengedte volna; ilyen kései vetés kivált homoktalajon bizonytalan s a mult évi őszi s az idei tavaszi csekély csapadék bizonyára lehetővé tette volna a jóval korábbi vetést is. Csalamádé is nagyon rossz védőnövény lesz, a zölden lekaszálandó zab jobb lenne.

Elvetésre következő keveréket ajánlhatom:

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetü és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták" len- és heremagtisztitó-gépek

Kizárólag hazai anyagból gyártunk czélszerint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztitáshoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ezévi ujdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és dijtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztitó gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. 1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve. Sürgönyczim: Kalmár-rostagyár.

komócsin 2·80 kg., csomós ebir 4·20 kg., réti csenkesz 3·50 kg., angol perje 3·50 kg., réti perje 1·50 kg., franczia perje 4·50 kg., aranyzab 1·20 kg., taraczkos tippan 3·60 kg., vörös lóhere 1·20 kg., korcshere 1·60 kg., fehérhere 0·70 kg. Összesen 28·30 kg. kat. holdanként.

K. K.

A répabarkó és a tarlórépa. *277. kérdés.* Az egész környéken nagy czukorrépatermesztés lévén, a „barkók" roppant el vannak terjedve, ugy, hogy a nagy uradalmak is csak nagy költség árán tudják a vetést megmenteni s ez okból a kisgazdák a takarmányrépatermesztéstől is elesnek, mert a barkók elpusztitják a veteséseket. Kérem tehát a tekintetes szerkesztőséget, hogy a tarlórépa termesztése nem volna e itt czélszerü, amennyiben ennek a répafajnak a többi takarmányrépáénál fanyarabb ize van, s van-e már némi tapasztalat, hogy a barkók ezen répafajt szintén bántják-e? *B. M.*

Felelet a 277. számu kérdésre. Barna Balázs dr. tanárkollégám a mult héten utazott be egynéhány gazdaságot a répabarkó tanulmányozása czéljából. Ezen utja alkalmával panaszkodott egy gazda, hogy tarlórépát vetett és a barkó ezt is megtámadta. Ezzel megadtam a feleletet fenti kérdésre. Magam tapasztalataiból is tudom, hogy a répabarkó, ha kedvencz csemegéjét nem találja, más növényekre is ráfanyalodik. Igy megtámadja a kiültetett dohánypalántát is s nagy kárt tesz benne. Igy 1906-ban kénytelen voltam a répabarkót a dohányföldön szedetni, hogy a nagyobb kártételnek elejét vehessem. *K. K.*

Czélszerü köpülő. *278. kérdés.* A kezelésem alatt lévő gazdaságban naponta mintegy 250—270 liter tejet termelek. Vevőm 250 literre van és igy sokszor, majdnem naponta megtörténik, hogy 15—20 liter tej a háznál visszamarad, amiből szeretnék vajat késziteni, de az egyszerü rázó köpüvel való kidolgozás nagyon fáradságos. Kérdem: mi módon lehetne azt kevesebb fáradsággal vajjá dolgozni vagy mely fajta gépet volna czélszerübb és olcsóbb ezen czélra beszerezni, hogy a kérdésben lévő tejet naponta vajjá dolgozhassam? *N. N.*

Felelet a 278. sz. kérdésre. A jelzett czélra igen jól használhatók a *Perfekt* fémköpülők, amelyek különböző nagyságban készülnek. A legkisebb, mely jelen esetben elegendő, 10 liter ürtartalmu és ára 30 korona. Kapható Anton Pfanhausernál Wien IX/3. Frankgasse 1. Ha naponként 15—20 liter mennyiségü tej lesz fölözendő, ugy czélszerü már, ha egy kézi fölözőgép is szereztetik be, amelynél a legkisebb óránként 75 litert fölöz (Alfa Viola) s ára 195 korona. Azáltal, hogy a fölözés tökéletesebben történik, másrészt, hogy jobb minőségü vaj készül a fölözőgéppel készült tejszinből, az aránylag nagyobb befektetés is bőven megtérül. Az emlitett fölözőgép kapható az *Alfa Separator* részvénytársaságnál Budapest, Lomb-utcza 11.

Ujhelyi.

Tiszta jövedelem kiszámitása. *279. kérdés.* Az „*A*" gazdaság évi zárszámadásának összeállitásánál és tiszta jövedelem kiszámitásánál a telkesitések után évenként 8% számittatik le amortizáczió czimén, amely összeggel természetesen az évi tiszta jövedelem apad. A telkesitések állanak a következő tételekből: vizlevezetésre szolgáló nyilt árkolások, alagcsövezés, telefonhálózat, uj utak, uj tölgyfából készült hidak, uj tölgyfaoszlop és fonott dróthálóból készült keritések.

Nézetem szerint elsősorban is a hidak és keritések nem vehetők a telkesitések czime alá, amennyiben azok az épületleltárba tartoznak. Továbbá miután a nyilt árkolások az évi rendszeres ároktisztitások folytán állandó jó karban tartatnak s tulajdonképpen a későbbi években midőn a partok begyöpösödnek, kevesebb fenn, tartási költséget igényelnek mind az első években — természetesen feltételezve évenkinti rendszeres tisztogatást, mely nélkül czéljuknak amugy sem felelnének meg — amortizáczió felszámitását nem tartom jogosnak.

Ugyszintén a telefonhálózat után sem, mely állandóan jó karban tartatik, valamint az uj utak után sem, mely utóbbiak lehasználás helyett évről-évre üllepedés és kavicsozás folytán jobb, használhatóbb állapotba jutnak.

Az egyetlen alagcsövezés után számitható fel amortizáczió, amennyiben ez időközben nem tatarozható s bizonyos idő elteltével hatástalanná válik s teljesen felujitandó, azonban miután ezen telkesités is legalább 25 évre szól, legfeljebb 4% lenne utána felszámitható. Kérdem, vajjon helyes-e álláspontom fentiekről?

K. J.

Felelet a 279. sz. kérdésre. Teljesen igaza van kérdésttevő urnak, hogy a kérdésben felsorolt befektetések közül a telkesités fogalma alá csak az árkolások és az alagcsövezés tartoznak, ellenben az utak, hidak és keritések az épületleltárba valók. Legfeljebb a telefonnál felmerülhet a kérdés, hogy annak értéke az épület- vagy a holt leltárba felveendő-e, mi tekintetben véleményem az, hogy az oszlopok nagy értékére inkább az épületleltárba való.

Az épületleltár tárgyainál különben sem tartom helyénvalónak az értékleirást, mivel az épületek tartamosságát előre megállapitani nem lehet s ez főképpen attól függ, hogy az épületek tárgyai miként gondoztatnak. Csak a teljesen használhatatlanná vált épületek képezik a valódi értékapadást, mert ezek értéke a leltárban okvetlenül törlendő.

Az alagcsövezésnél tényleg 4%-nyi törlesztést szokás felvenni, ellenben a nyilt árkoknál csak azok fenntartási, illetve tisztántartási költsége jöhet figyelembe, de törlesztésről szó sem lehet, épp ugy az utaknál sem, mivel ezek megfelelő tatarozás mellett idővel értékökből nemhogy veszitenének, hanem értékök inkább gyarapszik. *Hensch Árpád.*

Békarokka irtása. *280. kérdés.* Mi a békarokka legegyszerübb irtási módja? *U. B.*

Felelet a 280. számu kérdésre. A békarokka vagy más néven mezei surló mélyen gyökerező évelő gyomnövény, amely nedves szántóföldeken, réteken és legelőkön terem. E gyom gyakran igen nagy mennyiségben fordul elő a nedves legelőkön és réteken, elannyira, hogy az ilyen rétek szénáját a ló kivételével semmiféle háziállat meg nem eszi, sőt azokra mérgező hatással is van. A szarvasmarha számára az ilyen széna értéktelen. E kellemetlen gyom legbiztosabb irtási módja az, ha az illető rétet, legelőt vagy szántóföldet a felesleges viztől megszabaditjuk, amit legczélszerübben mély alagcsövezéssel érhetünk el. *L. Gy.*

Ügynök utjáni gépvásárlás érvényessége. *281. kérdés.* Községünkben két kisbirtokos gazda egy 8 lóerejü cséplőgépfelszerelést rendelt közvetitő ügynök utján 11,500 koronáért 4 évi részletfizetésre. A cséplőgépet benzinmotor hajtja, igy ez 4 lóerejü gőzgép erejének felel meg. Amint kitünt, a közvetitő körülbelül 1500 koronával számitotta drágábban a cséplőgépfelszerelést, mint az ugyanazon feltételek mellett közvetlen a gépgyárból rendelhető volna. A gép julius elején volna szállitandó, a vevők azonban a vételtől a tulmagas ár miatt szabadulni akarnak és erre nézve azon támpont kinálkozik részükre, hogy az 1900. évi XXV. t.-cz. és annak végrehajtási rendelete az ilyen vételeknél megköveteli, hogy a rendelmény a község előljárósága által hitelesittessék, ez pedig jelen esetben nem történt meg. Lehetne-e ezen az alapon az ügylettől visszalépni, érvényességi kellék-e a község előljáróságának hitelesitése. Olyan értesülésem is van, hogy a kir. Kuria 167/1907. számu határozatában a községi előljáróság hitelesitését érvényességi kelléknek jelentette ki és hasonló ügyletet a hitelesités elmaradása miatt hatálytalannak nyilvánitott. A vevők fedezeti váltót is adtak, ezen körülmény talán nem neheziti meg a helyzetet, ha az ügylet tényleg érvénytelen.

O. K. J.

Felelet a 281. sz. kérdésre. Felvilágositás gyanánt talán legczélszerübb ide iktatnom a kir. Kuria 1907. évi 167. számu határozatának lényegét, mely igy szól:

„Semmis az ügylet az 1900. évi XXV. t.-cz. 4. § és az 1901. évi 27,483. számu kereskedelmi miniszteri rendelet 6. §-a alapján, mert noha a megrendelők kisbirtokosok, a czég telephelyén kivül utazó ügynök utján kötött szerződés nincs a községi előljáróságnak hitelesitő záradékával ellátva."

Ezen hitelesitő záradék tehát csakugyan érvényességi kellék, amelynek hiányában a semmiségnek minden következményei beállnak. Eme következmények között első helyen áll az, hogy a kisgazdák a semmis ügylet fejében adott fedezeti váltót joggal visszakövetelhetik.

Sz. F.

Haszonbérleti jog kizárólagossága. *282. kérdés.* Bérgazdaságomat bérbeadó a bérbeadás előtt pár hónappal előbb vette meg oly feltétel mellett, hogy a gazdaságot november 3-án adja vevőnek birtokába. Mi sem természetesebb, minthogy az uj tulajdonos a bérletet november 3-tól adta bérbe. A bérlet most ez évi november 3-án lejár. A bérleti szerződés szerint minden a gazdaságban termett takarmányt, beleértve még a kukoriczaszárat is, ott tartozom feletetni, minélfogva bérleti szerződésem tanusága szerint bérbeadó tartozik összes jószágállományom számára istállóról gondoskodni. Most az a vitás kérdés merült fel, hogy én mint jelenlegi bérlő tartozom-e november 3. előtt az uj bérlőnek a szántás és vetést megengedni? Továbbá, minthogy a takarmányomat a gazdaságban tartozom feletetni, daczára annak, hogy szerződésileg ki van kötve az istállóról való gondoskodás, tartozom-e bérbeadó vagy az uj bérlő kivánságára az istállókból jószágállományomat kiköltöztetni? *Sz. M. G. K.*

Felelet a 282. sz. kérdésre. Jogi szempontból véve a dolgot, a jelenlegi haszonbérlő nov. 3-ika előtt senkinek sem tartozik megengedni, hogy a haszonbérelt birtokon bárminemü gazdasági munkát végeztessen és nem tartozik senki marhájának ezen időpont lejárta előtt helyet adni. A gazdasági szempontok mást javallnak, ámde ebből csak az következik, hogy a szerződésben az utódnak gazdasági szempontból méltányos igényeit annak idején kellett volna biztositani és gondoskodni kellett volna arról, hogy a jelenlegi bérlő külön kikötések által a jövő érdekében szükséges és nov. 3-ika előtt végrehajtandó gazdasági munkálatok türésére és az idegen fogatok elhelyezésére kötelezettessék. Ezt azok, akik a szerződést kötötték, elmulasztották s ami most jogi bonyodalomnak látszik, lényegében nem más, mint a szerződés

A legerősebb konkurrencziának is ki kell térni
az 1908. évi uj modellü Perfekt Separatoraink elől.
Egydarabból sajtolt Perfekt tejszállitó-kannák.
Teljes tejgazdasági berendezések. Tessék árjegyzéket kérni.
BURMEISTER ÉS WAIN
gép- és hajógyár részv.-társaság
Budapest, V., Kálmán-utcza 3. sz.

megkötése körüli felületességnek természetes következménye.

Hogy a jelenlegi bérlő nov. 3-ika előtt különkikötés hiányában senkit a bérelt birtokra bebocsátani nem köteles, az a haszonbérlet jogi természetéből önként folyik.

A haszonbérlet a haszonbérelt birtoknak *kizárólagos* használatára és haszonvételére ád jogot s e jognak tartalma és értéke éppen ebben a kizárólagosságban nyilvánul, éppen ugy, mint ahogy a tulajdoni jogot a kizárólagosság, a dologgal való kizárólagos rendelkezés lehetősége jellemzi.

A jognak lényegéhez tartozó ezen kizárólagosságot azon a czimen, hogy másnak érdekei czélszerü kielégitést nyerjenek, csorbitani nem lehet. Bármily nagy mértékben érdekében áll is tehát az utódnak gazdasági szempontból az, hogy a birtokon az őszi munkákat idején teljesithesse, jogilag ennek el nem háritható akadálya van a más által már megszerzett kizárólagos jogban,

A jelenlegi bérlő tetszésétől függ tehát, hogy az őszi munkák végzését megengedje vagy az engedélyt megtagadja. Ha erre ingyen nem hajlandó, kárpótlást lehet neki kinálni, de kényszereszközökkel az ő akarata ellenére az utód semmire sem mehet. *Sz. F.*

Mangalicza kanok beszerzése. *283. kérdés.* Hol szerezhetők be a legnagyobb és legerősebb, csontozatu mangalicza kanok? A budapesti tenyészállatvásárok anyagát ismerem, de nem vagyok velük megelégedve, mert tulrövid törzsüek és aránylag lassan, havonta 40—45 kg.-ot hiznak, holott pl. a Bánffy-féle fekete sertésekkel havi 60 kg. hizlalási eredményt birtam elérni. *P. V.*

Felelet a 283. számu kérdésre. Olyan tenyészanyagot ajánlani, mely az utóbbi négy év kiállitásain nem jelent meg, szinte lehetetlenség, mert alig hiszem, hogy volna olyan elsőrangu tenyészet, mely ezen kiállitások egyikmásikán ne jelent volna meg. Miután azonban azt látom, hogy a jelenlegi tenyészet iránt legkomolyabb kifogás a törzs rövidsége s a test nem elegendő nagysága, leginkább a Lovassy Ferencz-féle tenyészet anyagát (Puszta-Ujbátor, posta Feketebátor pályaudvar) ajánlhatom, mint amely erős csontalapzata mellett rendkivül hosszu törzsével s nagy testével tünik ki.

—csy.

A földmivelésügyi költségvetés tárgyalása.

A földmivelésügyi költségvetés tárgyalása a nyolczórás ülések behozatala következtében a szokottnál gyorsabb lefolyásu volt. Ennek daczára a tárgyalás folyamán több figyelemre méltó eszme merült fel. A szakminiszter minden felszólalást a legkészségesebb válaszban részesitett.

A hozzászólások, *Mezőfi* és *Brediceanu* kirohanásaitól eltekintve, meglehetősen nyugodt és tárgyilagos mederben folytak le. Előbbi a költségvetés egyes tételeiben szivesen elismeri ugyan a jóakarat megnyilvánulását, de általában „*nagyobb konczepcziójú*“ gazdasági reformalkotásokat sürget, melyek ez egy szóban „földosztás“ kulminálnak.

A földbirtok helytelen eloszlásában látja minden bajnak és panasznak forrását, melynek megszüntetése nélkül a miniszternek minden buzgalma, minden tevékenysége hajótörést kell, hogy szenvedjen.

Beck Lajos legégetőbben szükségesnek a magyar földbirtok hitelügyének czéltudatos rendezését tartja. Sokan nem látják ugyan az idevágó hitelkiépitési akczió idejét még elérkezettnek, de elég ha a magyar földbirtok terhének 40—50 évi lavinaszerü megszaporodását tekintjük. 1858-tól 4 milliárddal lett a magyar föld megterhelve. Poroszország példájára utal és elsőrendünek a *jelzáloghitel oly reformját* óhajtja, hogy a magyar tényleges jelzálogterhek minél előtt zálogleveles kölcsönökké konvertáltassanak át.

Reök Iván a *munkásházak* végtelenül üdvös intézményének kérdésében bizonyos tekintetben Mezőfinek kénytelen igazat adni. Ő is gazdasági politikája sarkkövének tekinti az alföldi nagybérletek megszüntetését és kisgazdák közötti kiosztását. Az üdvös akczió haladását azonban szerinte is a nagybirtokok akadályozzák, mert az épitésre a községeknek föld nem áll rendelkezésre. Azonban közös megegyezéssel ezen is lehet segiteni. Igazságot szolgáltat a Mezőfi által sokat támadott nagybirtokosoknak s elsősorban *Pallavicini* őrgrófnak, ki korántsem zárkózik el a kisembereknek való bérbeadástól, csak egyesüljenek s a bérösszeg beszolgáltatását kellőképpen biztositsák.

A vizek kotrása helyett tervbe vett radikális intézkedéseket, melyeket kisvizi hajóutaink megnyitására egyedül tart czélhozvezetőnek, örömmel üdvözli, másrészt azonban az alsótiszai rudolfsgnadi zsilipszakadásra hivja fel a miniszter figyelmét, a legalaposabb preventiv intézkedéseket remélvén. Végül a mérnöki kar helyzetének javitását sürgeti.

Csóti Géza a földmivesiskolát két részre óhajtja osztatni, mert más nevelést szán az önállóan gazdálkodó parasztember fiának s mást a leendő cselédnek. Kéri a kormányt, gondoskodjék elsőrendü vetőmagról. A selyemtenyésztésről beszélve nem látja jónak, ha az oly vidékre, mely selyemtenyésztésre nem alkalmas, ráoktrojáltatik. Sürgeti a konyhakertészet melegebb felkarolását, mert tarthatatlan állapotnak tartja, hogy a falusi kisgazdák a városi piaczon szerezzék be az idevágó szükségleteket. A közlegelők lehető megszerzését, befásitását s használatának ellenőrzését igen ajánlja a kormánynak. Szükségesnek tartja, hogy a gazdasági egyesületek bizonyos hatalmat, hatáskört nyerjenek. Igen alkalmasnak tartja erre azt, hogy egyes rendeleteknek végrehajtását az egyesületekre bizzák. Ily módon az egyesületek tekintélye gyarapodni fog, ami hathatós eszköz lesz a szocziálizmus ellensulyozására.

Bozóky Árpád sok tekintetben elégedetlen. Elsősorban az állategészségügyi törvények revizióját sürgeti. Konstatálja, hogy a törvényhozás nem tart lépést e téren a tudomány haladásával s vivmányait állattenyésztésünk nagy kárára kihasználatlan hagyja. Igazságtalannak tartja a vadászati törvényt; elhanyagoltnak a tanyai gazdasági oktatást.

Sürgeti az ármentesités és belvizszabályozás államositását, mert az innen származó terhek immár elviselhetetlenek. Foglalkozik az állatkereskedelemmel és annak mielőbbi szabályozását kivánja. A munkásházak kérdésében igazságtalannak találja azoknak megröviditését, kik régebben államsegély nélkül épitettek maguknak, azokkal szemben, kiknek az állam épitett. Fölöslegesnek s megszüntetendőnek tartja a legelő-kérdésben a községi és közbirtokossági legelők megkülönböztetését, mivel ezek többnyire egy czélt szolgálnak s igen gyakran egymást csak akadályozzák. A tagositás erőltetését ott, ahol az keresztül nem vihető (dombos vidéken), károsnak mondja, ellenben kivánatosnak a kisebb birtoktestek csereüzleteinek előmozditását. Öt rendbeli határozati javaslatát a ház elveti.

Fábry Károly *Bozóky* véleményéhez csatlakozik s szintén az ármentesités és belvizszabályozás államositását óhajtja.

Brediceanu Coriolán a kormány telepitéseinek áldásaiban a románokat is részesittetni kivánja. Darányi egész földmivelésügyi politikáját nemzetiségi szemüvegen át nézi s természetesen elégedetlen vele.

Csitári Béla Árva megye érdekében emel szót, kérvén a minisztert, hogy az árvamegyei állattenyésztést — különös tekintettel a havasi minta- és tejgazdaságok létesitésére s a juhtenyésztés előmozditására — figyelemben részesitse. Kéri Árva vizierejének kihasználását, háziiparának emelését s a kulturmérnökök helyzetének javitását. Hangsulyozza a gazdasági lótenyésztés előmozditásának szükséges voltát, sürgeti a gazdatiszti nyugdij kötelezővé tételét s az OMGE. iparfejlesztő osztálya számára a miniszter támogatását kéri.

Csépány Géza a kataszteri osztályozás igazságtalanságát bizonyitva a progressziv adó behozatalát követeli. Kéri a parczellázásokkal járó földuzsora megszüntetését s a kisexisztenczián megmentését oly módon, hogy az állam ezek részére két-két holdnyi területet aprő annuitásokbani törlesztésre vásároljon. Eszközül a kisajátitást ajánlja, melylyel azonban az illető nagybirtokos csak saját czéljait szolgálná, ily módon gondoskodván legjobban kellő munkaerőről. Gyöngyös és vidéke filloxerától sujtott népe részére kéri a miniszter jóindulatát.

Lázár Pál az élelmiszerek olcsóbbá tételére az állattenyésztés és tejgazdaság emelését sürgeti. Mivel ennek fő akadálya a takarmánytermesztés korlátolt és bizonytalan mennyisége, az ipari takarmányokra hivja fel a figyelmet. Az állatdijazásnál ipari takarmányban s nem pénzben szeretné a dijakat kiosztatni. Hangsulyozza a hussertéstenyésztés és tejgazdaság fontosságát, utóbbit különösen gyermekvédelmi szempontból. Az állattenyésztési felügyelők tevékenységének méltányosabb dijazását kéri. Végül a mezőgazdasági érdekképviselet törvényes és mielőbbi rendezését sürgeti, mint olyat, melynek az általános választói jog behozatalát okvetlenül meg kell előznie, nehogy a leginkább érdekelt gazdaközönség legyen a legszervezetlenebb.

Hódy Gyula a telepitési javaslat beterjesztését sürgeti.

Az általános vita befejeztével *Darányi* miniszter emelt szót, megnyugtatván elsősorban *Reök* Iván képviselőt Rudolfsgnad ármentesitése

Pót-vetésre
Kiváló minőségü répamag
(már 6 nap alatt csirázik 100 gombolyag közül 65—70)
jutányosan kapható
Haldek
magnagykereskedésében
József főherczeg ő cs. és kir. fensége szállitójánál,
Budapest, V., Bálvány-utcza 6.

dolgában. Örömmel üdvözli *Csóti* Géza müködését, azt tartván, hogy a földmivelési miniszterrel a lelkészeknek együtt kell müködniök a nép érdekében. A vetőmagnemesitést illetőleg a ménesbirtokok utasitva vannak s a kisgazdáknak önköltségi áron szállitanak. A földmivesiskolát illetőleg közmegnyugvásra vezető megállapodást még nem talált. *Bozóky* Árpád határozati javaslataihoz nem járulhat hozzá, jóllehet nem egy elfogadható eszmét talált bennök, mivel ugy tudja, hogy parlamentáris rendszer mellett az alsóház vezetése a kormányt és többséget illeti meg. *Beck* Lajosnak felelve azt tartja, hogy az ingatlan hitel kérdésének rendezésére az időpont most nem kedvező s a szövetkezeti raktárkérdés helyes megoldásának kell azt megelőznie.

Csitári Béla felszólalása s a hegyvidéki akczió müködése czáfolat a nemzetiségieknek, hiszen ez akczió tisztán nemzetiségi vidékekre terjed ki. Igyekezni fog Csitári kivánságát teljesiteni Árvában. A gazdatiszti nyugdij rendezésének ügye közmegelégedésre most meg nem oldható. Ha valaki, ő az, ki szivén viseli a gazdatisztisztek ügyét, de ezt nem egyoldalulag, de a birtokososztálylyal egyetértve lehet csak helyesen elintézni. *Csépány* Gézát az agrárkölcsönök tekintetében megnyugtathatja, amennyiben eziránt a pénzügyminiszteriummal tárgyalásokat folytat. *Lázár* Pálnak válaszolva az állattenyésztés nagy kérdésének törvényhozásilag történendő rendezését igéri. Az állattenyésztési felügyelőket illetőleg pedig kijelenti, hogy őket ezentul mint az illető vármegyék gazdasági felügyelőit kivánja tekinteni, sokoldalubb müködési kört szánván nekik. *Mezőfi* Vilmos erőszakos törekvéseivel egyet nem érthet. Szocziális kérdéseket bölcseséggel, nem erővel oldunk meg. Hogy Mezőfi nem látott még olyan eleven munkást, kinek az állam szerzett volna közvetitve munkát, tökéletesen érti. Azok ugyanis nem ő hozzá (Mezőfihez) járnak tanácsért. Azt se csodálja, hogy Mezőfi régi cselédek jutalmazását ellenzi, ez tudniillik szintén nem a szociáldemokrata izgatók malmára hajtja a vizet. *Hódy* Gyulának, valamint *Baross* Jánosnak *a telepitési és parczellázási törvényről azt jelentheti, hogy az teljesen készen áll, magában foglalván a járadékbirtokok és bérlőszövetkezetek kérdésének megoldását is. A mezőgazdasági érdekképviseletről szóló törvényjavaslat néhány nap mulva nyilvánosság elé kerül* s a 192 milliós viziberuházásokról szóló törvényjavaslat is a Ház előtt fekszik. A kereskedelmi miniszter czéljait is szolgáló vizjogi törvény szintén készülőben van *s a kötelező husvizsgálatról szóló intézkedés is rövidesen megjelenik. Az állattenyésztés előmozditására s községi legelők vásárlására nézve még ez ülésszak folyamán törvényjavaslatot nyujt be*, évi 650,000 koronát szánván az állattenyésztés s 200,000 koronát a legelők czéljaira; utóbbit 10 millió korona évi annuitásának kéri tekinteni. Végül ugyancsak ez ülésszakban *a borhamisitás megakadályozásáról szóló törvényjavaslatot is benyujtja.*

A részletes vitában elsőnek *Nogy* György áll fel s felpanaszolván a székelyföldi erdők állami kezelésének sérelmeit, a minisztert, illetve Mezőssy államtitkárt igéretükhöz képest mielőbbi leutazásra kéri. Kifogásolja továbbá a méneskar német vezényleti nyelvét s a sajátságos viszonyt, mely a tisztán magyar érdekek szolgálatára hivatott méneskart a közös hadügyi kormányhoz füzi.

Gaal Gaszton az állami lótenyésztés mai irányát kifogásolja, mely a mezőgazdaság érdekeinek elhanyagolásával tisztán katonai érdekeket szolgál.

Ábrahám Dezső a földmivesiskolák kéthónapos téli tanfolyamának kibővitését kivánja.

Szathmári Mór az ingatlan hitelügyletek lebonyolitásánál lépten-nyomon felmerülő visszaéléseket akarja megszüntetni s kárhoztatja a lassuságot és bürokratizmust, melylyel ily ügyek kezeltetnek.

Nagy Emil a szövetkezeti eszmét tartja az ország mezőgazdaságának regenerálására egyedül czélhoz vivőnek. Ez kell hogy legyen a jobbágyság felszabaditásának folytatása.

Gaál Gaszton ujból felszólalván, a cséplőgépek mentőszekrényéről szól, melyek gyógyszerberendezése nem czélszerü és csak üzleti érdeket szolgál. A községi faiskolákat csak ott kivánja meghagyni, ahol azt a község is kivánja, ellenkező esetben beszüntetésöket s helyettök inkább megyei faiskolák alapitását s a gyümölcszészet emelését kéri.

Sümegi Vilmos szövetkezeti legelőket óhajt a földmivelési kormány ellenőrzése alatt.

Szabó Kálmán a *Bozóky* által felemlitett vadászati törvény eltörlését kivánja.

Dobroszláv Péter a méhészet fejlesztését és a bolgárok által ápolt kertészet felkarolását sürgeti.

Bózóky Árpád a munkásközvetités czéljaira községenként egy szobát kér. Ha ez a községházán rendeztetik be, egyuttal a munkaközvetités ellenőrzése is igen üdvösen gyakorolható.

Tolnay Lajos a meterologiai intézetre kiván több sulyt fektetni, bizonyitván fontosságát.

Nagy György ujabb felszólalásában keveselli a székely akczióra szánt 500,000 koronát s még 300,000 kér.

Mindezekre *Darányi* miniszter a felszólalás sorrendjében azonnal válaszol. Megnyugtatja *Nagy* Györgyöt, megigérvén, hogy a székely erdők állapotáról még e nyár folyamán vagy személyesen, vagy az államtitkár utján meggyőződést fog szerezni. A méneskar vezényleti nyelvét illetőleg azt hiszi, hogy az a katonai kérdések zömével egyszerre, minden akadály nélkül rendezhető lesz. *Gaál* Gasztonnak részben igazat ad s beismeri, hogy a katonaló tenyésztése előtérben van s a hidegvérüek tenyésztése részben gátoltatik, de a magyar katonaló hires exportczikk, melynek nivón maradása szükséges. A hidegvérü-tenyésztés kérdését is rendezni akarja, de eddig még helyes megoldást nem talált. A cséplőgépek mentőszekrényének ügye tulajdonképp nem az ő resszortjába tartozik, de azért érdeklődni fog ezirányban is. *Nagy* Emil szövetkezeti eszméjét csak az állam és társadalom közös munkája mellett tartja megvalósitbatónak. Utóbbi azonban még igen nélkülözi a kellő szocziális érzéket. Különben e téren is vannak már eredményeink, melyek csekélyek bár, de nem kicsinylendők. *Nagy* Györgynek megigéri, hogy az államtitkár személyeseu utazik le a Székelyföldre, az ottani viszonyok tanulmányozására. *Dobroszláv* Péternek a *kertészet* felkarolása érdekében tett inditványát helyesli s ez irányban cselekedni fog. Konkrét javaslatot addig, mig az idevágó tapasztalatok gyüjtése be nincs fejezve, be nem nyujthat.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1127
Egyről-másról	1128
A földmivelésügyi költségvetés tárgyalása	1137
Növénytermesztés.	
Czukorrépatermesztési kisérletek 1907-ben	1129
Állattenyésztés.	
Melyik állatfaj tenyésztése jövedelmezőbb?	1131
Talajjavitás.	
Az alföldi közlegelők öntözéséről	1131
Tejgazdaság.	
Az „Astra" önforgató vajgyurógép ismertetése	1133
Levélszekrény	1134
Vegyesek	1138
Mi lesz az adóreformmal. — Uj bortörvény. — A német tőzsdenovella életbeléptetése. — Az állandó gazdasági szakbizottság. — Gyászhir. — Helyreigazitás. — A nemzetközi tejgazdasági kongresszus. — Telivér éves csikók és idősebb telivér csikók árverése a Tattersallban ez év május hó 18-án. — Nemzetközi árpa- és komlókiállitás Berlinben. — Mezőgazdasági és ipari kiállitás Gyöngyösön. — Selyemtenyésztésünk 1907-ben. — Mezőgazdasági tanfolyam néptanitók és gazdasági szaktanitónők számára. — Méhészeti előadások. — A kendervetőmag-termelés érdekében. — Aprő hirek. — Gőzhajózási hirek	1140
Kereskedelem, tőzsde	1141
Szerkesztői üzenetek	1144

Mi lesz az adóreformmal?

A városok képviselői által kiküldött albizottságnak legutóbbi ülésén Wekerle Sándor dr. miniszterelnök több fontos kijelentést tett, amelyek világot vetnek a kormány terveire az adóreformjavaslatok parlamenti tárgyalását illetőleg. Kijelentette Wekerle, hogy szeretné, ha a képviselőház pénzügyi bizottsága még a nyári szünet előtt (tehát mintegy 3—4 héten belül!) letárgyalná a javaslatokat, amelyek összel kerülnének a plénum elé, minthogy a reform életbeléptetése azután amugy is igen hosszu időt vesz majd igénybe. Szokatlan nyomatékkal hangsulyozta a miniszterelnök, hogy „az adóreformmal szemben észlelhető idegességet indokolatlannak tekinti" és hogy „a legkomolyabban kijelenti, sőt egész reputációját köti hozzá, hogy ez a reform 20 millió korona adóengedménynyel fog járni". Végül azt is felemlitette Wekerle, hogy „több az adójavaslatok ellen felhozott jogos óhajt és kivánságot már lehetőleg honorált".

Mi a magunk részéről egyáltalában nem csodálkozunk rajta, hogy az olyan elsőrendü zsebbevágó és mindenki érdekét a legközvetlenebbül érintő kérdés, aminő az adóreform, aggodalmakat és bizonyos foku idegességet vált ki az adópréstől eddig sem kimélt adózó polgárokból, akik a miniszterelnök összegező statisztikájával szemben bizony joggal hivatkoznak a maguk egyéni számitásaira és nem kell hozzá egyéb, csak a plajbászt kezünkbe vennünk, a javaslatok alapján bárki könnyü szerrel kiszá-

Kollár Ferencz-féle „BITUMINA"

tiszta bitumenből készitett valódi aszfalt-tetőlemez

tartós, tüzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolást nem igénylő **tetőfedőanyag. „Bituminá"**-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitünő védelmet is nyujt a nap melege ellen. **„Bitumina"** régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. **Tetőfedések elsőrendü szakmunkásokkal végeztetnek.**

Kollár Ferencz és Társa fedőlemez, elszigetelő-lemez, aszfalt- és kátránytermékek vegyi gyára **Budapest.**

Telefon-szám: 90—21. Gyár: IX., Soroksári-ut 101. • Városi iroda; IX., Üllői-út 25. Sürgönyczim: Karbolkol Bpest.

mithatja, hogy adója nem csökkenni, hanem az esetek nagy többségében csaknem teljes bizonyossággal emelkedni fog. Ezzel a ténynyel szemben kevés vigasztaló van abban, ha az adók végösszege 20 millióval csökkenik, amely számitásnak helyes és jóhiszemü voltában egyébként pillanatig sem kételkedünk.

Ezek az okok teszik érthetővé, hogy már régen nem hangzott fel minden oldalról olyan egyértelmü tiltakozás valamely kormányjavaslattal szemben, mint aminőt a Wekerle-féle reform birálói a legtárgyilagosabb kritika keretében is hangoztattak. Alig van olyan része a javaslatnak, amelylyel szemben az érdekeltség részéről komoly aggodalom, megokolt kifogás fel ne merült volna és noha talán még legkedvezőbb a gazdatársadalom s elsősorban OMGE. állásfoglalása volt a reformtervre nézve, emlékezetes lehet mégis olvasóink előtt, hogy a javaslatok egyes részleteivel szemben mi is sok nyomós érvet hoztunk fel és amidőn a reform előnyös oldalait készséggel elismertük, egyuttal a sérelmes pontok átdolgozását sürgettük. Mit hallgatott meg kivánságainkból a kormány, az nemsokára elválik s a magyar gazdatársadalom végleges állásfoglalását mindenesetre ez a körülmény fogja eldönteni.

Azt az egy megjegyzést azonban nem hallgathatjuk el, hogy amidőn ilyen korszakalkotó, évtizedekre kiható jelentőségü reform alkotásáról van szó, mégsem helyes az alapos megfontolást és megrostálást igénylő ujitások egész sorozatának megvitatását olyan rövid naptári határidőhöz kötni, mint azt most a még nyilvánosságra sem hozott átdolgozott javaslatokkal Wekerle tette. Sőt nézetünk szerint azt az általános és — tegyük hozzá — sok tekintetben jogosult idegességet, amelyet ezek a javaslatok felidéztek, csakis oly módon lehetne lecsendesiteni, ha a kormány módot ad az átdolgozott vagy legalább módositott tervezethez való hozzászólásra valamennyi érdekeltség szószólójának.

Arra természetesen nem is gondolhatunk, hogy bármiféle adóreformtervet nagy, általános lelkesedés fogadjon, de igenis elérhetjük azt és erre *kell* is törekednünk, hogy az ilyen nagy reform bizonyos mértékü *közmegnyugvással* jöjön létre. A Wekerle-féle javaslatok ellen felhangzott alapos kritikák után nem ártana tehát ujabb hozzászólásra némi időt engedni s ami még ennél is fontosabb, mulhatatlanul honorálni kellene a különféle oldalakról felhozott alapos és jogosult kivánalmakat. Majd meglátjuk, mit változtatott e tekintetben a miniszterelnök alkotásán, amelyhez mint élete egyik nagy művéhez, érthető, ha szivósan ragaszkodik, de ez mégsem zárhatja ki az adófizetők millióinak nyugodt és tárgyilagos meghallgatását.

—

Uj bortörvény. E hó 21-ikén délután a földmivelésügyi miniszteriumban ankét volt, mely tárgyalásait másnap is folytatja. Az ankéten Darányi miniszter az uj bortörvényjavaslatot tette megbeszélés tárgyává. Sajnos, *Szilassy* Zoltán, az OMGE. egyetlen meghivott kiküldöttje, sulyos természetü torokbaja miatt nem vehetett részt az értekezleten s igy az értekezlet lefolyásáról csakis a napilapok hézagos értesülése alapján szerezhettünk tudomást. A „*Köztelek*“ se a multban nem vállalkozott arra, sem ezután nem vállalkozik, hogy hirlapi értesülések nyomán vegyen tudomást a földmiv. miniszteriumnak azokról az akcióiról, melyek elsősorban a gazdaközönséget érdekelik. Miután pedig a „*Köztelek*“-et, mint ilyent, ezuttal is, mint már többször, küszöbön kivül hagyták, utalnunk kell olvasóközönségünket a napisajtóra, ez lévén ma az egyedüli nagyhatalom, melyet értesitésekkel ellátni s melynek véleményére sulyt fektetni érdemes.

A német tőzsdenovella életbeléptetése. F. hó 18-án hirdettetett ki a német tőzsdenovella a Reichsgesetzblattban és a záradék szerint junius hó 1-én lép életbe. Minthogy az uj törvény mélyreható változtatásokat idéz elő, az átmenet előkészitése természetesen sok munkát ad, de előreláthatólag semmiféle rázkódást sem fog a tőzsdei üzletben előidézni. A tőzsde maga is teljes nyugalommal várja az uj rend életbelépését, a tőzsdesztrájkkal való nagy handabandázásnak nyoma sincsen többé, sőt tán ugy befelé még az elfogulatlan tőzsdei körök is belátják már, hogy az uj törvény a tőzsdei szerencsejáték ellen irányuló, de a reális, tisztességes üzletet éppen nem korlátozó szigorubb rendelkezéseivel nemcsak a termelőknek és a fogyasztóknak, hanem a szolid kereskedelemnek is csak javára válhat.

Az állandó gazdasági szakbizottság. A földmivelésügyi miniszter az 1908. évi VII. törvényczikk II. czikkelye alapján, illetve az e törvény végrehajtásáról az igazságügyi és földmivelésügyi miniszter által kiadott 24—27. szakaszaival szervezett és a birtokrendezési ügyekben a földmivelésügyi miniszter mellett véleményező és javaslattevő bizottságként működő állandó gazdasági szakbizottságot, a hivatalos lap mai közlése szerint, az igazságügyi és pénzügyi miniszterrel egyetértőleg, a következőképp alakitotta meg: Elnök: *Mezőssy* Béla földmivelésügyi miniszteriumi államtitkár. Elnökhelyettes: *Bartóky* József dr. miniszteri tanácsos. Titkár: *Börcsök* Andor dr. királyi törvényszéki biró. — A *földmivelésügyi miniszter* által kinevezett tagok: *Gazdasági szak*: *Darányi* Béla miniszteri tanácsos, gazdasági főigazgató. *Pirkner* János miniszteri tanácsosi czimmel és jelleggel fölruházott országos állattenyésztési főfelügyelő, *Sierbán* János magyar kir. jószágigazgató, *Ruisz* Gyula magyar királyi jószágigazgató. — *Erdészeti szak*: *Horváth* Sándor miniszteri tanácsos, *Tomcsányi* Gyula miniszteri tanácsos, *Rochlitz* Dezső magyar királyi erdőfelügyelő. — *Kulturmérnöki szak*: *Józsa* László miniszteri osztálytanácsosi czimmel és jelleggel fölruházott müszaki tanácsos. — *Földmivelésügyi közigazgatási szak*: *Podmaniczky* Gyula báró miniszteri osztálytanácsosi czimmel és jelleggel fölruházott miniszteri titkár, *Papp-Ragány* István dr. miniszteri osztálytanácsosi czimmel és jelleggel fölruházott miniszteri titkár, ifj. *Ivády* Béla miniszteri segédtitkár. — A *pénzügyminiszter* által kinevezett tagok: *Antalffy* Andor fölmérési középponti felügyelő, *Kollár* Dániel fölmérési középponti felügyelő. — Az *igazságügyminiszter* által kinevezett tagok: *Avedik* Simon királyi kuriai biró, *Zsiros* Kálmán királyi kuriai biró, *Sebess* Dénes dr. királyi itélőtáblai biró, *Börcsök* Andor dr. királyi törvényszéki biró.

Gyászhir. Szentkirályszabadjai *Rosos Ödön* püspöki uradalmi számvevő f. évi május hó 19-én életének 63. évében elhunyt Veszprémben. Hült tetemét f. hó 21-én helyezték a szentkirályszabadjai családi sirboltba örök nyugalomra.

Helyreigazitás. *Gyárfás József* „*A talajojtás*“ czimü czikkében „*nitragin*“ helyett nitrogén szedetett. Miután ez értelemzavaró lehet, e korrigálásra felhivjuk olvasóink figyelmét.

A nemzetközi tejgazdasági kongresszus nagybizottsága ma tartotta alakuló ülését *Dessewffy* Emil gróf elnöklésével. A kongresszust a jövő év folyamán rendezik Budapesten s iránta máris széles körben nyilvánul meg az érdeklődés. *Dessewffy* Emil gróf megnyitó beszédében vázolta a tejgazdálkodás jelentőségét az ország közgazdaságára, egyben azt a reményét fejezte ki, hogy a budapesti kongresszusnak sikerülnie fog megoldani mindazokat a kérdéseket, amelyek a tanácskozás tárgyai lesznek. Ezután *Koefer* István dr. főtitkár tett javaslatot mindenekelőtt a kongresszus diszbizottsága megválasztásáról. A kongresszus diszelnökévé egyhangulag *Darányi* Ignácz földmivelésügyi minisztert választották meg. A diszbizottság tagjai lettek ezenkivül az eddigi nemzetközi kongresszusok elnökei, továbbá *Mezőssy* Béla államtitkár, *Miklós* Ödön, *Zichy* Aladár gróf stb. Ezután a nagybizottság tagjait választották meg. A nagybizottságnak eddig 130 tagja van, akik a magyar tejszövetkezeti és tejgazdasági mozgalmak vezető egyéneiből és a legkiválóbb szakférfiakból kerültek ki. Megállapitotta ezután az értekezlet a kongresszus három szakbizottságát, nemkülönben a tárgysorozatot és a kongresszus ügyrendjét. Választott ezenkivül három albizottságot, ugymint: kiállitási, kirándulási és vigalmi albizottságot, az utóbbit annak idején hölgytagokkal is ki fogják egészíteni.

Telivér éves-csikók és idősebb telivér csikók árverése a Tattersallban ez év május hó 18-án. Bejelentetett 88 drb. *éves-csikó*. Eladatott 78 drb. 4307 K. átlagárban. Legmagasabb áron kelt el *Harkányi János* br. méneséből felhajtott 4 drb. csikó, 32.200 K. *Idősebb ló* bejelentetett 27 drb., eladatott 21 drb., 747 K. átlagárban. Legmagasabb áron, 1800 K.-ért kelt el *Gerő Dániel* ur lova.

Nemzetközi árpa- és komlókiállitás Berlinben. Fennállásának huszonötéves jubileuma alkalmából a „*Versuchs- und Lehranstalt für Brauerei in Berlin*“, mint a világ legnépesebb ily irányu egyesülete, mely nemzetközi vonatkozásaiban is legnagyobb jelentőségü, ez év október hó 10—18 ig nemzetközi árpa- és komlókiállitást rendez. Ezen egyesületnek mindig az volt célja, hogy Németország szövetséges államainak és a németországi gazdasági egyesületek támogatása mellett lehetőleg összeegyeztesse a termesztők és sörfőzők különben ellentétes érdekeit. A kiállitások rendezése erre alkalmasoknak bizonyultak, miért is elhatározta fentnevezett egyesület, hogy ezen — eddig kisebb arányokban rendezett — kiállitásokat nemzetközivé tágitja ki. Ez alkalomra számos jutalomdij kerül kiosztásra nemcsak pénzben, de érmek és disztárgyak alakjában is. A kiállitáson be lesznek mutatva mindazon vivmányai a technikának, melyek elsősorban adták meg az irányát a modern sörgyártásnak. A sör-árpa- és komlókiállitással egyidőben lesz az erjedő- és erjesztő-anyagok, nemkülönben a nehéz városi igáslovak (Hienez) kiállitása is. A kiállitás bizottsága (Berlin, No. 65. Seestrase, Institut für Gärungsgewerbe) készséggel ad meg minden a kiállitásra vonatkozó felvilágositást.

Mezőgazdasági és ipari kiállitás Gyöngyösön. A *Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület* ötven éves fennállásának évfordulója alkalmából Gyöngyösön 1908. évi szeptember hó 6., 7., 8., 9., 10. napjain mezőgazdasági termény-, állat-, gépés ipari kiállitást rendez. A termény-, állat- és ipari kiállitáson *csak hevesmegyei termelő, tenyésztő és iparos vehet részt mint kiállító*, a gépkiállitáson mint kiállító *minden hazai gépgyáros és gazdasági eszközöket készitő* részt vehet. A kiállitáson állami arany-, ezüst-, bronzérmek, egyesületi érmek, oklevelekkel és pénzjutalmakkal lesznek kitüntetve a legkiválóbb tárgyak, álla-

Olcsó árak!
GANZ ÉS TÁRSA, HOFHERR ÉS SCHRANTZ FELSŐ-MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐI.
Gőzekealkatrészek, ekevesak, acél- és fém-alkatrészek, gőzekesodronykötelek.
Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek.
SZILÁGYI ÉS DISKANT
Kazánkovácsmunkák, uj tüzszekrények.
Malomberendezések!
Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.
GÉPGYÁRA, MISKOLCZ.
Pontos kiszolgálás!

tok, terményok vagy termékek tulajdonosai. Bővebb felvilágositással szolgál az e tárgyban kibocsájtott hirdetmény és kiállitasi szabályzat, amelyeket, ha eziránt megkeresstetik, készségesen küld bárkinek a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala Gyöngyösön.

Selyemtenyésztésünk 1907-ben. A földmivelésügyi miniszterium selyemtenyésztési felügyelőségének most közzétett jelentése szerint az 1907. évi eredmény 1906-al szemben némi visszaesést mutat, mely körülmény leginkább a tenyésztők számának apadására vezethető vissza. A jelentés szerint 1907-ben 2914 községben 73,716 család foglalkozott selyemtenyésztéssel és 1.407,155 kilogramm gubót termelt 2.874,032 korona értékben. Ezenkivül a gubók kezelése, selymérpete előállitása és selyemfonódáink mintegy 4200 nőt foglalkoztattak 1.600,000 koronányi keresetet juttatván nekik. Az összes kereset tehát, melyhez a nép 1907-ben selyemtenyésztés s a vele összefüggő selyemfonóipar által jutott, 4.474 032 koronát tesz ki. A selyemtenyésztés közgazdasági jelentősége abban rejlik, hogy keresetet a nép legszegényebb s legkevésbbé munkabiró rétegének nyujt, oly időben — aratás előtt — mikor arra legnagyobb szükség van. Nyomorékok, aggok, gyermekek is foglalkozhatnak vele s mivel a hazai selyemgubó itthon fel is dolgozható, ez okból is kétszeresen fontos termelése. A magyar selyem minősége kitünő, amit legjobban az a körülmény mutat, hogy a világ összes selyempiaczain a legjobb árakat fizetik érte. Selyemtenyésztésünk megérdemli tehát, hogy azt az ország minden részében a legnagyobb agilitással iparkodjunk meghonositani.

Mezőgazdasági tanfolyam néptanitók és gazdasági szaktanitónők számára. A földmivelésügyi miniszter a gazdasági ismétlőiskolák vezetésére hivatott néptanitók, illetve szaktanitónők gazdasági kiképzésére julius 20-tól bezárólag augusztus 14-ig az algyógyi, békéscsabai, breznóbányai, csákovári, csikszeredai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati, szentimrei, szilágysomlyói és szabadkai földmives iskolákban a mult évhez hasonlóan 20—20, összesen 300 néptanitó, a kecskeméti földmivesiskolában pedig 20 gazdasági szaktanitónő részére négyhetes mezőgazdasági tanfolyamot rendez. E tanfolyamra fölvendő minden egyes néptanitó, illetve szaktanitónő egyszáz korona átalányban részesül, mely összegből negyven korona ellátási dij levonásával harminez koronát jelentkezéskor, ugyanannyit a tanfolyam befejezése után fizetnek ki. A tanfolyamokra tényleg alkalmazásban lévő oly néptanitók, illetve szaktanitónők vétetnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamon még nem vettek részt. A tanfolyamokra fölvétetni kivánó egyének az iránt illetékes tanfelügyelőségeknél tartoznak kellő időben jelentkezni. A kir. tanfelügyelők a folyamodók névsorát a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjesztik föl, a fölvétel pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelölése alapján fog történni.

Méhészeti eladások. Az állami méhészeti vándortanitók folyó évi junius hónapban, az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásaikat. 1. *Imrei Ferencz első kerületi székhelye Rákosesaba.* 15-én Albertin, 16-án Pilisen, 17-én Monoron, 18-án Üllőn, 19-én Gyömrőn, 20-án Péterin, 21-én Gombán, 22-én Benyén, 23-án Káván és 24-én Pándon. 2. *Valló János harmadik kerületi, székhelye Pozsony-Ligetfalu.* 16—17-én Pozsonyban az állami tanitónőképezdénél, 19-én Pobedinben, 20-án Brunóczon, 22-én Verbón és 23-án Ujvároskában. 3. *Rózsa János negyedik kerületi, székhelye Sárospatak.* 2-án Bodzásujlakon, 3-án Garanyon, 4-én Abárán, 5-én Nagyráskán, 6-án Kisráskán, 9-én Iskén, 10-én Besén, 11-én Csicseren, 12-én Gálócson, 13-án Szürtén. 4. *Forgách Lajos ötödik kerületi, székhelye Arad.* 10-én Zimándujfaluban, 11-én Csermőn, 12-én Battonyán, 13-án Makón a gazdasági ismétlőiskolánál, 14-én Csabán a gazdasági ismétlőiskolánál, 16-án a peczei iskolánál, 17-én a bélmegyeri pusztán 19-én Mezőtelkin, 22-én Margittán. 5. *Tóth János hatodik kerületi, székhelye Nagyenyed.* 12-én Vizaknán, 13-án Alsóárpáson, 15-én Galaczon, 16-án Sárkányban, 17-én Alsóveniczén, 18-án Kücsulaton, 19-én Hévizen, 20-án Dánoson. 6. *Nagy János hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár.* 2-án Kentelkén, 3-án Alsóilosván, 4-én Rettegen, 5-én Sósmezőn, 10-én Kercseden, 11-én Felsődetrehemben, 12-én a virágosvölgyi tanyákon.

A kendervetőmag-termesztés érdekében. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület fölterjesztést intézett a földmivelésügyi miniszterhez kendervetőmag hiánya miatt szükséges intézkedések érdekében. A fölterjesztésre *Darányi* Ignácz földmivelésügyi miniszter most leiratban értesitette az egyesületet, hogy bár az olaszországi kendervetőmagnak legutóbb tapasztalt rendkivül nagy ára remélhetőleg csak muló jelenség, mégis megtette a kellő intézkedéseket, hogy a kendervetőmagtermelés fölkarolásával a külföldi behozatal szüksége a lehető legkisebb mértékre szorittassék. Elsősorban intézkedett a miniszter arról, hogy a ménesbirtokokon egyelőre 100 katasztrális holdon termeltessék kendervetőmag és az összes termés a köztermelés rendelkezésére bocsáttassék. Intézkedett továbbá a miniszter, hogy az Apatin vidékén lévő és kendertermelésre rendkivül alkalmas kincstári földeket bérlő kisgazdák által eddig csak kis mértékben üzött kendertermelés megfelelő módon kiterjesztessék. Végül értesitette az egyesületet arról, hogy kisérleteket rendelt a különböző származásu kendervetőmagvak értékének megállapitására ama kérdés tisztázása céljából, hogy vajjon az olaszországi kendermagon kivül bizonyos körülmények között figyelembe jöhet-e más féle kendermag rostot adó kórója végett való kendertermelés szempontjából.

Gőzhajózási hirek. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-T. igazgatósága értesitése szerint az 1908. évi hajózás megnyiltától érvényes II. sz. átvételi dijszabás 15. oldalán foglalt *Zell am See K. K. St.* állomás dijtételei Wien-Donauquaibahnhofon való átrakás mellett 5000 kg.-os küldeményeknél 100 kg.-ként 243 f.-ről 343 f.-re, 3000 és 1000—2000 kg.-os küldeményeknél 100kg.-ként 247 f.-ről 347 f.-re módosittatnak. Továbbá, hogy a Margit-hid feletti budapesti ügynökségénél (balpart, ujpesti rakpart) f. év junius hó 3-án reggel 9 órakor különféle árukat fog készpénzfizetés mellett az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárverezni és a venni szándékozókat az arverésre meghivja. Végül hogy az I. sz. átvételi dijszabás (liszt és őrlemények szállitására) 5-ik oldalán foglalt: *Atzenbrugg K. K. St.* állomás neve Moosbierbaum-Heiligeneich K. K. St.-ra és a 13-ik oldalán foglalt *Luzan K. K. St.* állomás neve pedig Luzan i. Böhmen K. K. St.-ra módosult.

Apró hirek. *Mezőgazdasági állat- és terményki-állitás Bálványosváralján.* A Szolnokdobokai Gazd. Egyesület elhatározta, hogy október hónap 4-ik napján mezőgazdasági termény- és állatkiállitást rendez Bálványosváralján. A kiállitott tárgyak jutalmazására számos pénzdijat fordit az egyesület.

Uj földbérlő-szövetkezet. Utóbbi időben az ország több vidékén alakultak földbérlő-szövetkezetek, melyek révén lehetővé válik, hogy a földmivesek különben szétszórt erőiket egyesitve, nagyobb birtokokat közvetlenül a tulajdonosoktól bérbe vehetnek s nem kénytelenek másodkézből, jóval drágábban bérelni. Legutóbb a boldogkői földmivesek alakitottak ily szövetkezetet s bérbe vették Ziehy Meskó Jakab uradalmát.

Bregi, Kapronca mellett. Sziszjerecs és Dlaka czég vizimalmát jelentékenyen megnagyobbitotta és gőzüzemü malommá alakitotta át. A hajtógépet, egy tulhevitett gőzzel dolgozó legmodernebb szerkezetü lokomobilt, *Umrath és társa budapesti czég* szállitott prágabubnai gyárából.

Sehol olcsóbban nem vásárolhat *drótkeritést*, mint az 1872. évben alapitott *Stadler* Mihály keritésgyárában, Budapest, VI., Váczi-körut 43. szám. Költségvetést, árjegyzéket azonnal küld a gyárvezetőség.

NYILTTÉR.*)

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KÁLI

amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a **kapásnövényeknek, hereféléknek** és **réteknek,** ugy az **árpának** és **szőlőnek.** Különösen **szegények káliban a homok-** és **tőzegtalajok** és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszforsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztositja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a **40%-os kálisó** bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kált, vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállitási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk.

A kálitrágyák alkalmazásáról a

Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) dijtalanul és kötelezettség nélkül nyujt felvilágositást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat dijtalanul rendelkezésükre bocsájtja.

Felhivjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek idei első sorozata folyó évi julius hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények M. Á. V. összes vonalán tetemes dijkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemü felvilágositással szolgál

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések

V. ker., Nádor-utcza 12. sz.

A tej megsavanyodása szállitás közben kizárva

637

a 3—4°-ig (Celsius) való mélyhütés folytán, só nélkül, az uj, önmüködő s minden csöveshütőhöz alkalmazható szab. mélyhütő generátor segélyével. — Készitője:

Jurány & Wolfrum

tejgazdasági eszközök gyára **Wien, XX/2., Pasettistrasse 29. sz.**

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. A mult héten beállott abnormis nagy hőség szerencsére csak néhány napig tartott s igy a gabonafélékben még kárt nem tett, de esőre már ismét nagy szüksége volna a növényzetnek. Egyébként a tavasziak és kapásnövények elég jól állanak, ami az őszieknél kevésbbé mondható.

Baja. A száraz és meleg időjárástól jobb őszi vetéseink szépen javultak, de a gyengék még silányak s rajtok csak jó eső segithetne.

Debreczen. Az időjárás meleg. A nagy mennyiségben fellépett hernyók a gyümölcsösökben nagy kárt okoznak.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

A beérkezett jelentések szerint a hortobágyi 40,000 holdas legelőn a marokkói sáska ezideig csekély mennyiségben észleltetett.

Győr. Az időjárás kedvező, ámbár ismét esőre volna szükségünk. A buzavetések legnagyobb része jó és szépen haladnak, a rozsvetések pedig általában kielégitők, ugyszintén a tavasziak is, melyek pompásan fejlődnek.

Kaposvár. Az időjárás száraz és meleg; az egész kulturának sürgősen eső kellene. Az őszi és tavaszi gabonák, valamint a kapások is a szárazságtól sokat szenvednek. A czukorrépákat a nagy melegben a bolha s a répabogár pusztitja s azok legnagyobb részét ujra kell vetni.

Kassa. A tartós hőség következtében a vetések sárgulnak lettek, s a szinük sárgul, esőre nagy szükség van.

Léva. Az időjárás e hó 3-tól igen kedvező mindenféle növényzetre és igy jó termésre van kilátás. A szőlő és gyümölcs is bő termést igér, ha a cserebogár és hernyó el nem pusztitják, a munkásviszonyok kielégitők, munka van bőven, de munkás van is elegendő.

Miskolcz. Időjárás: száraz, szeles. Az eső már igen kellene. A tavaszi szebb, mint az őszi, a korai őszi szebb, mint a kései. Árpa elég szép, gabona gyengébb, buza változó, közepes jó.

N.-Becskerek. E héten sem kaptunk esőt, ami a tavaszi vetéseken zab és árpánál észlelhető, amennyiben ezek kissé fonnyadni kezdenek. A tengeri semmi haladást nem mutat, mert habár a kapálását többnyire megkezdették, sok helyütt nem lehet bevégezni a talaj szárazsága és keménysége folytán. A sürübb buza még állja a hőséget, de a ritkább gyengébb, a hosszantartó hőség következtében napközben lankadni kezd.

Nagykanizsa. A vetések különfélék, részben jók, de részben silányak, főkép a tavasziak esőhiány miatt nem fejlődhettek kellően. A repcze elvirágzott, a rozs most virágzik. Takarmányfélék, ugy a rétek gyengén állnak, a szőlő szépen hajt.

Nagyszentmiklós E héten belül tikasztó hőség, közben-közben esős szárító széláramlatokkal. A föld nagyon kiszáradt, igy egy több órás áthatő esőre volna szükségünk. Ilyen időjárás mellett, a különben is nagyobb részében ritka őszi és tavaszi vetéseink nagyon szenvednek. A tengeri és burgonya szépen fejlődnek, azonban esőt kivánnak.

Nagyszeben. Az időjárás nagyon meleg és száraz, kiadó esőre nagy szükség volna.

Nagyvárad. A beállott — május hóban szokatlan — nagy melegek a vetések fejlődésére kedvezően hatottak de azoknak egészséges továbbfejlődéséhez csapadékra van szükség, miután a talaj felső rétege a nagy melegek és közbejött szelek következtében kiszáradt.

Nyiregyháza. Időnk régóta száraz nyári meleg, az esőt vetéseink nagyon kivárják; a homoki őszi vetések általában sokkal jobbak, mint a kötött talajéi. A tavasziak általában kifogástalanok.

Nyitra. Az időjárás a mai napig változó, borus, esős, de folyton szeles volt. Ma gyönyörü, szélcsendes meleg nap van. A vetések fejlődése lassan haladt előre, de remélhetőleg most a jó meleg napok hatása alatt rohamos fejlődésnek indulnak, ha kellő meleg májusi esőben lesz részük. A gazdák remélik, hogy eziden a tavalyinál rosszabb termésük nem lesz, csak a tulmeleg és száraz napoktól félnek.

Pancsova. A vetések gyönyörüen állanak, a tengeri mindenütt kikelt, de egy jó kiadó eső nagyon szükséges volna.

Sopron. Az időjárás szép meleg, néha esőzések. Őszi, mint tavaszi vetések szépen állanak.

Szatmár. A bő esőkre következő meleg időjárás ugy az őszi, mint a tavasziakra kitünő hatással van, elannyira, hogy azok az utóbbi 8—10 nap alatt óriásit fejlődtek. Most több napi szárazság után ujra eső volna kivánatos. A tengeri első kapálása mindenfelé folyik.

Szolnok. Szárazság következtében kezd sülni és ritkulni a vetés.

Temes megye. *Buziási járás*: A tavaszi árpát, továbbá a későn vetett tengerit kivéve, a vetések jól állanak. Az elvetett tengeri 50%-át rovar pusztitotta el. *Csákovai járás*: Ugy az őszik, mint a tavasziak egyaránt jól fejlődnek, bár a kisgazdák őszi vetései gyengébbek. *Dettai járás*: Buza kielégitő, őszi árpa helyenkint hiányos, tavaszi árpa és zab jó. Helyenként rovarkár észlelhető. *Fehértemplomi járás*: Buza közepes, tengeri már kikelt. A vetések fejlődése általában jó, de a rétek és legelők érzik az esőhiányt. *Központi járás*: Vetések állása kielégitő, különösen az őszik szépek. Tavasziak fejlődése kissé gyenge. Az esőhiány érezhete. *Kubini járás*: Az őszik gyengén bokrosodtak és fejlődtek, buzában helyenként rovarkár észlelhető. Tavasziak kielégitően állanak, tengeri részben már kikelt, részben most kel ki. *Lippai járás*: Ugy az őszi, mint a tavaszi vetések az esőhiany daczára is igen szépen fejlődnek, ugy, hogy a vetések a legjobb termést igérik. *Temesrékási járás*: A vetések állása jó. *Ujaradi járás*: Őszik közepesek, tavasziak jók. Ha a szokatlan hőség még tovább is tart, a sekélyebb szántásba vetett őszik, továbbá a tavaszi kalászosok igen szenvedni fognak. *Verseczi járás*: A vetések állása általában jó. A sik fekvésü földön az őszik annyira előrehaladtak, hogy beárnyékolják a földet. A dombosabb fekvésü részeken a vetés gyengébb, azoknak árt a korai meleg. *Vingai járás*: A vetések állása általában közepes.

Temesvár. A terméskilátások jók és azt hiszem, hogy egy 7—8 q. átlagtermést várhatunk. A tavaszi vetések szépen kikeltek, de eső hiányában megakadtak. Az idő szép és meleg.

Versecz. Minden vetés esőhiány miatt a fejlődésben visszamaradt.

Zalaegerszeg. Nyári melegség állandó szárazsággal párosulva jellemzik a mostani időjárást. Az őszik eddig még nem szenvedtek az esőhiány miatt, a tavasziakon, valamint a mesterséges takarmányokon és réteken észrevehető. Ha rövidesen kiadó esők nem lesznek, ugy az ez évi takarmánytermés is veszélyeztetve lesz.

Zenta. Még mindeddig esőnk nem volt. Az őszi vetések ritkák és kicsinyek, a tavasziak még szépen állanak, de már nagyon kivánják az esőt.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* gabonaosztályának tudósitása a „*Köztelek*“ részére.)

Napjelentés a gabonatőzsdéről.

1908 május 22.

Erős visszaesések után a gabonatőzsde ma nyugodtabb volt, sőt egyes esetekben 10 fillérrel fejavitott árakban némi érdeklődés mutatkozott. A mainsi határidőjegyzés 60 fillér emelkedéset külön feljegyezzü, azon okból, hogy a határidőpiacz bizonytalan, sokszor teljesen indokolatlan tulkapásait megismerjük. Forgalom 10,000 q.

Rozs mérsékelten kinálva, 20 korona érhető el jó áruért a főváros paritásában.

Árpa, jobb minőségüek teljesen elhanyagolva, alig talál vevőkre; takarmányczélokra 13.70 K. mellett értékesithető Budapest paritásban.

Tengeriben élénk üzlet folyt le, ugy a helyi fogyasztás, mint továbbküldés czéljaira állandóan jelentkeznek vevők.

Zab mérsékelt irányzatban, nehány vagon rakomány cserélt gazdát. Árak 14.20—15.— K keretében mozognak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 78 k. 23 K. 10 f., 500 mm. 78 k. 23 K. — f., 850 mm. 76·6 k. 23 K. — f., 500 mm. 76 k. 23 K. 10 f., 200 mm. 75 k. 22 K. 90 f.
Szarvasi: 1250 mm. 75 k. 22 K. 80 f.
Fejérmegyei: 130 mm. 75·2 k. 22 K. 10 f.
Pestvidéki: 100 mm. 78 k. 22 K. 80 f., 1200 mm. 77·3 k. 22 K. 80 f., 150 mm. 77 k. 22 K. 60 f., 550 mm. 77 k. 22 K. 80 f., 150 mm. 75 k. 22 K. 20 f.
D.-Földvári 1100 mm. 76·5 k. 23 K. — f.
Felsőmagyarországi: 500 mm. 79 k. 23 K. 20 f.
Bácskai: 400 mm. 77 k. 22 K. 80 f.
D.-Bácskai: 1840 mm. 76·6k. 23 K. — f.
Rozs: 100 mm. 19 K. 80 f., 100 mm. 19 K. 75 f. kpf.
Zab: 100 mm. 14 K. 60 f., 100 mm. 14 K. 30 f., 200 mm. 14 K. — f. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza májusra	22·72 K.
„ októberre	20·24 „
Rozs májusra	20·20 „
„ októberre	17·68 „
Zab májusra	14·20 „
„ októberre	13·78 „
Tengeri májusra	13 — „
„ juliusra	13·18 „
Repcze augusztusra	35·40 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mesteruteza. 1908. május hó 22-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek“ részére.)

Felhozatott a szokott községekből 92 szekér réti széna, 12 szekér muhar, 11 szekér zsupszalma, 4 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 14 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, — zabosbükköny, köles stb.), 500 zsák szecska.

A forgalom lanyha.

Árak fillérekben q.-ként a következők: réti széna 640—840, muhar 850—900, zsupszalma 600—660, alomszalma 480—500, takarmányszalma ———, — kéve tengeriszár ———, egyéb takarmány 500—600, zabosbükköny 740—800, lóhere ———, zöld luczerna 660—700, köles ———, sarju 660—700, szalmaszecska 500—600. Összes kocsiszám 138. Összes suly 165,600 kg.

Vetőmagvak.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Az üzlet teljesen csendes.

Lóheremagból az utolsó szem is kifogyott s az egész világon hasonló helyzetet találunk.

Luczernamagból főleg Hamburgban óriási készletek vannak felhalmozva, amelyeket Délamerika részére gyüjtöttek össze, azonban mindeddig a délamerikai export szünetel, ami az árak csökkenését vonta maga után. Nálunk számottevő készletek nincsenek s már eddig néhány vagon magot hoztak be külföldről a vetési szükséglet kielégitésére.

Muhar, köles, állandóan élénk keresletnek örvend.

Tarlórépa iránt is mutatkozik érdeklődés.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

	korona
Lóheremag nagyarankás	———
„ arankamentesitésre alkalmas	———
Luczernamag szép sárga szinü	150—160
„ kereskedelmi áru	140—150
Baltaczim	36— 40
Biborheremag	40— 44
Bükköny	15— 15½
Nyulszapuka	130—142
Muharmag	15— 16

Gazdasági áruszükségleti czikkek.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* áruosztályának jelentése a „*Köztelek*“ részére.)

Zsiradékok. Az üzlet az utolsó jelentési időszakban is nyugodt, nyomott irányzatu volt. A forgalom a gyenge vételkedv következtében vontatott volt s az árak bár nem jelentékenyen, visszamentek.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb, kocsirakományok vételénél, nehéz minőségü	114—115 K.
Könnyebb minőségü	108—109 „
I. r. peraselt (paraszt) szalonna	115—116 „
I. r. pestvárosi disznózsir, nagy hordókban	133—134 „

100 kg.-ként minden levonás nélkül.

A brailai gabonapiaczról.

(A Marmoresch Blank és Társa czég külön jelentése a „Köztelek“ részére.)

Braila, 1908 május 17.

Utolsó jelentésünk óta a piacznak számottevő szilárdulásáról adhatunk számot, amely különösen a buzánál jelentkezett nagyobb mértékben q-kinti körülbelül 1 koronányi áremelkedés alakjában. Ezuttal is a Kelet adta erre az áralakulásra az impulzust, ahol készlet jóformán egyáltalában nincs többé s ennélfogva a behozatali szükséglet napról-napra erősebben jelentkezik. Az üzlet mindamellett szük határok között mozog, mivel helyben is oly csekélyek a rendelkezésre álló készletek, hogy alig fedezik a belfogyasztást. Jegyeztetnek:

77—78 kg.-os buza ab Sulina 20·43 K.
78—79 „ „ „ „ 20·62 „

Uj buzában már igen élénk üzlet van s ekkoráig több mint 50,000 tonna került eladásra, még pedig julius-augusztusra:

77—78 kg.-os buza ab Sulina 15·65—16·15 K.
78—79 „ „ „ „ 16·07—16·20 „

augusztus-szeptemberre a fentebbi árak körülbelül 10 fillérrel olcsóbbak. A kinálat az utolsó hetekben jelentékenyen csökkent a tartós szárazság következtében, mely már nyugtalanitja a gazdákat és kereskedőket, de kiadós esőzés előreláthatólag mihamar fellendithetí az üzletet.

Tengeriben ugyancsak emelkedő irányzat mutatkozik, jegyeztek ab Sulina:

nagyszemü tengeri 13·40 K.
cinquantini „ 13·39 „

Azonban egy-két nap óta csökkenő irányzat vált a piaczon uralkodóvá, a fentebbi árakhoz képest mintegy 30 fillér az áresés. Ez nem lehet tartós, mert a belföldi tengerikészletek is nagyrészt kimerültek s ami még található, leginkább kisgazdák kezén van, akik az uralkodó szárazságra való tekintettel tartózkodnak készleteik eladásától.

Árpában besszarábiai és pruthmenti eredetü árut szivesen vásároltak alábbi árakon, melyek szilárdan tartják magukat:

59—60 kg.-os ab Sulina 13·14 K.
57—58 „ „ „ 13·— „

Rozsban alig van készlet, ami piaczra kerül, leginkább pruthmenti 68—69 kg.-os s ez ab Sulina 16·96 K.-val kel q-kint. Jobb ára van a moldovai rozsnak, mely 70—72 kg.-os s amelynek ata ab Sulina 17·58 K.

Zabból egyáltalában nincs készlet a piaczon, csak néhány kötés történt 45—46 kg.-os minőségből 12·92 K.-án.

Olajmagvakban a termés igen rossznak igérkezik s alig fogja fedezni a belföldi szükségletet.

Egyébként a terméskilátások az utóbbi napokig igen jók voltak és a közepesnél jóval kedvezőbb termés-eredményt igértek. Némileg lerontotta e kilátásokat a jelenleg uralkodó szárazság. Helyenkint csak helyenkint segitett az országszerte várva-várt eső, amely sehol sem volt oly kiadós, mint aminőt a vetések megkivánnának. Az általános szárazsághoz sok vidéken erős, meleg szelek járultak, amelyek szintén csak kedvezőtlenül befolyásolhatják a növényzet fejlődését.

A Duna vidékén Turn-Severintől Piteshti-ig a terméskilátások fényeseknek mondhatók, ha kellő időben kap ez a vidék esőt; éppen igy jók a kilátások a Piteshtitől Bukarestig terjedő részen. Ellenben Braila és Galatz vidékén, valamint Alsó-Moldvában a tartós szárazság nagyon lerontotta a kedvező kilátásokat s itt még nagy esőzések beállta is csak közepes termést eredményezhet. Az általános szárazság a tavaszi vetések fejlődését is hátrányosan befolyásolja.

Magyar vidéki piaczok árjegyzései.

1908 május 22-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya sárga	Burgonya rózsa	Vaj I.	Vaj II.	Tojás	Husárak: Vágott hus kilogramm fillérekben: marhahus I.	marhahus II.	borjuhus I.	borjuhus II.	sertéshus I.	sertéshus II.	birkahus	Élősuly mm. koronákban: marhahus I.	marhahus II.	borjuhus I.	borjuhus II.	sertéshus I.	sertéshus II.
	100 kilogrammonként korona értékben									100 db													
Arad	21·40	18·—	12·—	13·—	11·80	6·50	7·—	320	—	5·—	160	144	200	160	148	136	160	70	50	75	60	90	70
Baja	22·50	19·20	13·40	12·60	12·60	—·—	—·—	260	220	5·—	136	128	140	132	128	124	116	54	51	96	90	100	96
Békés-Csaba	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Debreczen	23·—	17·—	13·—	17·—	13·—	5·50	5·20	400	240	6·60	132	116	168	160	176	160	104	70	60	86	72	104	86
Eszék	21·40	—·—	—·—	14·60	13·60	12·—	12·—	260	220	6·—	160	128	200	140	144	136	108	76	68	86	74	104	86
Győr	22·60	20·40	14·60	15·60	13·60	5·20	4·—	260	240	6·—	156	136	180	160	160	144	—	80	66	96	90	110	96
Kaposvár	22·80	19·40	15·40	16·—	12·50	4·—	4·20	280	—	5·60	144	140	166	160	142	130	86	72	68	96	90	90	—
Kassa	23·—	20·—	12·—	15·—	14·—	3·—	3·80	200	—	4·—	156	140	130	120	140	130	—	70	66	66	62	78	74
Léva	21·40	18·40	13·—	15·20	14·—	6·—	6·—	260	220	5·—	128	120	160	140	140	130	—	76	64	84	76	110	96
Losoncz	22·20	16·40	13·—	15·—	14·60	4·50	5·50	200	180	4·—	128	112	144	128	136	—	—	70	60	84	72	128	120
Miskolcz	22·40	20·—	13·—	16·80	13·20	—·—	5·60	240	200	5·70	144	136	144	136	152	144	—	72	64	68	64	120	112
Nagybecskerek	21·—	17·—	13·40	13·80	12·—	9·—	8·50	304	200	5·50	136	128	144	136	144	136	—	60	58	88	80	96	90
Nagykanizsa	22·—	19·—	14·50	14·30	14·10	4·—	4·80	280	250	5·—	160	130	180	160	148	142	94	84	60	90	76	104	96
Nagyszeben	21·50	—·—	12·—	13·50	12 50	3·50	4·—	288	180	4·—	160	140	160	120	136	112	—	64	56	—	—	74	70
Nagyszentmiklós	22·—	18·60	13·—	13·60	11·60	—·—	—·—	240	200	5·—	128	116	180	160	144	136	96	88	80	100	—	84	80
Nagyvárad	22·60	18·80	13·20	14·20	12·40	7·—	7·—	320	200	6·—	128	116	180	160	144	136	96	80	60	—	—	120	116
Nyiregyháza	21·60	18·60	12·—	15·—	12·40	4·—	4·20	200	—	5·—	136	128	136	120	136	128	—	72	60	65	54	120	110
Nyitra	22·60	20·—	14·—	15·10	13·80	6·—	6·—	280	200	6·60	128	120	140	128	144	112	—	80	64	90	80	100	88
Pancsova	21·—	—·—	—·—	—·—	12·10	10·—	12·—	280	260	5·—	128	120	120	100	136	128	100	62	56	64	60	96	92
Pápa	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	22·60	19·60	12·—	15·60	13·60	4·40	4·80	260	200	5·—	128	120	136	128	144	104	—	—	—	66	62	92	88
Sopron	22·30	20·30	15·20	16·10	15·50	6·—	8·—	300	240	6·—	168	140	260	168	200	160	—	88	66	104	92	118	96
Szatmár	22·60	17·—	13·40	15·—	14·—	5·60	5·80	230	220	5·—	136	128	160	152	136	128	—	—	—	—	—	—	—
Szentes	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	21·60	—·—	13·10	13·—	12·20	—·—	6·—	190	180	6·—	140	—	200	—	160	—	120	70	—	90	—	104	—
Temesvár	22·—	—·—	—·—	13·30	12·—	5·40	6·—	—	—	5·—	170	—	190	—	128	—	150	90	—	100	—	85	—
Uj-Arad	21·20	18·—	12·—	13·—	11·80	6·—	6·50	300	—	4·50	120	112	160	136	136	120	144	65	45	70	55	85	70
Versecz	20·—	18·—	14·—	13·60	11·70	5·—	6·—	240	—	5·—	120	—	160	—	136	—	100	80	72	110	—	96	—
Zalaegerszeg	21·60	19·20	15·—	15·60	15·50	7·—	6·—	300	260	6·—	128	120	148	140	128	120	—	68	60	94	90	112	100
Zenta	23·—	19·—	12·—	12·40	12·10	8·—	8·—	280	260	6·—	120	112	132	128	140	134	90	62	58	90	84	124	120

Nemzetközi gabonapiacz 1908 május 20-tól 1908 május 23-ig.

	Kelet		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicagó	Buenos-Ayres	Odessza
			Effektiv árak									
Buza	Május.	22	23·60	20·10	25·30	23·80	27·43	22·—	19·88	18·88[1]	17·87	21·12
		19	24·20	20·10	25·80	24·—	27·37	22·04	19·86	18·52[1]	17·97	21·17
Rozs		22	20·20	—·—	21·80	21·20	24·19	16·66	—·—	—·—	—·—	16·87
		19	20·40	—·—	21·90	21·60	24·30	16·66	—·—	—·—	—·—	16·80
Zab		22	15·20	—·—	16·10	15·40	21·67	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
		19	15·20	—·—	16·40	15·60	21·67	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Tengeri		22	13·30	15·40	14·20	15·90	19·65	—·—	15·30[1]	15·36[1]	11·14	—·—
		19	13·30	15·40	14·40	16·—	19·76	—·—	15·26[1]	15·06[1]	11·35	—·—
Árpa		22	13·80	—·—	16·50	16·—	25·96	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
		19	13·80	—·—	17·20	16·—	25·96	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—

Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicagó
	Határidős árak				
Május	22·42	19·94[3]	26·26	21·24[2]	18·88
Junius	20·10[4]	19·03[3a]	25·80[5]	21·60	16·68[3]
Május	23·14	19·91[3]	25·94	21·36[2]	18·52
Junius	20·30[4]	18·86[3a]	25·40[3]	21·80	16·42[3]
Május	—·—	—·—	23·24	16·50[2]	—·—
Junius	17·58[4]	—·—	22·70[3]	16·66	—·—
Május	—·—	—·—	23·04	16·82[2]	—·—
Junius	17·72[4]	—·—	22·70[3]	16·86	—·—
Május	—·—	—·—	19·18	—·—	—·—
Junius	18·62[4]	—·—	19·40[3]	—·—	—·—
Május	14·40	—·—	19·18	—·—	—·—
Junius	13·72[4]	—·—	19·44[3]	—·—	—·—
Május	13·04	15·29	18·70	—·—	15·36
Junius	13·14[3]	—·—	17·32[3]	—·—	—·—
Május	13·08	15·18	18·40	—·—	15·06
Junius	13·22[3]	—·—	17·28[3]	—·—	—·—

Jegyzet: [1]) május. [2]) julius—aug. [3]) julius. [3a] szeptember [4]) október.

Fennáll 1873. óta
Istálló, Magtár
és mindennemü Gazdasági épületfödémet
a legolcsóbb Tüzbiztos
és örökké tartó Vasbetonból
építsünk. Tervet, költségvetést ingyen készit:
RELLA N. és unokaöcscse
Budapest, IX., Üllői-út 25.
Telefon 69—77.
Üveggel bélelt vasbetétes czementhordók és tartányok, vasbeton pinczék.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten változatlan irányzat uralkodott és valamivel élénkebb kinálat folytán a szeszárak azonnali és későbbi szállitásra változatlanul zárulnak.

Elkelt finomitott szesz adózva nagyban 162—163 K., adózatlanul 63—64 K.

Élesztőszesz adózva 161·50 K., adózatlanul 62·50 K. azonnali és május—juniusi szállitásra.

Denaturált szesz változatlanul 54—54·50 K. kelt el nagyban hordóval együtt kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyerszesz ab termelő állomás 59—59·50 K. azonnali és 60—60·50 K. későbbi szállitásra volt ajánlva gyérebb vételkedv mellett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59·50—60·50 K.

Bécsben kontingens nyersszesz szilárd irányzat mellett —·——·— K. kelt el.

Budapesti jegyzés

	nagyban koronákban
Kontingens nyersszesz	—·— —·—
Finomitott szesz adózva	162·50 163·—
„ „ adózatlan	63·50— 64·—
Élesztőszesz adózva	161·——161·50
„ adózatlan	62·—— 62·50
Nyersszesz adózva	161·——161·50
Denaturált szesz	54·—— 54·50

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállitva, készpénzfizetés mellett értendők.

Luiza gőzmalom r.-t jelentése a „*Köztelek*“ részére. Budapest, 1908. május 21-én. Netto-árak 50 kg.-kint Budapesten, elegysuly tiszta sulyként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	17·30	17·10	16·20	16·70	16·50	16·30	15·90	15·10

	7½	7¾	8	Korpa:	F.	G.
	13·30	10·30	7·10	Ár korona:	6·20	6·20

Rozslisztárak:

	0	0/I	I	WR	II	II/b	III	IV
K.:	16·70	6·40	15·90	15·60	15·30	14·50	13·70	10·30
				KK				
				7·—				

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* erőtakarmány-osztályának jelentése a „*Köztelek*“ részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysuly tisztasulyként, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	34·40	34·—	33·60	33·20	32·80	32·—	31·60	30·—

	7½	7¾	8
	27·20	22·20	14·80

Rozslisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	32·—	31·20	30·40	29·80	—·—	26·60	24·—

A többi abraktakarmányczikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa 1908. május száll.	12·——11·80
Goromba „ „ „ „	12·20 –12·10
Finom korpa 1908 jun.—aug. szállitásra	11·30—11·20
Goromba „ „ „ „	11·60—11·50
Finom korpa 1908. szept—decz. száll.	10·60—10·50
Goromba „ 1908. „ „ „	10·80—10·70
Rozskorpa	12·——11·90
Árpadara és árpadercze	12·——11·80
Malomkonkoly	11·80—11·60
Budapesti gyári repczepogácsa	13·90— 3·70
Derby melassze ab Hatvan v. Pozsony	10·80 –10·60
Szárított moslék zsák nélkül	14·——13·90
Malátacsira „ „	12·50—12·40
Szárított répaszelet „ „ ab állomások	13·——12·90
Szörplé 48—50% czukortart. hordó nélkül ab czukorgyár	10·20—10·10

Eleimiczikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesitő Szövetkezete jelentése 1908. május 22-én.

A hentessztrájk miatt a piacz kissé szilárdabb képet mutatott, anélkül azonban, hogy a vidéki ajánlatokat, melyek halomszámra érkeznek hozzánk s az inség rémétől megakarnak menteni, igénybe kellene venni.

Borju árban ismét emelkedett. Bárány ugyszólván eladhatlan, amellett a nagy melegben szállitása is veszélyes.

Élő rántani és sütni való csirke s liba keresett.

Vajjegyzéseink változatlanok. Teavaj elég keresett, főző- (köpült) vaj azonban el van hanyagolva.

Tojás kevés érkezik, az árak változatlanok.

Mai árak:

Husnemüek: vidéki marhahus hátulja 1·24—1·60 K., eleje 1·04—1·16 K., vidéki borju bőrben, hosszan mérve, sulylevonás nélkül 0·76—0·84 K., helybeli borjuhus 1·16—1·24 K., sertéshus szalonnával 1·34—1·36 K., lehuzott sertés 1·54—1·58 K., szalonna friss 1·40—1·44 K., szalonna sózott 1·16—1·20 K., szalonna füstölt 1·32—1·36 K., olvasztani való 1·16—1·20 K., háj 1·36—1·40 K., sertészsir 1·40—1·44 K. kg.-ként. Füstölthus (vidéki) kg.-ja 1·20—1·60 K., hazai sonka 1·60—1·80 K., szalámi magyar 3·20—3·60 K., szalámi nyári 1·20—1·30 K., bárány párja —·——·— K.-ig.

Vad: őz 1·60—1·80 K., szarvas 0·——0·— K., vaddisznó 0·——0·— K. kg.-ként egészben, nyul nagy 0·——0·— K., nyul süldő 0·——0·— K., fogoly 0·——0·— K., fáczán 0·——0·— K., erdei szalonka 0·——0·— K., dámvad 0·——0·— K. kg.-kint. Fenyvesmadár kötegje 0·——0·— K.

Baromfifélék: élő rántani való csirke 1·60—3·20 K., sütni való 3·20—3·60 K., liba fiatal 8·—14·— K., kacsa sovány 3·40—4·— K., kacsa hizott 0·———·— K., lud hizott 14·——18·— K., tyuk 4·——4·20 K., pulyka 0·——0·— K., élő sovány liba ——— K. páronként. Vágott szépen tisztitott baromfi, hizott lud 1·20—1·30 K, hizott rucza 1·30—1·50 K., hizott pulyka 0·——0·— K,. levestyuk 1·30—1·40 K., pulyka sovány 0·——0·— K. kg.-ként. Poulard 1·80—2·— K., gyöngytyuk —·——·— K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (czentrifugált) I. 2·70—2·90 K., II. 2·20—2·40 K., főzővaj (köpült) 1·70—1·80 K., tehénturó 10—24 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállithatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 5·20—6·— K., rózsa 5·60—6·40 K., fehér 5·——5·20 K., kifli 6·—8·— K., sárgarépa 6·——8 K., petrezselyem 16—20 K., vöröshagyma makói 18·——19·— K., vöröshagyma közönséges hazai 10·—12·— K., fokhagyma 40—70 K., káposzta 10·——12·— K. 100 kg.-ként. Kalarábé 8·—12 0·— K., 100 db spárga solo 1·10—1·20 K., közép 0·50—0·60 K., levesspárga 0·20—0·30 K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0·——0·— K., kifejtett 0·——0·— K., zöldborsó, hüvelyes 0·——0·— K., kifejtett 0·——0·— K., paradicsom 0·——0·— K. 100 K. kg.-ként. Uborka salátának való 0·——0·— K., eczetbe 0·——0·— K., savanyitani 0·——0·— K. 100 db-ként. Paraj 0·——0·— K. kg.-ja.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0·——0·— K., sárgadinnye 0·——0·— K. kg.-ként. Alma: elsőrendü áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbálint, batul stb.) 0·—0·—, másodrendü 80—1·—, harmadrendü apró áru 30—40 K., körte elsőrendü 2·——3·—, másodrendü 0·80—1·— K. q.-ként. Dió I. 40—60, II. 30—40 K. 100 kg.-ként. Szőlő 2·——2·40 K., finom 0·——0·— K., chasselas 0·——0·— K., szagos 0·——0·— K. kilója.

Vegyesáruk: Bor és szeszes italokat minőség szerint külömféle árakon értékesitünk. Méz ——— fill. kg.-ként. (A szövetkezet — mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője — minden mézértékesitési ügyben is ad felvilágositást.) Gyümölcsiz ——— fillér kg.-ként. Gomba száritott 0·——0·— K., szappan —— — fill., lencse (erdélyi) ——— K., bab apró ——— K., nagyszemü ——— K., lencse ——— K. 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 71—72 K., erdélyi apróbb áru ——— K. eredeti ládánként (1440 db).

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1908 május 21.

Fölhajtatott:		Árak drb.-kint korona
Jobb minőségü hátasló	22 drb	420—540
Könnyü kocsiló (jukker)	38 „	500—770
Nehéz „ (hintós)	12 „	600—840
Igás kocsiló (nyugati vér)	56 „	340—480
Ponny	— „	———
Fuvaroslovak	200 „	180—300
Parasztlovak	350 „	100—240
Alárendelt minőség	75 „	46—90
Összesen	753 drb	
Eladatlan maradt	316 drb	

Irányzat: élénk.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1908 május 18.

Felhajtatott:

Magyarországból	237 drb juh — drb kecske
Szerbiából	— „ bárány — „ kecske
Összesen	237 drb juh — drb kecske
Eladatlan maradt	— „ juh — „ kecske

Árak

(kilogrammonként élősulyban, korona értékben).

		per kgr.	páronként
Hizott ürü	drb	48—56 fill.	32—53 kor.
Feljavitott juhok	„	——— „	——— „
Kiverő juhok (anya)	„	——— „	——— „
Kisorolt kosok	„	——— „	——— „
Durva szőrü	„	——— „	——— „
Kecskék	„	——— „	——— „

Irányzat: lanyha volt, az árak 1—2 fillérrel csökkentek kg.-ként.

Budapesti szurómarhavásár.

1908 május 21.

Fölhozatott:		Árak (kilogrammonként élő sulyban fillérekben.) I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borju	1115 drb	80—88 kiv. 92	
„ leszurt „	— „	70—80 II.r. 70—78	
Magyarországból élő bárány	— „	———	———
„ leszurt „	— „	———	———
Magyar élő borju (rugott)	— „	———	———
„ leszurt „	— „	———	———
Élő gödölye	— „	———	———
Szurott gödölye	— „	———	———
Ausztriából szurott kecske	— „	———	———
Összesen:	1115 drb		

Eladatlan maradt 174 drb élő borju, — drb rugott borju, — drb élő bárány, — drb leszurt bárány.

Irányzat: lanyha, az árak 4—6 fillérrel hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavásár.

1908 május 21.

Fölhajtás összege:		Minőség szerint:	
Uj felhajtás	1498 drb	Elsőrendü hizott	92 drb
Mult vásárról visszamaradt	79 „	Másodrendü „	1383 „
Veszteglőből szerb	— „	Alárendelt minőség	22 „
Összeg	1577 drb	Növendékmarha	61 „
Eladatlan maradt	5 „	Bivaly	19 „
Származási hely szerint:		Összeg	1577 drb
Magyar eredeti	885 drb	**Nem szerint:**	
Magyar tarka	692 „	Bika	170 drb
Galicziai	— „	Ökör	992 „
Horvátorsz. marhák	— „	Tehén	415 „
Boszniai marhák	— „	Növendék-bivaly	— „
Összeg	1577 „	Összeg	1577 drb

Árak

(100 kilogr.-kint élősulyban minden levonás nélkül fillérekben.)

1908. május 21.	I. rendü	II. rendü	III. rendü
Magyar hizott ökör	70—82	62—68	56—60
Tarka hizott ökör	76—90	68—74	54—66
Szerbiai ökör	—	—	—
Tehén	62—74	54—66	48—60
Bika	60—70	48—58	—
Növendékmarha	———	50—66	—
Bivaly	———	40—54	—

Irányzat: élénk, az árak bivalyoknál és bikáknál emelkedtek.

Budapest ferenczvárosi zárt sertésvásár.

1908 május 21.

Heti felhajtás összege	Érkezett waggon	Érkezett összesen darab	Sertéskereskedő-vágóhidra szállittatott	Eladatlanul maradt
május 15-től május 21-ig.	131	5125	5088	237

Nap	Napi árak fillérben: Öreg nehézpáronként 280—350	Páronként 300 kg. felül	Páronként 220—350 kg.	Könnyü 220 kg.	Husos fajta
[1] máj. 15.	100—102	—	—	—	—
május 21	93—100	—		—	—
[2] máj. 15.	—	128— 30	130—144	138—144	—
május 21.	—	128—134	128—136	130— 38	—

[1]) Az árak élősulyban levonás nélkül értendők.

[2]) Az árak élősulyban páronként 45 kg. élősuly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: a vásár lanyha, az árak 4—6 fillérrel csökkentek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlaló telepének jelentése a „*Köztelek*“ részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz	(páronkint 400 kg. felül	———	fillérig
Öreg közép	„ 300—400 „	———	„
Fiatal nehéz	„ 320 kg. felüli suly	130—132	„
„ közép	„ 251—320 kg.	132—134	„
Fiatal könnyü	„ 250 kg.-ig	136—140	fillérig
„ „	„ 251—300 kg.-ig	———	„

Irányzat: csendes.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósitás Url Rezső sertésbizományos VIII. ker., Bérkocsis-utcza 12., a „Köztelek" részére.)

1908. május 21

	kilogrammig	fillér
Sertésvészen átment	60—100	150—130
„ „	100—120	130—128
„ „	120—160	128—126
„ „	160—200	126—118
Sertésvészen át nem ment	60—100	110—106
„ „ „	100—120	106—106
„ „ „	120—160	106—104
„ „ „	160—200	104—104

Árak élősulyban kilogrammonként 4 % engedmény.

Irányzat: változatlan.

Bécsi szurómarhavásár.

1908. május 21.

Fölhozatal:		Árak (kilogrammonként fillérekben tiszta sulyban I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borju	— drb	———	———
„ leölt „	260 „	134—144	110—132
Ausztriából élő borju	1680 „	110—120	80—108
„ leölt „	2334 „	134—144	110—132
Magyarországból leölt bárány	550 „	16—36	K. párja
Ausztriából leölt „	635 „	16—36	K. párja
Magyarországból leölt sertés	— „	———	zsirsert.
Ausztriából „ „	1366 „	104—124	hussert.
Magyarországból leölt juh	— „	———	———
Ausztriából „ „	126 „	86—104	K. párja

Összesen: 6981 drb

Irányzat: élénk, prima borju 6—10 fillér, összes többi minőség 10—20 fillérrel drágább. Sertés 4—6 fill. drágább. Többi változatlan.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1908. május 21.

Fölhajtás	drb	Árak	fillér
Magyarországból	678	Angol husos ürük	———
Galicziából	—	Elsőr. hiz. ürü	58—60
Osztrák tartományokból	—	Gyapjas	———
		Középm. hizott ürü	———
Összesen	678	Nyirott juh	———

(Az árak kg.-ként fillérekben, élősulyban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: szilárd, multheti árak változatlanul megmaradtak.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1908. május 12.

Fölhajtás:		Származás szerint:	
Minőség szerint:	drb		drb
Hussertés	7579	Magyarországból husos	200
Zsirsertés	5217	Magyarországból zsirfajta	5450
Összesen	12796	Galicziából	6663
		Osztr. tartományokból	483
		Olaszországból	—
Eladatlan maradt	740	Összesen	12796

Árak: (kilogrammonként élősulyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendü magyar zsirsertés	116—118	kiv. 120
Középsertés	111—115	
Öreg nehéz	104—110	
Könnyü és szedett sertés	100—110	
Süldő (lengyel, erdélyi)	80—110	kiv. 112

Irányzat: lanyha, prima zsirsertés 1 fillérrel drágább, hussertés 2—4 fillérrel olcsóbb.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

1908 május 21-én.

A betegség neme	Fertőzve volt		Mult heti állapot		Mult évi állapot	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	215	227	203	214	86	88
Veszettség	298	310	264	270	145	146
Takonykór	71	72	73	75	68	77
Száj- és körömfájás	8	9	6	7	3	3
Juhhimlő	27	53	28	55	16	50
Ivarsz. hóly. kiütés	81	196	86	204	85	318
Tenyészbénaság	—	—	—	—	—	—
Rühkór	499	1117	517	1161	633	1117
Sertésorbáncz	240	697	174	493	162	313
Bivalyvész	3	3	3	4	19	22
Sertésvész	361	955	199	708	380	1010

Ausztriában 1908. év május hó 6-án fertőzve volt: veszettséggel 57 k 60 u, takonykórral 27 k 41 u, rag. száj- és körömfájással 1 k 3 u, sertésvésszel 159 k 426 u.

Németországban 1908. év április 30-án fertőzve volt: takonykórral 33 k 37 u, rag. száj- és körömfájással 8 k 9 u, sertésv. 1517 k 1976 u, rag. tüdőlobbal 10 k 10 u.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 26.	Marosvári kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Nesztor Lőrincz	83700
Május 26.	Kassai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kovalkovits István	69645
Május 27.	Miskolczi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Bulyovszky Gusztávné	139800
Május 27.	Szepesi kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Tom Lajos	118104
Május 29.	Sárvári kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Förster Ottó	500,000
Junius 2.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Lemberger S. és fia	153877
Junius 2.	Kassai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kovalkovics István	73950
Junius 6.	Bpesti I/III. ker. kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Pringer Ferencz	155717
Junius 6.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Hugmayer Ottó	271348
Junius 9.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kallupka István	215910
Junius 10.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Rózsaffy Alajos dr.	124369
Junius 12.	Kiskunhalasi kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Nerancsity Zákó	80000
Junius 15.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Techlár Ferencz	184712
Junius 16.	Nagyváradi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Weissiovit Adolf	130538
Junius 16.	Kassai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Weinstein Ármin	42695
Junius 19.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Háringás Károly	53306
Junius 22.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Regéczi Nagy Miklós	88308
Junius 23.	Eperjesi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Halmos Károlyné dr.	519200
Junius 25.	Ujpesti kir. jbiróság	a tkvi hatóság	özv. Latzkovich Antalné	69396
Junius 27.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Weinreb és Spiegel	1413764
Junius 30.	Ungvári kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Halpert Bernát	102069
Julius 31.	Szászrégeni kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Maroshársi volt urbéresek	65045
Julius 1.	Temesvári kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kornea Anna	48000
Julius 4.	Törökbecsei kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Berbakov Stéva	76820
Julius 13.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Máhr Ignácz Ferenczné	117392
Julius 25.	Brassói kir. tvszék	a tkvi hatóság	Wölfkesz Keresztély	45000
Aug. 12.	Dunavecsei kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Löry László	198634

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. *Védőojtások dijazása.* Az állatorvosi közszolgálat államositásáról szóló 1900: XVII. t.-cz. végrehajtásáról kibocsátott 95,000/1900. sz. földmivelésügyi miniszteri rendelet értelmében szarvasmarháknak és juhoknak védőojtásáért a következő dijazás jár: 1. látogatási dij 1 kor. 50 fill. külön-külön az I. és a II. ojtáskor; 2. fuvarköltség vagy természetben fuvar; 3. szarvasmarhák ojtása esetén: az első 1—100 db ojtásáért darabonkint 40 fill, a 100 darabon felül levő állatokért 200 darabig minden állat után 30 fill., a 200 darabon felül levő minden állat után 20 fill., juhok ojtása esetén: az első 1—100 állatig állatonkint 10 fill., a 100 darabon felül levő állatokért 500-ig minden állat után 8 fill., az 500 darabon felül levő állatokért 1000-ig minden állat után 6 fill., az 1000 darabon felül levőkért darabonkint 4 fill. Végül igénye van az állatorvosnak, ha ő szállitotta, az ojtóanyagok megtérítésére.

—*y*—

B. L. *Bokófa.* Az eddigi s az ezutáni adagolás között az a különbség, hogy 20 kg. répa helyett ezután 2 kg. tépett tengeriszárat, 2 kg. darált csövestengerit s 1/2 kg. melasszt fog a marha kapni. 20 kg. répában van 2·4 kg. szárazanyag, 0·16 kg. em. nyers fehérje s 1·26 kg. keményitőérték; ellenben 2 kg. tengeriszár, 2 kg. csövestengeri s 1/2 kg. melasszban van 3·8 kg. szárazanyag, 0·15 kg. em. nyers fehérje s 2 kg. keményitőérték. Az ezutáni adagolás tehát terimésebb ugyan, de táplálóbb mint az eddigi, mutáu pedig számitása szerint az ezutáni adagolással olcsóbban jön ki, annálfogva bizvást alkalmazhatja is. *Cs. I.*

M. Gy. *Okleveles gazdász.* Utiköltséget csak akkor igényelhet, ha azt Önnek szerződésileg igértek. A közvetitő dolgában igen jó tanácsot tudtunk volna adni, ha minket kérdezett volna meg, mielőtt Ő hozzá fordult. Mi t. i. azt tanácsoltuk volna, hogy szolgálatait ne vegye igénybe. Most már meg kell fizetnie azt, amire magát kötelezte. *Sz. F.*

E B. T. Nézetünk szerint a pénztárnok vagy számtiszt, amennyiben a gazdasági kezelés illetőleg ellenőrzés rendszerinti tennivalóinak ellátására szerződik, az 1900. évi XXVII. t.-cz. 1. §-a értelmében gazdatisztnek tekintendő. Ilyen gazdatisztül tehát a törvény 25. §-ában felsorolt birtokokon olyan egyént, aki nem magyar állampolgár vagy akinek gazdatiszti oklevele nincs, alkalmazni tilos. Ez alól felmentésnek nincs helye. *Sz. F.*

S. A. B. Az uraságnak joga van felmondani minden részletesebb indokolás nélkül. A felmondási idő ez esetben egy év. A kérdésttevő idő előtti felmondás esetén teljes joggal követelheti egy évi teljes járandóságai értékének megtérítését. A kérdésben fölvetett ok nem elegendő arra, hogy a gazdatiszt szolgálatából a rendes felmondási idő előtt elbocsáttassék.

P. I. 1. Czikkét közölni fogjuk.

K. M. *Matildmajor.* Jogi szempontból a 960 koronára nézve emelt igény nem indokolt. A társasági szerződés világosan egyenlő részesedésről szól. Ez az irányadó. Ezzel szemben a társak egyike annak fejében, hogy ő a kezelés körül több munkát teljesitett, külön dijazásra igényt nem tarthat. Ilyenhez csak akkor volna joga, ha azt neki a szerződés biztositaná. *Sz. F.*

F. M *K.-Jánosi* Ha jogtalanságot elkövetni nem akar, de ajándékozni sincs kedve, járjon el ugy, amint azt a haszonbérlő jogai és kötelességei magukkal hozzák. Joga van az ültetvényeket okszerüen vágatni, viszont kötelessége azoknak pusztitásától tartózkodni. A helyes utat akkor találja el, ha minden évben az évi növekedésnek megfelelő mennyiséget alkalmas turnus szerint vágatja ki. Az ültetvényeket abban az állapotban tartozik átadni, amilyenben azok ilyen helyes turnus szerinti kezelés mellett a bérlet lejárta idején lesznek. *Sz. F.*

K. J. A költözéssel járó kiadásokat a szolgálatadó csak akkor tartozik megtéríteni, ha ez a szerződés alkalmával kiköttetett. Az 1900. évi XXVII. t.-cz. 23. §-a csak az elköltözés tekintetében rendelkezik. *Sz. F.*

G. M. *Viszta.* A munkaadó a cselédsegélypénztár által nyujtott segélyen felül kártérítést szolgáltatni csak akkor tartozik, ha a baleset az ő mulasztásának következménye volt. Ebben az esetben őt teljes kárpótlási kötelezettség terhelvén, a segélypénztár által nyujtott segély összegét a teljes kárpótlás összegéig kiegészíteni köteles. *Sz. F.*

M. D. *OMGE. tag.* A dohány semmiesetre sem zöldugar, még kevésbbé takarmány, azonban a buzának köztudomás szerint kitünő előveteménye. Aki tehát a megtrágyázott ugarba dohányt ültet, a szerződés tilalma ellen cselekszik ugyan, de effektiv kárt nem okoz. *Sz. F.*

Kr. H. Szakértő gyanánt rokonát is jelölheti, mert a döntő szó a közös megegyezés alapján választott harmadik szakférfiut illeti. Ha valamely fél a szakértők eljárásával nincsen megelégedve, azoknak a határozata ellen sehová sem felebbezhet ugyan, de ha alapos kifogásokat tud ellene fölhozni, jogában áll igazát a rendes biróság előtti keresettel érvényesiteni. *Sz. F.*

Cséplésre már most szerezzük be a szénszükségletet
SZÉN
kovácsszén, antracit, koksz és más tüzelőanyagok
VÁMOS FÜLÖP :: Budapest, :: VII., Izsó-u. 7.

Legjobb minőségü
fükaszáló és marokrakó aratógépek, borsajtolók, vetőgépek,
kovács- és lakatosmühely-berendezések, emelők, csigák, szerszámok stb. legolcsóbb forrása. ::
Fehér és Ghimessy gépgyára,
Budapest, VI., Hungária-körut 84. sz.
638

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek
kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok
gazdasági és ipari célokra

Rostáták

Kerekeken 12 HP.-ig
Fekvők 200 HP.-ig

UMRATH ÉS TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

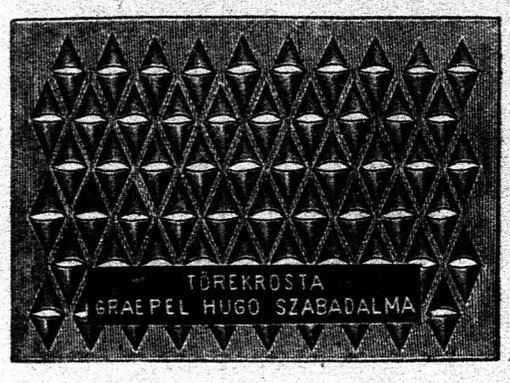

Graepel Hugó
betéti társaság BUDAPEST,
V., Váczi-ut 40—46. sz.

Ajánl eredeti angol Marshall lokomobilokat, saját gyártmányu legujabb cséplőgépeket, teljes malomberendezéseket, ugymint mindenféle egyez malomgépeket, mindennemü lyukasztott lemezt és **szab. Graepel-féle lemeztörekrostát,** melyből 15,000-nél több van kifogástalan üzemben. Ezen törekrosta minden magveszteséget kizár.

Árjegyzék, leirás, minta és elismerőlevél, füzet kivánatra ingyen és bérmentve.

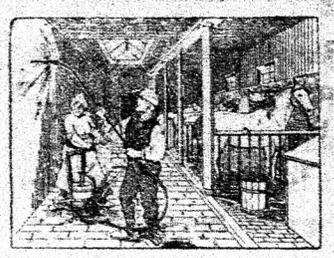

Munkás hiányt

megszünteti a Stephan's Fix. Minden meszelő, fertőtlenitő és kátrányozó munkát stb. nem szükséges többé ecsettel végezni, hanem Stephan's Fix-el elvégezhetjük azt.

Állvány felesleges!

Fix mint gyümölcsfa- és növénypermetező is használható. Az eddigi kiadásainak **9/10 részét megtakaritja,** melyet eddig a fenti munkákért fizetett.

Több mint 10000 drb használatban.

Kérje a 235. sz. prospektust.

Rudolf Krása
Wien, VII., Kirchengasse 29.

LÁNCZKUTAK
a legmodernebb javitott szerkezettel, csövek rézből, láncz czinezett acélból. Gummi könnyen kicserélhető

Minden mélységre alkalmas

Nagy munkaképesség, könnyü járás

„DIANA" zárt lánczkut.

„HUNGARIA" nyitott lánczkut.

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR RACK G. ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133/a. SZ.
Telefon: 95—37.
Sürgönyczim: Lánczkutgyár Budapest Thökölyut.

GŐZEKE
Acetylen-lámpák.
Éjjeli szántásoknál gőzekékre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.
Automobil-lámpák.
Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pósna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-
Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF
Budapest, VI., Mozsár-utcza 9. sz.,
Fővárosi Orfeum mellett.
Telefon 4100. Sürgönyczim: Pneumatic.
Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST Elsőrangu külföldi és magyarországi referencziák.

Kedvezményes árak és fizetési feltételek

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállit:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár Magyarországi igazgatósága BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utcza 8.

Minden gazda véleménye az, hogy a legjobb a JURENAK-féle szabadalmazott eke. Egy kisérlet mindenkit meggyőz erről.

EKE

Leirást, felvilágositást bárkinek ingyen küld

SZIKLAY GÉZA ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 3. (Saját házában).

666

Magyar királyi földmivelésügyi miniszter.

3687. szám.
1908.

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári m. kir. állami méntelep székesfehérvári, komáromi, nyitrai, nagyatádi és palini osztályaiban elhelyezett katonai legénység és méntörzsállomány részére 1908 november hó 1-étől 1909 október hó végéig szükségtelendő kenyér, zab, széna, alomszalma és tüzifa biztositása iránt a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában **1908. évi május hó 30-án d. előtt 9 órakor irásbeli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni.**

A takarmányszükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és a gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállitási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvevő irodájában megtudhatók, ahol a szállitási feltételek füzete is betekinthető és ahonnan az árlejtési hirdetmény kivánatra megküldetik.

Budapest, 1908. évi május 9.-én.

672

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Gazdasági könyvviteli nyomtatványokat levélpapirokat boritékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos kivitelben készit

"PÁTRIA"
IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.
BUDAPEST
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatául tüzi ki a belterjesebb és az eddiginél hasznosabb **gazdálkodás elömozditását** a gyakorlati szaktanácsadás utján.

Kidolgozza az okszerü gazdasági berendezés alapjául szolgáló **üzemtervet.** Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **üzemének ellenőrzését. Tanácsot** ad a gazdasági számviteli **könyvek berendezésénél,** vezetésénél és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdaság **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését.** Elvégzi a gazdaság számadatainak könyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi zárlatokat és jövedelmezőségi számitásokat elkészit. **Tanácsot ad birtokbérbeadásnál,** valamint **mezőgazdasági pénz- és hitelügyi** kérdésekben. Gazdasági **ügyekben jogi tanácsossal szolgál és vitás ügyekben** a választott szakbirósági tisztet elvállalja. Birtok és mindennemü mezőgazdasági **értékbecsléseket** végeztet. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokokat** törzskönyvileg **nyilvántartja.**

Gazdatiszteket és egyéb **képzettebb gazd. személyzetet keresőket nyilvántart.**

Adóügyekben szakvéleményeket ad, az adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését kieszközli. Adóelengedések ügyében utbaigazitással szolgál.

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok:

543 m. hold Zalában, vasutállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetéssel, czementárugyártással, iparvágány s mérleggel, urilakkal. Bármikor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zathureszky, Türje. 1598

197 m. hold pilisicsabai vonalon, fővárostól 39 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesujfalu, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertéstenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csürökkel magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás üveges, zárt verandával. 455

200 m. hold sik fekvésü I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelelő épületekkel. 3849

370 m. hold Sáros megyében, melyből 310 hold erdő, uri lakással és 5 hold diszkerttel, kövesut mentén. 7343

100 kat. hold körüli I. o. bácskai föld, 15 percznyire a vasutállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától 8 perczre, urilak és gyümölcsössel. 3851

500 m. hold Szatmár megyében, vasutállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 4129

1015 kat. hold Torontálban a Tisza és vasut mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130

606 kat. hold Érmelléken, vasuttól 7 kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold dohányengedélyjel, kellő lak- és gazdasági épületekkel. 4261

Temesvár határában, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésü birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukoricza-góréval, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségü föld, az egész ***primissima klasszisu kerti talaj,*** ugy a legintenzivebb müvelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyiti a birtokon levő nagyobb összegü, igen olcsó és előnyös törlesztéses kölcsön. 4601

280 m. hold Budapesttől fővonalon gyorssal 1/2 óra, vasutállomástól müuton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vizvezetékkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdőilletőséggel. 4756

400 m. hold J.-N.-K.-Szolnok megyében, várostól 5 km. kellő gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold őszi vetéssel, 230 drb rambouillet és fésüs keresztezésü törzsjuhnyájjal és 200 drb báránynyal. Nagymennyiségü széna, takarmány és szalma. 4701

586 hold Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert. 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasutállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400,000 korona. Esetleg bérbe is kivehető. 5640

384 hold szőlőnek való, egyenes felületü, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültettetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477

1000 m. hold Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadandó. 6320

2488 hold, 50 hold termőgyümölcsössel Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számu kitünő kőből épült épületekkel. 10 szobás kastélylyal, szeszgyár és finomitó. jó munkásviszonyok. Ára felszerelés nélkül 560,000 K. Amortizácziós teher 200,000 K. Esetleg bérbe adó. 602

290 hold Szilágy megyében, vasutállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedélylyel. Kereskedelmi növények termesztésére és tehenészetre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 54

200 hold, vasutállomástól 2 km. Szőlőmivelésre különösen alkalmas. 2 holdas parczellákban vagy együtt az egész terület eladó. 1061

555 hold Budapesttől 1 órára, 31 h. termő szőlővel, 6 h. gyümölcsössel. Parkban 5 szobás urilak. 40 h. dohányengedély. Jókarban levő kellő számu gazdasági épülettel. Ára teljes felszereléssel és vetéssel 305.000 K. 1335

Emeletes kastély 25 hold földdel a Balaton mellett szép park. Ára 75.000 K. 1198

513 m. h. Borsod megyében vasutállomástól 6 1/2, épülő vasuttól 3 km.-re. Elegendő gazdasági épületekkel és külön belsőséggel, melyen az urilak áll. 40 hold dohányengedélyjel. Az egész birtok prima buzatermő szántó. Ára m. holdanként 650 korona. 284

2400 m. hold sik fekvésü dunántuli birtok, 1600 h. szántó, 350 legelő, 250 erdő, 40 kaszálóval, 2 jól elhelyezett majorban kellő gazd. épülettel. Uri lak 10 holdas parkban. Három vasuti vonal mentén. Ára 700,000 kor. Teher 400,000 kor., mely rajt maradhat. 294

75 m. hold Temes m.-ben, vasutállomás mellett, épületek nélkül kat. holdanként 600 K-ért. 309

Birtokvétel:

megvételre kerestetik:

200 m. hold birtok 30—40 km.-nyire a fővárostól. 455

400—800 m. holdas jó minőségü birtok, jó ut mentén, vasuttól nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7

Kisebb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8

400—1000 h. birtok, melynek nagyrésze vágható erdő. 2916

1000 holdig cserébe fővárosi házért, egy tulnyomóan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsód megyékben fekvő birtok. 567

2—300 hold birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasut közelében. 3950

200 holdas birtok uri lakházzal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982

10—15000 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9

2000 hold elsőrendü talaju birtok, czukorrépa vidéken, vasutállomás közelében, szép kastélylyal és parkkal, Bécstől legfeljebb 6 órányira. 5215

800—1200 m. hold birtok, kellő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakházzal. 456

2000 hold jó talaju birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasuthoz. 5216

250—300 m. hold főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizácziós kölcsönnel. 12/ü

3—400 hold egytagban legalább 5 szobás lakással, vasuttól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12

800—1000 holdig jó földek és épületekkel, instrukczióval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

480 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasuttól, országut mellett, 7 szobás udvarházzal, kellő gazdasági épületekkel. 5003

Birtokbérlet kerestetik:

180—200 m. h., amely kereskedelmi növények termelésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530

800—1500 h. Erdélyben vasuthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel, rét és legelővel. 496

2—3000 holdat tavaszi vagy őszi átvételre, lehetőleg a Dunán tul vagy kedvező feltételekkel másutt is, hol a tehenészet üzhető. Urilak legalább 6 szobás legyen. 1868

☞ Ezeken kivül nyil. ántartjuk a **visszavándorlók** letelepitésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakitásánál közbenjárunk a **Magyar Gazdaszövetségnél.** ☜

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

AZ OMGE. ÜZEMOSZTÁLYA.

A peronoszpora leghatékonyabb ellenszere a Dr. ASCHEN-BRANDT-féle

BORDÓI POR

amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja!** A **burgonyavész** ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!

A **liszthармat** legbiztosabb gyógy és óvszere a **Dr. ASCHEN-BRANDT-féle**

611

RÉZKÉNPOR

mely a szőlőt egyúttal az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kilogrammos zsákban kilogrammonkint	**bordói por 72**	fillér
10 és 5 „ „ „	**bordói por 76**	„
2 „ „ „	**bordói por 77**	„
50 kilogrammos zsákban kilogrammonkint	**rézkénpor 45**	fillér
10 és 5 „ „ „	**rézkénpor 49**	„
2 „ „ „	**rézkénpor 50**	„

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállitása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasitásokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utcza 31. szám.

A por ezenkivül kapható és megrendelhető: Gazdasági Egyesületnél **Arad;** Hanya szövetkezetnél **Budapest** (Boráros-tér); Szávoszt Emilnél **Budapest** (Eötvös tér 2.); Jámbor Istvánnál **Békés-Gyula;** Konstsek Gézánál **Debreczen;** Vörös Józsefnél **Esztergom;** Keleti Lászlónál **Hatvan**; Mahr Károlynál **Miskolcz;** Városi és járási gazdakörnél **Nagykanizsa;** Kis Károlynál **Nagyvárad;** Hoffmann Adolfnál **Nyiregyháza;** Rukavina Nándornál **Szabadka;** Szücs Józsefnél **Szatmár;** Tóth Péternél **Szeged;** Kimmel Gyulánál **Temesvár;** Szemerey Jánosnál **Veszprém.**

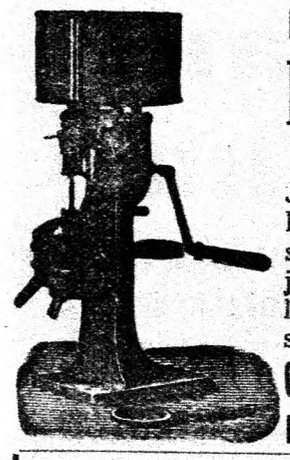

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

a világ legrégibb és legjobb tejfölözőgépei!

Játszi könnyü kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefölözés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztitható. Nincs javitás. Több mint 200.000 drb van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125—500 l. kézihajtásra. **Magyarországi képviselő**

GEITTNER és RAUSCH **BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8.**

Nélkülözhetetlen

mezőgazdáknak, gyümölcs- és szőlőtermelőknek!

„KING“ tömlőkészülékkel többet teljesit, **mint 20 ember ecsettel.** Perczenként 50 négyszögméter fal kifogástalanul bemeszelhető. Minden részt és hézagot kitölt.

„KING“ előnyösen alkalmazható: Kertöntözésre, gyümölcsfák és szőlőkertek permetezésére, rovarok pusztitására és beteges fák **fertőtlenitésére,** valamint sörfőzdékben, tejgazdaságokban, kórházakban, nedves lakások és istállókban és beteges állatoknál.

Kérjünk **650.** számu kimeritő prospektust magyarországi vezérképviselőtől: **WAIDL EMIL** **BUDAPEST, VII. ker., Huszár-utcza 6. sz.**

Kitünő müködését igazoló elismerő nyilatkozatok rendelkezésére állanak.

HELLER-féle „KING“ gyorsmeszelő- és fertőtlenitőgép 20-szor annyit teljesit, mint ecsettel való kézi munka.

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint ***erdélyi alkusz*** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem ***jármos és beállitani való ökrökben,*** ugyszintén ***1—2éves ökör-tinókban*** és mindenféle sulyu sovány ***sertésekben*** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretségemnél fogva **ugy vásárokra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetithetem.**

5018 **Kiváló tisztelettel**

Sürgöny és levélczim: Vermes Lipót, Kolozsvár

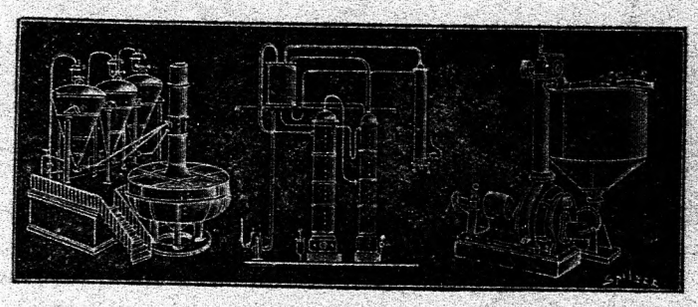

VIDOR KORNÉL VEGYÉSZ MŰSZAKI IRODAJA

BUDAPEST, IX. KER., CSARNOK-TÉR. 5. SZAM.

BERENDEZ:

Mezőgazdasági szeszgyárakat a legmodernebb eljárások alapján. Teljes berendezés: 20,000 K-ért.
Élesztő-, aether- és szénkéneggyárakat.
Festék-, lakk- és kenőcsgyárakat, czipőkrémgyárakat.
Műtrágya- és kénsavgyárakat 300-3000 waggon évi termelésre, mezőgazdasági alapon is.
Gyufagyárakat, mindennemü gyufának előállitására.
Lugkő- és szódagyárakat.
Elvállal mindennemü kibővitést.

Költségvetések, jövedelmezőségi kimutatások teljesen ingyen és bérmentve.

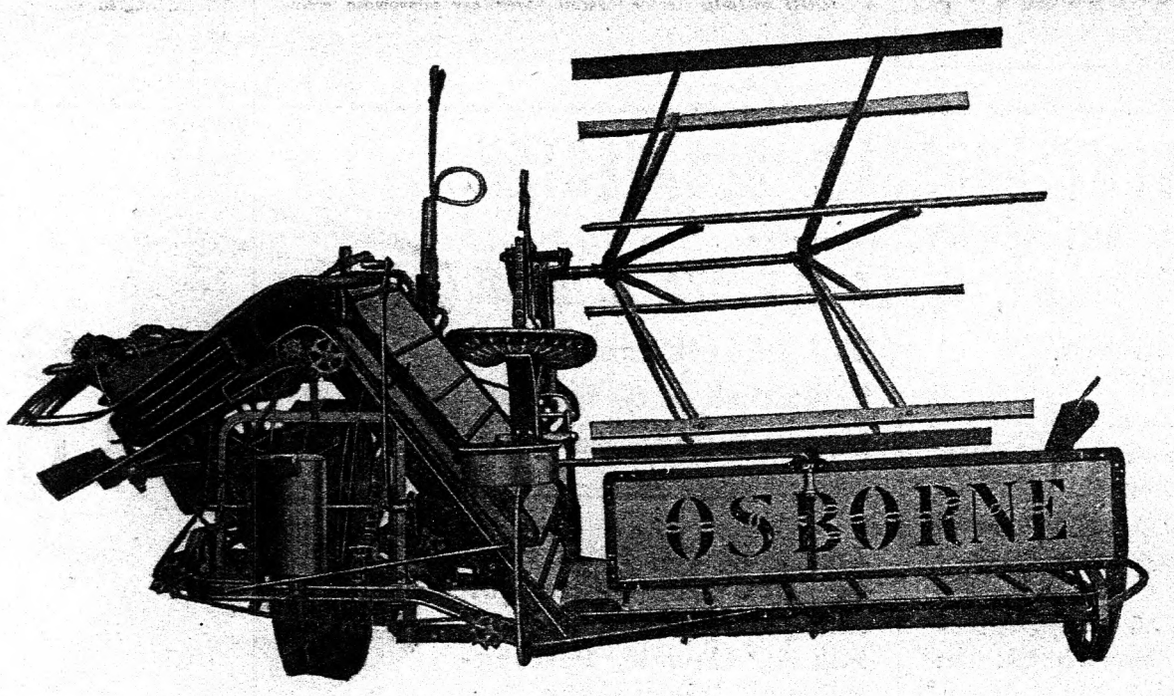

OSBORNE

elsőrendü **amerikai kévekötő és marokrakó ::**

Aratógépeket
Fükaszálógépeket
Szénaforgatókat

rugós-fogas boronákat, tárcsás boronákat stb, szállit:

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t.

MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, Váczi-körut 57/a.
Fiókraktárak: Temesvár — Debreczen.

Negyvenedik üzemév!

Különösen azi d e i gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapjak

gyári mosatása.

Első magyar

gyapjúmosó és bizományi részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utcza 9. szám.

A gyapjunyirás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányitjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju **legelőnyösebb** értékesitési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Franczia-, Orosz-, stb. országba.

Csomagolózsákokat használati dij nélkül kölcsönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztositási dijat nem számitunk.

Nyers-gyapju bizományi-osztályunk

elvállalja mindennemü **zsiros** (szennyes) és **usztatott** (hátonmosott) gyapju **nyers állapotban** való **bizományi eladását a legmérsékeltebb feltételek mellett.** A külföldi textilipari piaczokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju **legjobb** értékesitésére képesit bennünket. Kimeritő felvilágositással és prospektussal kivánatra készséggel szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

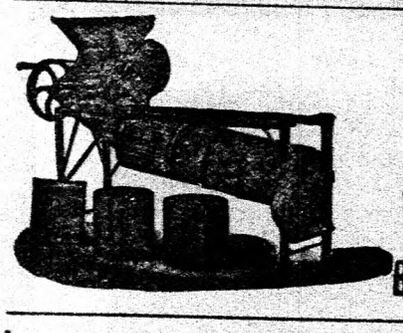

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár

Budapest, V., Katona József-u 8.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztitására és osztályozására

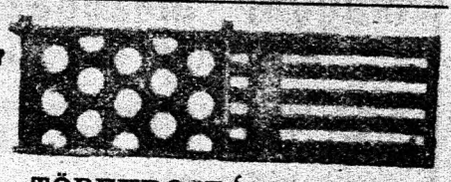

TÖREKROSTÁK és minden fajta **LEMEZROSTA** gőzcséplő gépek számára.

A bécsi állatvédőegyesület elismerő érme!

Simon C.-féle

Restitution-fluid

Simon Károly állatorvos által feltalált és igy nevezett szer **1859.** év óta általános kedveltségnek örvend, mint mosó- és borogatóviz és kitünő hatásánál fogva mindenütt csodálatot kelt. Erősiti és frissé teszi a lovat, rendkivüli nagy munkára képesiti, kiegyenliti a megerőltetéseket és megóvja az idő előtti kihasználástól. 414

Arak: egy fél üveg K **2.**—, egy egész üveg K **4.**—, tizenkét egész üveg K **40.**—

Vizzel lesz higitva, ennélfogva nagyon kiadós.

Egyedüli készitő Ausztria és Magyarország részére

Stanislaus Simon Wien.

Gyár és iroda: **XXI., Hirschstetten 23.**

Pinzgaui tenyészbika.

18 darab 1—1¾ éves elsőrendü kiváló pinzgaui tenyészbika, importált eredeti pinzgaui tenyészállatoktól származva és az országos törzskönyvbe felvéve, eladó **CZUKORGYÁRNÁL, Botfalu,** máv. állomás, Brassó megye. 631

ALFA-SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep: **BUDAPEST, VI., LOMB-UTCZA 11. SZÁM.**

Alfa-Laval Separatorok (tejfölöző gépek) **kézi- és erőhajtásra.**

Ujdonság!

1908. évi mintáju separatoraink a jelenkor legtökéletesebb fölözőgépei. Nagy munkabirásuak, élesen fölöznek, bámulatos könnyen jarnak. Kérjen prospektust.

Tejszállitó kannák,
Fejőedények,
Tejhütők,
Előmelegitők és pasztörizáló készülékek,
Vajköpülő és vajgyártó gépek,
A sajtgyártás eszközei,
Tejvizsgáló készülékek,
Mindennemü **tejgazdasági eszközök és gépek** legjobb kivitelben.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése és ujjáalakitása.

770 első dij, több mint 600,000 Alfa-separator az egész világon. Árjegyzékek, tervek, költségvetések bérmentve.

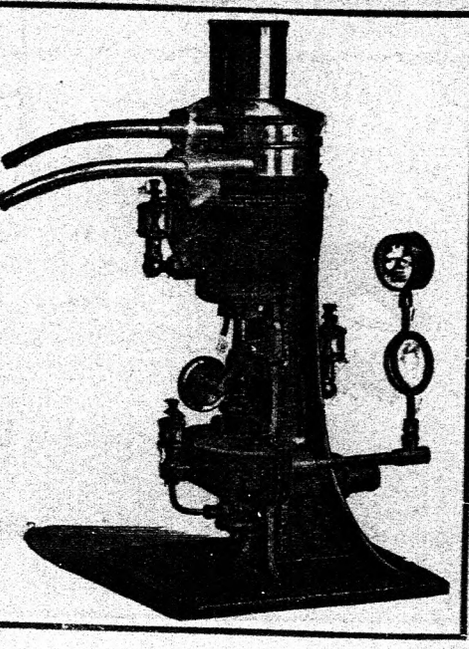

DRÓT-KERITÉS

legolcsóbb vásárlása

Stadler Mihály

Budapest, VI., Váci-Körút 41.

1872. évben alapított sodronyszövet-, fonat-, szitaárú- és kerítésgyár RENDSZERE alapján.

Előnyök: A rendkívül olcsó folyóméter-árakban **benfoglaltatnak** a kerítés felerősítéséhez szükséges **összes kelléKek** és pedig: szegélydrót (keret), tüskésdrót és a kettősszegek. **Szegély (Keret) nélkül ugyanis bármely fajta sodrony-Kerítés tökéletlen,** kibomlik, gyűrődik, hamar elpusztul. A drótfonat ezen rendszer mellett mindig **horganyozott** (befestés fölösleges) és célnak megfelelő lyukbőségű. A sodronyerősség helyes kiválasztása sok jártasságot igényel, melynek hiján a vevőt csalódás érheti. Éppen ettől kíméli meg vevőjét a **„Stadler-rendszer“**, mely évtizedek alatt szerzett tapasztalatok alapján a drótkerítéseket háromféleképpen osztályozza; aszerint, hogy a létesítendő kerítés: I. **csekély** rongálásnak kitett, II. **nagyobb** ellentállóképességgel bíró, III. **teljes ellentállásra** képes.

! A vevőre csak az a feladat hárul, hogy a kerítés rendeltetését és fekvését illetőleg alapos tájékoztatást küld, lehetőleg egyszerű alaprajzzal együtt. **!**

A Kerítéshez szükséges összes drótanyag ára folyóméterenkint:	I. csekély	II. nagyobb	III. teljes
	erősségi osztály		
a) 1 méter magas drótfonat, felső és alsó-keretdrót, főléje való 1 sor sűrű tüskés **dróttal és** szegekkel. Alkalmas: lakóház-, kert-, udvar-, szőlő-, gyümölcsös- és egyéb kerítésnek	38 fill.	78 fill.	145 fill.
b) 1½ méter magas drótfonat, keret-drótokkal, egy sor sűrű tüskés dróttal és szegekkel. Alkalmas: ház-, iskola-, templom-, temető-, kert-. faiskola-, baromtiudvar-, vadaskert-kerítésnek	65 fill.	160 fill.	220 fill.
c) 2 méter magas drótfonat, két keret- és egy merevítő-dróttal, egy sor tüskés **dróttal és** szegekkel. Alkalmas: csirke-, fácán-tenyésztéshez, vadaskert, tenniszpálya és más kerítésnek	80 fill.	190 fill.	300 fill.

Szállítás napján szerelési tájékoztatót, árjegyzéket és részletes számlát küldök, a folyóméter árak **rendkívüli olcsósága** tehát ellenőrizhető. Állandó készlet. Szállítás azonnal, más megállapodás hijján utánvéttel.

Csomagolás, feladás e rendszernél díjmentes. Árjegyzék ingyen

Pontos, gyors kiszolgálás!

„JUSTITIA“ MÉRLEGGYÁR

Herczeg és Dénes

BUDAPEST, VI., Gömb-utcza 32.

Gyárt mindennemü

MÉRLEGEKET

Telefon: 55—26.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

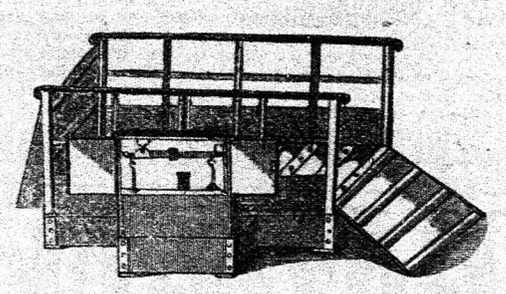

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váczi-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánltatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, keszáló- és aratógépek, szénagyüjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szántó-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendü tenyészetből, deczemberi tenyészképes

kanok

eladók **KORNSTEIN TESTVÉREK-nél, NAGY-SZALONTÁN (Pata puszta).**

6119

Egyetlen gazdaságból sem szabad hiányozni:

Balassa Frigyes:

A cséplőgépek szerkezete és kezelése

czimü szakkönyvnek, mely **második kiadásban, javitott és bővitett tartalommal,** valamint **számos uj ábrával gazdagitva most jelent meg.**

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. miniszter ur ezen a könyvpiaczon egyedül álló szakmunkát az összes gazdasági egyesületek és gazdakörök figyelmébe ajánlotta.

Ára bérmentes küldéssel 6 korona 30 fillér.

Megrendelhető a "PÁTRIA“ részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Kévekötelek, Bellán-féle szabadalom, mindkét végén pirosra festve.
Manilla zsineg kévekötőgéphez.
Zsákok minden czélra, kender-, len- és jutaszövetből.
Zsákkötő-zsineg és **varró-spárga.**
Szőlőtaposó-zsákok. Szőlőkötöző-fonalak.
Ponyvák vizmentes és természetes szövetből minden czélra.
Kötéláruk hosszu szálu bácskai kenderből.
Ökörszájkosarak erős kenderzsinórból
Kender géptömités és fonásra, valamint **kócz** géptisztitásra.
Kendertömlők különféle minőségben.
Abraktarisznyák ritkán szőve kenderzsinegből, tömören szőve juta és kendervászonból.
Lóhálók, tennispálya bekerítő- és középhálók, halászhálók, tornakészletek, függőágyak stb. legelőnyösebben szerezhetők be:

Bellán Mátyás

kender-, kötél- és sportáru kézmülpar telepén

Dunacséb (Bácska).

Árjegyzék kivánatra ingyen küldetik.

614

Nélkülözhetlen minden fuvarosnak az **ujonnan szabadalmazott husrugók,** illetve **lökimélők.** A husásnál egyenlően működik s nagy a megtakarítás istrángokban és szerszámokban. 0. sz. vonóerő 15 mtrm. K **7.**—. 1. sz. vonóerő 20 mtrm. K **8.**—. 2. sz. vonóerő 30 mtrm. K **9.**—. 3. sz. vonóerő 50 K. **10.**—. 4. sz. vonóerő 70 mtrm. K. **12.**— páronként. 6825a

J. PFEIFFER, WIEN, III/2., Stammgasse 15.

Gőzekék,

gőz utihengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsesal készséggel szolgálunk.

Szives megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg. u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen,** Osztrák-Szilézia, vagy:

az Osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviseletéhez,

Mayer Pál főherczegi felügyelő, **Budapest, VIII., József-utcza 16—18** kéretnek. 6287

Már nem rongálódik többé a lószerszám, ha azt a Lukrecia

készitményünkkel és nem mindenféle salakos zsiradékkal megkenni. ***Bámulatosan puhitja és feketére festi a bőrt.*** Öt kilós szelencze bérmentve, utánvét mellett K 12·50. 12 és 25 kilós bádogszelenczékben szállittatik. Kapható a ***Magyar Mezőgazdák Szöv.-nél*** és minden szakbavágó jobb üzletben. :: Készíti:

VAD és TAKACS BUDAPEST. :: Postafiók 151.

Tessék prospektust kérni. 270

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Kérjen árjegyzéket. Készít „VICTORIA“ raktár- és istálló-zsalukat és minden féle lakatos munkákat.

Istálló- és raktárablakok vasrámában sodrony-üveggel.

ELŐNYEI: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó!

Megrendelhető a készitőn: 610

Farkas és Társa lakatosgyárában

Budapest, VI., Lehel-utcza 10.

Magyar Gazdák Értékesitő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utcza 4. sz.

Nagy képinczéi: BUDAFOKON.

Értékesit husféléket, baromfit, vadfélét, tejterméket, tejfelt, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENNEMŰ ÉLELMICZIKKET. Herdőber-értékesitő osztály. ∴ Égetett szeszesitalok értékesitése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ∴ ∴ Mindennemű értékesitési ügyben díjtalanul nyujt felvilágositást.

GANZ ÉS TÁRSA Ganz-féle villamossági r.-t.

vasöntöde és gépgyár r.-t. II., Lövőház-utcza

BUDAPESTEN

BENZINMOTOROK és lokomobilok cséplők és takarmánykamrák üzemére. Szivógázmotorok anthracit-, koksz- vagy faszéntüzelésre. :: **Földgázmotortelepek.** Ármentesitő és öntöző szivattyutelepek. :: **Kötélvontatásu**

GŐZEKÉK

ELECTROMOS világitó és erőátviteli berendezések, egyen- és váltakozó-áramra. :: Kolibri ivlámpák reklámczélokra.

ELECTROMOS üzemek berendezése uradalmakban. Meglevő berendezések átalakitása.

ELECTROMOS üzemü szivattyuk, tejgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó-berendezések. :: Electromos kis- és nagy-vasutak. :: Bányavasutak. :: 6184

Árjegyzékkel és költségszámitásokkal szivesen szolgálunk.

Szivógázmotorok. Eredeti **„BENZ“** gyártmány, legolcsóbb és legbiztosabb üzemgép, továbbá ***benzinmotorok*** és ***benzinlokomobilok*** malom, ipar és gazdasági czélokra.

Minden nagyságban azonnal szállitható

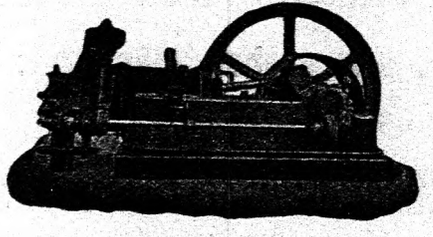

A legmodernebb kivitelben.

Vezérképviselők:

Kalmár és Engel BUDAPEST, V., Lipót-körut 18.

Költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Kedvező fizetési feltételek. 6844 Kedvező fizetési feltételek.

Agrikulturfosfát

a **legolcsóbb fosforsavtrágya** és a **hatása ugyanolyan** mint a **Tomassalakliszté** és a **Superfosfáté.**

Ajánlatokkal és felvilágositásokkal szolgál a **magyarországi vezérképviselők:**

ZWEBNER MÓR és FIA

műtrágya- és erőtakarmánynagykereskedése 468

Pozsony és Galgócz.

ÖKÖRPATKÓK

czélszerűek, tartósak és olcsók.

„HANN“ jegygyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen **jegyre,** mert a mi patkónk minden tekintetben utolérhetetlen.

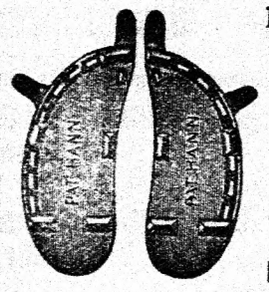

Normális csülökvas

igás ökör részére.

Szabad. lópatkók

igás- és hátaslovak részére, első díjjal kitüntetve és szakemberektől legjobban ajánlva.

Pata- és csülökszegek,

csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

M. HANN'S SÖHNE : RAINFELD : a/d. GÖLSEN N. Ö.

Aszokhordók minden méretben czégjelzéssel, vagy a nélkül **szállitásra** és **raktári hordók,** lyukfuró és becsavaró készülékekkel.

Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

Kölcsön és vétel uj és egyszer használt **kartellen kivüli**

mag- gabona- burgonya- lisztes- gyapju- **ZSÁK** **behordási- kazal- repcze- rostaalj- waggon-** **PONYVA**

„HUNGÁRIA“ kettős, kézi, favéges vagy manilla-aratógép kévekötözők.
Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákzsinegek, lópokróczok. :: ::

NAGEL ADOLF
zsák- és ponyvagyár, kölcsönintézet.
Vétel, eladás és cserélés.
BUDAPEST, V., Arany-János-utcza 10. sz.
Sürgönyczim: **NAGELA BUDAPEST.**
Vidéki telefon: 35—92.

HAUPTNER

állattenyésztési és ápolási valamint állatorvosi müszerek és eszközök!!!
mint: bárzsingsondák, trocárok, irrigátorok, sebfecskendők, klystirek, dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-fecskendő, szegecselhető Crotalia füljelzők, tetováló fogók, ló- és marhanyirógépek és ollók stb. Árjegyzék ingyen és bérmentve!
MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁR:
GEITTNER és RAUSCH cég BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8. szám.

Hazai gyártmány! **Kitünő munka!**

MAYER GÉPGYÁR vas- és fém ntőde részvénytársaság
SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI. kerület, VÁCZI-KÖRUT 61. szám.

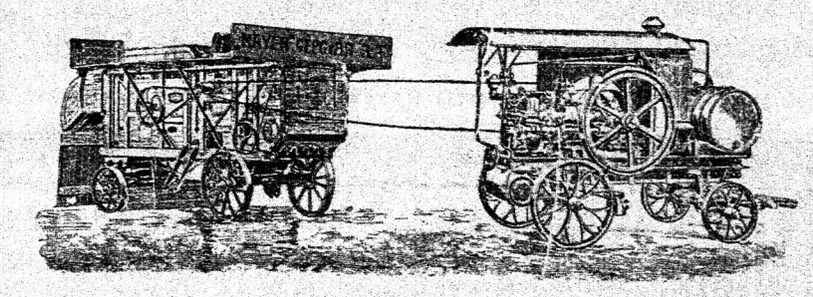

Benzinlokomobil-eséplőszerelvények. Stabil-benzinmotorok. Szivógázmotorok faszén-, koksz- és antraczitfütésre, 120 HP-ig. Malomépitészet. Szab. hydr. borsajtók, olajprések és mindennemü gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek. :: Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Bérbeadó birtok

Gömör megyében, Rakottyáson, 6 hold belsőség uriházzal, 254 hold szántóföld, 90 hold rét, 192 hold erdő és legelő, összes 543 kat. hold. Tulajdonos **Máriássy Andor**, ugyanott, u. p. Bátka. Vasuti áll. Rimaszombat, 1¼ órajárásnyira.

668

Vészen átment **80 darab 1¼ éves mangalicza tenyészkan és 80 darab 1¼ éves tenyészkocza**
eladó a ***lébeny-szt-miklósi uradalomban.***
Venni szándékozók forduljanak ***az uradalmi felügyelőséghez, Lébeny-Szt-Miklós.***
(Moson megye.) 667

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

:: Négy szakvélemény. ::

Nyilvános vegyészeti és baktereologiai intézet München.

A peronoszporánál bordói lével való permetezésnél csak 48 órai behatás után mutatkozik gyengülés, de nem öli meg teljesen a penészgombát, mig a Kristály Azurinnal való permetezésnél már 4 óra alatt jelentkezik a hatás, a penészgomba gyengébb növekedésében, 6 óra után pedig már teljesen megöli.

Folyó évi november 29-én kelt beadványára nyilvánosan tudomásul adatik, hogy a **klosterneuburgi kisérleti szőlőtelepen** az Ön gyára által szállitott Azurinnal végzett kisérletek a peronoszpora leküzdésére **teljesen kielégitő** eredményt szolgáltattak.

Wien, deczember hó.

A földmivelésügyi miniszterium.

A magyar királyi központi szőlészeti kisérleti állomás és ampelológiai intézet szakvéleménye.

Tanulmányok a szőlő fakórothadásáról.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter megbizásából irta: **Istvánffi Gyula dr.** tud. egy. r. ny. tanára, az ampelológiai intézet s a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam igazgatója. :: **II. kötet, 222 oldal.**

Myceliumölési kisérletek: 2%-os friss bordói lében 2%-os Aschenbrandt-féle friss és 2%-os Aschenbrandt-féle régi kétéves bordói lében 2%-os rézsulfátoldatban 24 órai áztatás után is életképes maradt a mycelium.

Azurinnak 2%-os oldata a mycelium életképességét annyira gyöngitette, hogy a mycelium mustban sem volt fejlődésre birható.

A **királyi uradalom szőlőiben** az Ön Kristály-azurinjával végzett kisérletek a **legnagyobb megelégedésünkre** sikerültek és tekintve a **kisebb költségeket** a kevésbbé körülményes alkalmazást a jövőben **peronoszpora** ellen mindig használni fogjuk.

Wiesbaden Teljes tisztelettel
Czéh András
kir. urad. tanácsos.

A valódi **brüxeni Kristály-Azurin** aránylag **olcsóbb**, mint a **kékkő-mész keverék**, mert 400 liter vizhez csak 1 kilogramm szükséges.

Ára 3 kor. 20 fillér.

Megrendelhető Budapesten: 636

Szűcs Mihály gazd. gépkereskedőnél,
Budapest, V. ker., Gyár-utcza 26. szám.

A világhirü és hazánkban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai

Deering-féle fükaszálógépeket, marokrakó aratógépeket és kévekötő aratógépeket,

valamint egészen **vasból és aczélból készült** **szénagyüjtőgépeket**

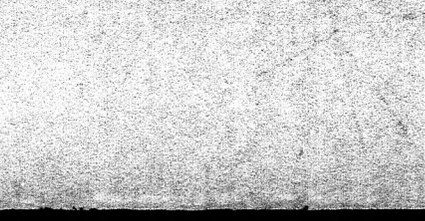

(lógereblyéket) van szerencsém a t. gazdaközönségnek akként **ajánlani**, hogy minden általam szállitott ilyen **gépnek használhatóságáért és jó munkájáért**, nemkülönben **anyagának jóságáért elvállalom a felelősséget.**

Ajánlom egyszersmind **Sack Rudolf** elismert kitünő **aczélekéit, kapáló és töltögető gépeit** és más egyébb **talajmivelő eszközeit és gépeit is**

PROPPER SAMU
az amerikai Deering-gyár ktz. képviselője
Budapest, V. ker., Váczi-körut 52. sz.
— Árjegyzékekkel és elsőrendü bizonyitványokkal kivánatra készséggel szolgálok. —

Szőlőkötőfonal raffia, zsák, ponyva, szerszámok, valamint mindenféle **szőlészeti, gazdasági és technikai czikkek legjutányosabban kaphatók**
FRIEDMANN JÓZSEF, Budapest, VI. ker.,
434 **Dessewffy-utcza 5. szám.**

Szőlőtulajdonosok!
„PERONOSPIN" mely már 7 év óta használatban van, hatásában sokkal jobb és olcsóbb permetezésnél, mint a kékkő. Egy csomag 1 hektó vízre 60 fillér. 10 csomag rendelésnél bérmentve küldi **DEMETER F. gyógyszerész, Szászváros 60. szám.** 4065

ELADÓ
egy Hofherr és Schrantz-féle nyolcz lóerejü öt éves
gőzmozgony
teljesen jókarban, melynek kazánpróbája kifogástalan eredménynyel f. hóban ejtetett meg.
Levélbeli tudakozódások
Lengyel Testvérek, Dáka, (Veszprém m.)
czimen kéretnek. 642

Kertészet kézikönyve.
Tüzetes utasitás a konyhakertészet, gyümölcstenyésztés és virágmivelés körében. Irta Galgóczi Károly. 2 kor. 20 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Gőzkazánok, lokomobil és stabil gőzgépek kezeléséről. 659 kérdés és felelet. Irta Morva Rezső. 4 kor. 30 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

A legjobb
KAPTÁRAK
Meister Testvérek
kaptárgyárában
Budapest, VII., Dongó-u. 3—5.
Árjegyzéket kivánatra mindenkor küld és minden szükséges felvilágositással szivesen szolgál a
MEISTER TESTVÉREK faárugyára.
491

Eladó birtokok.
750 magyar hold elsőrangu fekete föld, vasut közelében, dohányengedélylyel, kellő és jó karban lévő épületekkel 400,000 korona, kedvező fizetési feltételekkel, bérbeadás esetén 4½% tiszta jövedelmet hajt, kitünő üzlet.
1000 magyar hold, jó minőségü homokos talaj, mely mindent megterem, 30 kat. hold dohányengedély, két tanya, jó lakház, 5 hold termőszőlő, vasuttól 12 kilométer, ujonnan épülő vasut mentén, ára 350,000 korona.
345 magyar hold homokbirtok, egyharmadrésze aljföld, jó buzatermő. Csak tanyaépülettel, lakház nélkül. Ára 130,000 kor., igen kedvező fizetési feltételekkel, állomás közelében, Debreczentől kocsin 1½ órányira. Bővebb felvilágositást nyujt:
Klár Andor kereskedelmi :: és bankirodája, **Debreczen.**
Bankosztály: Törlesztéses kötvény- és váltókölcsönök.
Áruosztály: Kőszén-, mész-, mütrágya waggonszámra.
Kérjen ajánlatot.

Eladó ménes.
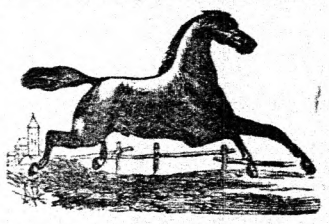
Herczeg Sulkowski József Mária pankotai uradalma bérbeadatván, az uradalmi ménesbeli
4, 3, 2 és 1 éves csikók, továbbá
igás és használati lovak
f. évi május 31-én délelőtt 9 órakor Pankotán (Arad megye) tartandó árverés utján eladatnak.
655 **Az uradalmi jószágfelügyelőség.**

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához
szuperfoszfátot
és minden egyéb
mütrágyafélét
elismert kitünő minőségben, legolcsóbban szállit az egyedüli **kartellon kivül** álló
Szentistváni mütrágyagyár központi irodája,
Kassa, Fő-utcza 4. szám. 403

Gépkezelőjével és kazánfütőjével is közölni szíveskedjék:
Uj szakkönyv! **Most jelent meg!**
A stabil gőzgépek
gyakorlati tankönyve.
Irta: **Naszályi József,** okleveles gépészmérnök, m. kir. ker. iparfelügyelő. **: 149 ábrával. :**
Ez szakkönyv népszerü nyelven, könnyen elsajátitható módon mindazt tartalmazza, a minek ismerete a stabilkazán fütői és a legkülönbözőbb rendszerü stabil gőzgépkezelői képesités elnyerésére szükséges. Közli a vizsgákon előforduló kérdéseket is. **E munka alapján gyárosok, üzemvezetők, gazdák stb. saját személyzetük ténykedéseit ellenőrizhetik.**
Ára 5 korona 20 fillér,
mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállittatik.
Ugyanezen szerzőtől megjelent:
A gőzlokomobilok szerkezete és kezelése. **: 167 ábrával :**
Ezen minden gazdaságban nélkülözhetetlen szakkönyv a lokomobilok szerkezetéről és kezeléséről szükséges **összes tudnivalókat könnyen elsajátitható módon tartalmazza.**
Ára 3 korona 20 fillér,
mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállittatik.
Megrendelhetők a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25 sz.

Eladó birtokok!

Győr megye 560 magyar hold sik kitünő czukorrépaföld nagyon jó kezelés alatt, kitünő épületekkel, szép kastélylyal 165.000 forint.

Krassó-Szörény megye 850 magyar hold többnyire sik gazdaság, igen jó épületekkel, szép urilakkal, felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett 190.000 forint.

Nógrád megye 750 magyar hold sik gazdaság kitünő épületekkel, csinos urilakkal kedvező fizetési feltételek mellett 160.000 forint

Pest megye 2200 magyar hold sik gazdaság szeszgyárral, kitünő épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett 300.000 forint.

Sáros megye 1200 magyar hold jó gazdaság szeszgyárral, kitünő épületekkel, csinos urilakkal, felszereléssel 290.000 forint.

Szabolcs megye 1200 magyar hold sik gazdaság szeszgyárral, kitünő épületekkel, csinos urilakkal, kedvező fizetési feltételek mellett 290.000 forint.

Trencsén megye 400 magyar hold gazdaság és erdő, nagy vadászattal, jó épületekkel, csinos urilakkal teljes gazdag felszereléssel és terméssel 45.000 forint.

Vas megye 580 magyar hold sik gazdaság megfelelő épületekkel és urilakkal, felszereléssel és terméssel 120.000 forint.

Veszprém megye nagyobb város és Balaton melle 486 magyar hold gazdaság értékes tejgazdasággal, jó épületekkel, csinos urilakkal, teljes felszereléssel és terméssel 120.000 forint.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-utcza 5. sz.

Telefon 12—85. 272

Gazdák Biztositó Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCZA 19. SZÁM.

Alakult 1900.	**BIZTOSITÉKI ALAP:**	**Alakult 1900.**
Alapitványok a kormány hozzájárulásával		**1.970,340·— kor.**
Tartalékok		**764,760·16 „**
	Összesen:	**2.735,104·16 kor.**
1901. évi felesleg		**90,349·— kor.**
1902. „ „		**59,782·26 „**
1903. „ „		**109.331·73 „**
1904. „ „		**72,438·23 „**
1905. „ „		**61,730·80 „**
1906. „ „		**39,243·65 „**

Biztositásokat elfogad tüz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztositott tagok dijarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tüz- mint a jégkár ellen biztositva volt tagok 4%-os dijvisszatéritést kaptak. — Az 1902. évi üzlet feleslege közgyülési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztositottak 4%-os dijvisszatéritést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztositottak 2—2%-os dijvisszatéritésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztositottak, kik 5—10 évre adták fel biztositásukat 5% engedményben részeltettek.

Biztositási ajánlatok benyujthatók közvetlenül **vagy a képviselők közvetitésével.** Nyomtatványokkal és felvilágositással minden irányban készségesen szolgál. **Az igazgatóság.**

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és czementből mindenki szakismeret nélkül előállithat homoktégákat, czement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagcsövezésekst, padlólapokat, itató vályukat stb. Felette egyszerü gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal. Kivánatra ingyen küldjük 262-es számu árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasitást minden géphez adunk. Üzemberendezéshez oktatót küldünk, kivánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesitésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.

MARKRANSTADT bei Leipzig 6277

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében

HOMOK — ARANY

270 munkás 95 szabadalom stb.

Szmrecsányi László kassai királyi közjegyzőtől.

18387/1908. ügyszám.

Árverési hirdetmény.

A szepesi püspökség és szepesi káptalan tulajdonát képező Abauj-Torna vármegyében Kisida községben fekvő, a kisidai 1. és 115. sz. tkvben foglalt erdő- és mezőgazdasági birtok, melyből:

szántóföld	173 kat. hold	280	négyszögöl
kert	6 „	„ 1018	„
rét	45 „	„ 36	„
legelő	2 „	„ 50	„
erdő	780 „	„ —	„
adómentes	2 „	„ 74	„
összesen	1008 kat. hold	1458	négyszögöl

melynek biróilag megállapitott becsértéke: 440.964 K 3 f.

1908. évi junius hó 15. napján délelött 10 órakor alulirott kir. közjegyző hivatalos helyiségében nyilvános árverésen eladatik. Kikiáltási ár a becsár, melyen alul a birtok el nem adatik. Bánatpénz 44.096 kor. 40 fillér.

Bővebb felvilágositást nyujt Görgey Jordán jószágigazgató Lőcsén és alulirott kir. közjegyző.

Kassán, 1908. évi május hó 12. napján.

Szmrecsányi László
kir. közjegyző.

646

Minden termelőnek nélkülözhetetlen

:: :: a most megjelent :: ::

MEZŐGAZDÁK ÜZEMI UTMUTATÓJA

Ezen könyvben a kereskedelmi forgalomban nélkülözhetetlen és a mindennapi üzleti életben folyt nosan előforduló szükséges tudnivalókról van szó. Czélszerü és hasznos segédkönyv, mely a gazdasági életben olyannyira megkivántató kereskedelmi ismeretek gyakorlati elsajátitására nézve bő tájékoztatást nyujt. :: ::

TARTALMA A KÖVETKEZŐ: Miként értékesitsük terményeinket? Mire ügyeljünk gépeink beszerzésénél és azok használatánál? Hogyan kössük meg biztositásainkat? Gabonakereskedelmi szokványok. Erőtakarmányczikkek beszerzése körüli tudnivalók. Hogyan adjuk el borainkat? Élelmiszer-értékesités módozatai. Hizott állatok, tenyészállatok értékesitése. Külföldi államok állategészségügyi egyezményei. Szarvasmarhavásárok, sertésvásárok, lóvásárok, országos vásárok jegyzéke időszerinti sorrendben. Vetőmagvak beszerzése, értékesitése. Áruszükségleti czikkek beszerzése körüli utmutatás. Fakereskedelmi rész. Jogi rész, rövid vonatkozásokban a gazda és cseléd közötti jogviszony szabályozása. Haszonbérlet. A balesetbiztositási törvény rövid ismertetése.

Ára bérmentes küldéssel 5 kor. 20 fill.

:: Megrendelésnél kérjük az összeget postautalványon előre beküldeni.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

Érvényes 1908. évi május hó 1-től.

A vonatok indulása Budapestről.

A keleti pályaudvarról

Vonat-szám	óra	perc	Vonat neme	Délelőtt
318 [1]	6	00	szv.	Hatvan
28	6	25	»	Nagy-Kanizsa, Trieszt
1502	6	50	gyv.	Kassa, Csorba
1002	7	00	»	Fiume Torino, Róma, Pécs, Vinkovce
302	7	05	»	Ruttka
906 [2]	7	10	»	Ujvidék, Belgrád [2]
604 [3]	7	20	»	Gyulafehérvár, Nagyszeben, Tövis, Brassó [3], Máramarossziget
1302	7	25	»	Fehring, Graz, Triest
10	7	30	szv.	Wien, Graz, Sopron
402	7	35	gyv.	Kassa, Lemberg, Máramarossziget
320	7	40	szv.	Gödöllő
908	7	45	»	Belgrád, Bród
606	8	00	»	Arad, Brassó
1508	8	10	»	Kassa, Csorba
1008	8	20	»	Zágráb, Fiume Pécs, Brod
506	8	20	»	Kolozsvár, Brassó
408	8	30	»	Munkács, Máramarossziget
1708	9	00	»	Máramarossziget, Stanislau
306	9	15	»	Ruttka, Berlin
2	9	20	gyv.	Wien, Graz, Sopron
944	11	15	tvszsz.	Kiskőrös
20	11	55	szv.	Bicske
Délután				
610	12	20	szv.	Arad, Tövis
8	12	30	»	Szombathely, Wien
310	12	40	»	Hatvan
25 [1]	12	50	»	Bicske
322	1	25	»	Gödöllő
1804	1	40	gyv.	Fehring, Graz, Nagy-Kanizsa
1504	1	50	»	Kassa, Poprád-Felka
912	1	55	szv.	Szabadka, B.-Brod
602 [4]	2	00	gyv.	Arad, Bukarest [4]
4	2	05	»	Wien, Páris,
404	2	15	»	Kassa, Lemberg,
504	2	25	»	Kolozsvár, Tövis, Szatmár-Németi
22	2	25	szv.	Bicske
312	2	30	»	Hatvan, Szerencs
510	2	40	»	Szolnok
1902	2	55	gyv.	Eszék, B.-brod, Gyékényes
904	3	20	»	B.-brod, Belgrád, Konstantinápoly
1022	3	25	vv.	Pake
304	3	30	gyv.	Ruttka, Berlin
324	3	50	szv.	Gödöllő
1004	4	10	gyv.	Zágráb, Fiume, Róma, Nizza, Napoli
18	4	30	szv.	Komárom
6	5	15	gyv.	Győr, Sopron
326	5	20	szv.	Gödöllő
508	5	40	»	Kolozsvár, Brassó
308	5	55	»	Ruttka, Berlin
322	6	25	»	Péczel
916	6	30	»	Kiskőrös
314	6	40	»	Hatvan
16a [5]	6	55	»	Bicske
1706	7	05	»	Máramarossziget Stanislau
16	7	10	»	Győr, Triest
316	7	40	»	Hatvan
1912	7	50	»	Péca, Bród
328	8	15	»	Gödöllő
24 [5]	8	20	»	Bicske
514	8	25	»	Szolnok
1510	8	45	»	Kassa, Csorba
1006	9	00	gyv.	Fiume, Nizza
502	9	15	»	Bukarest Stanislau
1306	9	25	szv.	Fehring, Graz, Triest
608	9	30	»	Arad, Brassó
406	9	40	»	Lemberg, Kassa, Máramarossziget
910	10	10	»	Belgrád, Eszék, Sarajevo
12	10	30	»	Wien, Paris
1010	10	45	»	Fiume, Napoli
1506 [7]	10	45	gyv.	Kassa, Csorba, Lemberg
338	11	10	vv.	Ruttka, Szerencs

[1] Vasár- és ünnepnapokon május 17-től bezárólag szeptember 13-ig közlekedik.
[2] Ujvidéktől Belgrádig csak május 14-től közlekedik.
[3] Május havában csak Tövisig közlekedik.
[4] Május havában csak Brassóig közlekedik.
[5] Csak vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
[6] Csak Junius 1-től közlekedik.
[7] Junius 30-tól szept. 14-ig közlek.

A nyugati pályaudvarról

Vonat-szám	óra	perc	Vonat neme	Délelőtt
102	1	00	k. ost. exprv	Wien, Páris, Ostende, London
148	5	35	szv.	Rákospalota-Ujpest
122	5	45	»	Érsekujvár
712 a	5	50	»	Szeged, Szolnok
152	6	00	»	Göd
4102	6	10	»	Esztergom
6502	6	40	»	Lajosmizse Kecskemét
150	6	45	»	Rákospalota-Ujpest
1404	7	00	gyv.	Zsolna, Berlin
104	7	55	»	Wien
154	8	00	szv.	Dunakeszi-Alag
712	8	30	»	Temesvár, Karánsebes, Báziás
134	8	45	»	Nagy-Maros
4112 [1]	9	05	»	Piliscsaba
116	9	20	»	Wien, Berlin
156	9	35	»	Rákospalota-Ujpest
708	9	40	gyv.	Bukarest, Báziás
6508	11	15	szv.	Lajosmizse Kecskemét
158	11	25	»	Rákospalota-Ujpest
136 [2]	11	35	»	Nagymaros
6704a [1]	11	55	»	Czegléd
Délután				
6704	12	05	szv.	Czegléd, Szolnok
4104	12	10	»	Esztergom
160	12	15	»	Rákospalota-Ujpest
128	12	25	»	Nagymaros
162	1	10	»	Dunakeszi-Alag
4114 [3]	1	50	»	Piliscsaba
126	2	10	»	Párkány-Nána
164	2	15	»	Rákospalota-Ujpest
4106	2	20	»	Esztergom
106	2	30	gyv.	Wien, Páris
120	2	35	szv.	Galánta
704	2	40	gyv.	Bukarest, Báziás
720	2	45	szv.	Czegléd
6504	2	50	»	Lajosmizse Kecskemét
164a [2]	3	10	»	Rákospalota-Ujpest
166	4	10	»	» »
130	4	20	»	Nagymaros
716	4	30	»	Szeged
108	5	05	gyv.	Wien
133	5	20	szv.	Szob
124a	6	00	»	Nagy-Maros
168	6	15	»	Rákospal.-Ujpest
124	6	25	»	Párkány-Nána
722	6	30	»	Czegléd
4108	6	40	»	Esztergom
1406 [4]	6	50	gyv.	Berlin, Pozsony, Wien [4]
722 a	6	55	szv.	Czegléd, Szolnok
170	7	15	»	Dunakeszi-Alag
142 [2]	7	25	»	Vácz
710a	7	35	»	Czegléd
3506	7	40	»	Lajosmizse
710	8	05	»	Bukarest, Báziás
132	8	10	»	Párkány-Nána
4110	8	30	»	Esztergom
172	8	45	»	Dunakeszi-Alag
1408	9	20	»	Zsolna, Berlin
118	10	00	»	Wien, Páris
706	10	15	gyv.	Szeged, Báziás, Bukarest
172a	10	30	szv.	Rákospalota-Ujpest
714	10	35	»	Kiskunfélegyháza
140	11	10	»	Nagymaros
902 [5]	11	20	keleti exprv	Belgrád, Konstantinápoly
702 [6]	11	30	k. ost. exprv	Bukarest, Konstantinápoly

[1] Vasár- és ünnepnapokon május 3-tól közlekedik.
[2] Vasár- és ünnepnapokon május 17-től bezárólag szeptember 13-ig közlekedik.
[3] Vasár- és ünnepnapokon május 17-től közlekedik.
[4] Pozsonytól Wienig csak junius 1-től augusz. 31-ig közlekedik.
[5] Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
[6] Minden szerdán és szombaton közlekedik.

A vonatok érkezése Budapestre.

A keleti pályaudvarra

Vonat-szám	óra	perc	Vonat neme	Délelőtt
513 [1]	4	40	szv.	Tápiószecső
645	5	00	tszsz.	Máriaradna Arad, Nagyvárad Debreczen
339	5	10	vv.	Berlin, Ruttka
309	5	30	szv.	Hatvan
1707	5	45	»	Máramarossziget, Stanislau
909	6	00	»	Belgrád, Bosna-Brod
607	6	05	»	Brassó, Arad
17	6	10	»	Komárom
11	6	25	»	Wien, Triest
405	6	35	»	Lemberg, Kassa, Máramarossziget
1505 [2]	6	50	gyv.	Csorba, Kassa
1911	6	55	szv.	Paks, Brod, Eszék
913	7	10	»	Kiskőrös
507	7	20	»	Brassó, Kolozsvár
1307	7	25	»	Graz, Fehring
319a	7	30	»	Gödöllő
311	7	40	»	Hatvan
501	7	50	gyv.	Bukarest, Brassó
1003	7	50	»	Roma, Fiume
19 [3]	8	00	szv.	Bicske
1509	8	15	»	Csorba, Kassa
509	8	30	»	Szolnok
313	8	45	»	Hatvan
1007	9	05	»	Fiume, Brod, Pécs
13	9	20	»	Győr, Székesfehérvár
911	9	40	»	Szabadka
307	9	50	»	Berlin, Ruttka
5	10	15	gyv.	Sopron, Győr
27	10	35	szv.	Triest, Nagy-Kanizsa
Délután				
321	12	10	szv.	Gödöllő
1005	12	15	gyv.	Napoli, Nizza, Róma, Fiume
609	12	25	szv.	Tövis, Arad, Püspökladány
301	12	45	gyv.	Berlin, Ruttka
7	12	50	szv.	Wien, Sopron Szombathely
401	1	00	gyv.	Lemberg, Lawoczne
903	1	05	»	Konstantinápoly, Fród
601 [4]	1	15	»	Bukarest, [4] Arad
1	1	35	»	London, Páris, Wien
503	1	40	»	Tövis, Kolozsvár Szatmár-Németi
1901	1	50	»	Gyékényes, Eszék, Pécs, Brod
501	1	55	»	Bártfa, Kassa
301	2	10	»	Graz, Fehring
315	3	10	szv.	Hatvan, Szerencs
21	4	15	»	Bicske
323	4	50	»	Gödöllő
15	6	35	»	Győr
505	6	40	»	Brassó, Kolozsvár
907	6	55	»	Belgrád, Bród
325	6	55	»	Gödöllő
3	7	05	gyv.	Wien, Graz
305	7	10	szv.	Berlin, Ruttka, Szerencs
605	7	25	»	Brassó, Arad
407	8	00	»	Munkács Máramarossziget
1009	8	15	»	Fiume, Bród, Pécs
1705	8	20	»	Stanislau Máramarossziget
333	8	30	»	Péczel
23	8	35	»	Bicske,
1507	8	45	»	Csorba, Kassa
335	9	05	»	Péczel
9	9	10	»	Wien, Graz, Triest
303	9	15	gyv.	Berlin, Rutka
1001	9	35	»	Róma, Fiume, Vinkovce, Pécs
693	9	40	»	Nagyszeben, Brassó [7] Kolozsv. Stanislau
403	9	55	»	Lemberg, Munkács Máramaros-ziget
905 [5]	10	00	»	Belgrád. [5] Ujvidek
503	10	10	»	Graz, Fehring,
1503	10	20	»	Csorba, Kassa
547	10	35	tvszsz.	Nagykáta
25 [6]	10	50	szv.	Bicske
327	10	55	»	Gödöllő
317	11	20	»	Hatvan

[1] Csak vasár- és ünnepnapot követő köznapon, továbbá minden kedden és pénteken közlekedik.
[2] Jul. 2 tól szept. 16 ig közlekedik.
[3] Csak junius 1-től közlekedik.
[4] Május havában csak Brassótól közl.
[5] Belgrádtól csak május 14-től közl.
[6] Vasár- és ünnepnapokon május 17-től bezárólag szeptember hó 13-ig közlekedik.
[7] Május hóban csak Tövistől közl.

A nyugati pályaudvarra

Vonat-szám	óra	perc	Vonat neme	Délelőtt
701 [1]	12	50	k. ost. exprv	Konstantinápoly Bukarest
143	4	08	szv.	Rákospalota-Ujpest
145	5	25	»	Dunakeszi-Alag
721	5	30	»	Czegléd
721 a	5	45	»	»
4101	5	50	»	Esztergom
139	6	00	»	Nagymaros
6505	6	10	»	Lajosmizse
147	6	15	»	Rákospalota-Ujpest
6701	6	20	»	Szolnok, Czegléd
1407	6	35	»	Berlin, Zsolna
217	7	05	tvszsz	Párkány-Nána
709	7	15	szv.	Bukarest, Báziás
709 a	7	25	»	Czegléd
149	7	30	»	Rákospalota-Ujpest
4103	7	40	»	Esztergom
117	7	45	»	Páris, Wien
6501	7	50	»	Kecskemét, Lajosmizse
151	7	55	»	Göd
131	8	10	»	Nagymaros
713	8	20	»	Kiskunfélegyháza
123	8	45	»	Párkány-Nána
153	9	10	»	Dunakeszi-Alag
705	9	20	gyv.	Szeged,
1403	9	30	»	Berlin, Zsolna, Pozsony
4105	9	55	szv.	Esztergom
155	10	20	»	Rákospalota-Ujpest
715	10	40	»	Szeged,
119	10	55	»	Galánta
Délután				
157	12	05	szv.	Rakospalota-Ujpest
159	12	55	»	» »
133	1	25	»	Nagymaros
703	1	30	gyv.	Bukarest, Báziás
103	1	40	»	Páris, Wien
161	2	25	szv.	Dunakeszi-Alag
163	3	00	»	Rákospalota-Ujpest
3507	3	20	»	Kecskemét, Lajosmizse
163a [1]	4	00	»	Rákospalota-Ujpest
3703	4	05	»	Szolnok, Czegléd
127	4	10	»	Nagymaros
4107	5	00	»	Esztergom
215	5	30	tvszsz	Érsekujvár
165	5	38	szv.	Rákospalota-Ujpest
135 [3]	5	45	»	Nagymaros
115	5	55	»	Wien, Berlin
707	6	35	gyv.	Bukarest, Báziás
167	7	00	szv.	Rákospalota-Ujpest
105	7	10	gyv.	Wien
711	7	35	szv.	Temesvár, Báziás
4111 [4]	8	10	»	Piliscsaba
137	8	20	»	Nagymaros
169	8	35	»	Dunakeszi-Alag
125	8	50	»	Párkány-Nána
107	9	05	gyv.	Wien
711a [4]	9	20	szv.	Szolnok, Czegléd
4109	9	25	»	Esztergom
503	9	35	»	Kecskemét, Lajosmizse
1405	9	45	gyv.	Berlin, Zsolna
171	10	05	szv.	Dunakeszi-Alag
4113 [3]	10	15	»	Piliscsaba
141 [2]	10	20	»	Vácz
129	10	45	»	Szob
723	10	50	»	Szeged, Szolnok
901 [5]	10	55	keleti exprv	Konstantinápoly Belgrád
101	11	05	k. ost. exprv	London, Ostende, Páris, Wien
171 a	11	20	szv.	Rákospalota-Ujpest
121	11	35	»	Érsekujvár

[1] Érkezik minden hétfőn és csütörtökön.
[2] Vasár- és ünnepnapokon május 17-től bezárólag szept. 13-ig közl.
[3] Vasár- és ünnepnapokon május 17-től közlekedik.
[4] Vasár- és ünnepnapokon május 3-tól közlekedik.
[5] Érkezik minden kedden, csütörtökön és szombaton.

A vonatok indulása és érkezése Budapest—Józsefvárosra.

Indulás					Érkezés				
384	7	00	szv.	Péczel	319	5	55	szv.	Gödöllő

A vonatok indulása és érkezése Buda—Császárfürdő kitérő.

Indulás					Érkezés				
4002	6	00	szv.	Esztergom	4001	5	58	szv.	Esztergom
4012 [1]	8	51	»	Piliscsaba	4003	7	48	»	Esztergom
4004	12	03	»	Esztergom	4005	10	04	»	Esztergom
4014 [3]	1	35	»	Piliscsaba	4007	5	17	»	Esztergom
4006	2	11	»	Esztergom	4011 [4]	8	21	»	Piliscsaba
4008	6	30	»	Esztergom	4009	9	31	»	Esztergom
4 10	8	22	»	Esztergom	4013 [3]	10	24	»	Piliscsaba

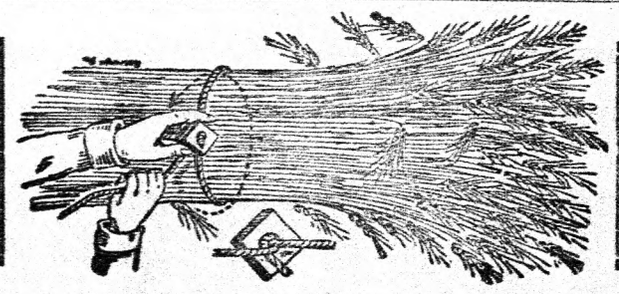

Egyetemes kéve gyorskötők

legolcsóbb árban azonnal szállittatnaK.
Nagy választék mindennemü gazdasági kötélárukban.

Helle O. műszaki kötélverőáru-gyár **Pozsony**

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok **erősitésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a**

Brázay Kincsem-Fluid

Kincsem szesz

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmulja a hasonló czélra szolgáló **külföldi** szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségü kipróbált anyagokból készül.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánménesben, katonai, polgári, és versenyistállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és füszerüzlefekben vagy közvetlenül a készitő:

BRÁZAY KÁLMÁN czégnél, BUDAPESTEN

1 üveg ára **K 2.50.** 12 üveg ingyen kiszolgálás és bérmentes szállitással **24** korona.

Lovassy Ferencz régi jóhirnevü, többszörösen kitüntetett feketebátori sertéstenyészetéből kiváló szép 1¼ éves szőke kondor mangalicza

tenyészsertések

vannak eladásra. Megkeresések a tulajdonos avagy Szlávik Ede kasznárhoz intézendők. Posta és távirda Feketebátor, pályaudvar. 661

CLIMAX és ECLIPSE

NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari czélokra.

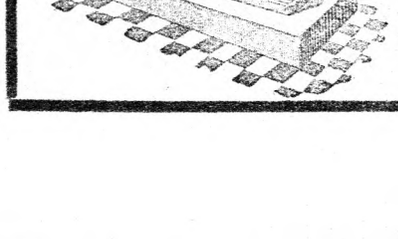

Nincs robbanási veszély, se pénzügyőri ellenőrzés.

Elsőrangu referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA

MOTORGYÁR 304

Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

Gazdák figyelmébe!

Van szerencsém tisztelt vevőim és gazdatársaim becses tudomására hozni, hogy a 60 év óta fennálló eredeti tisztavérü **berni** tehenészetemet békésmegyei kamuti gazdaságomból somogymegyei **németladi** gazdaságomba áttettem, ahol ezentul is állandóan tisztavérü **berni** bikák eladásra fel vannak állitva.

Ugyanott telivér és félvér ardenni mének és méncsikók eladók. Posta és távirda: **Németlad.**

577 **Gróf Hoyos Miksa.**

A legujabb, legjobb és a legtökéletesebb permetező a

„VIKTORIA"

PERMETEZŐ

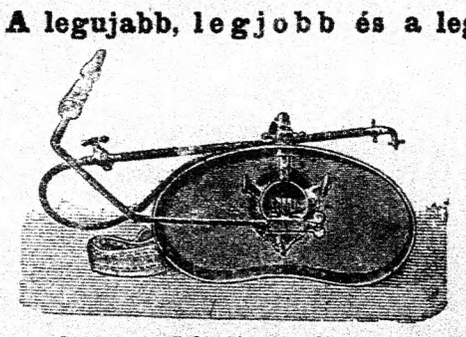

A permetező ábrája alulról.

A permetező ábrája elölről.

Erős vörösrézből nikkelezett részekkel.

Nincs előrésnek vagy javitásnak kitéve.

Ára **5 évi jótállás** mellett **12 frt.**

Egyedüli megrendelési hely

SOHR PÁL

Somogy-Szill. 634

Sertéstenyésztőknek!

Most jelent meg!

A sertés Magyarországban.

IRTA:

ENESEI DORNER BÉLA

kir. gazd. intéző.

II-ik teljesen átdolgozott és bővitett kiadás.

74 ábrával.

Ezen minden gazdára nézve nélkülözhetetlen szakkönyv tartalmából kiemeljük a következő főbb fejezeteket:

I. rész. **A sertéstenyésztés.** A tenyésztés előföltételei. Magyarország sertésállománya. Magyarországban tenyésztett sertésfajták. Sertéstenyésztési módozatok. A modern tenyésztési elvek és szabályok. Tenyészeljárás. Sertések gondozása, nevelése, ápolása.

II. rész. **A sertés takarmányozása.** Az okszerü takarmányozás előismeretei és szabályai. A sertéstakarmányok ismertetése. Takarmányozás gyakorlati kivitele. Hizlalási módozatok. Ipari hizlalótelepek.

III. rész. **A sertés állategészségügye.** A sertések betegségei. Állategészségügyi kormányrendeletek. Sertésszállitásokra vonatkozó szabályok. Vasuti szállitási tudnivalók.

IV. rész. **Sertéskereskedelem és forgalom.** Élősertések kereskedelme és forgalma.

V. rész. **A sertések értékesitése.**

VI. rész. **Magyarország sertésfogyasztása és a sertésárak.**

Ára 7 korona 20 fillér.

Megrendelhető a **"Pátria" részvény-társaság gazdasági szakkönyvkeresedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám,** az összeg előleges beküldése, vagy postai utánvét mellett.

„MILLENIUM“

fükaszáló; marokrakó- és kévekötő-aratógépek

1908. évi szerkezet.

Csekély vonóerő

Nagy munka-képesség

„MILLENIUM“ kévekötő-aratógép.

Tartós gépek

Olcsó árak

MANILA KÉVEKÖTŐZSINEG OLCSÓ ÁRON.

„WESTERN“

amerikai önmüködő köszörülőgép

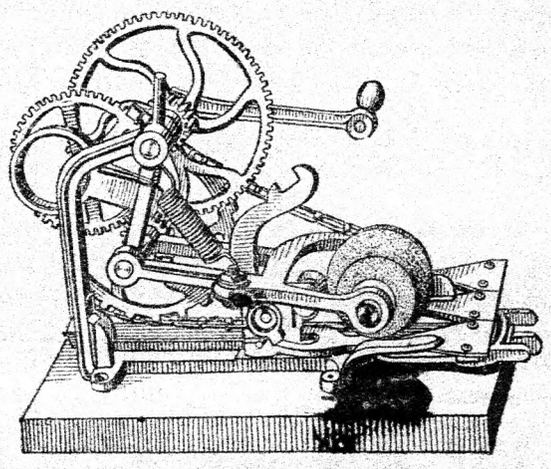

Benzinmotorok, ELEKTROLOKOMOBILOK, gőzlokomobilok, szántási czélokra is alkalmas utimozdonyok, gőzcséplőgépek, szalmakazalozók, „LOSONCZI DRILL“ vetőgépek, RESICZAI ekék stb. stb.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V., Váczi-körut 32. sz.

!!! Világraszóló legujabb felfedezés !!!

„RATIN“ a legbiztosabb

Egér- és patkányirtószer

4 miniszteri jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter urtól 2/20 06.
2. A kopenhágai belügyminiszter urtól 12/20 06.
3. A hesseni nagyherczegségnél a belügyminiszter urtól 4/13 07.
4. A berlini földm. min. urtól 10/15 07.

☛ ☛ Több külföldi polgári és katonai hatóság elismerése. 1 adag patkánybaczillus 3 kor., 1 adag egérbaczillus 1·80 kor. Prospektus kivánat a ingyen. Nagyobb területeken az irtást garancziával elvállalja. — **„RATIN“ bakteriologiai laboratorium magyarországi vezérképviselője és egyedárusa HAAN BÉLA Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 26/b.** További eladásra megfelelő kedvezmény. 538

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó - ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsarnok Szövetkezet

Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Peronospora szőlőmoly, szőlőiloncza és az összes kártékony rovarok ellen biztos védekezést nyujt az „Extirpátor“ kivonat. Szőlő- és gyümölcskertekben egyaránt nélkülözhetetlen permetező szer. Hatása biztos. **Eső nem mossa le! Őrlási** idő- és munkamegtakaritás. Legjobb és legolcsóbb védekezés peronospora ellen. Nem por, hanem folyadék. 1 üveg használati utasitással 2 kor., 3 üveg 5 kor., 6 üveg 8 korona. Egy katasztrális hold szőlő permetezéséhez 3 üveg elegendő. Utánvéttel kapható **Sándor M.-nál, Mohol** (Bácska) és az **„Agrikultura“** mezőgazdákat ellátó részvénytársaságnál **Budapest, V., Zoltán-utcza 12.** 632

A sertésvész gyógyitható!

Brummel Gyula állatorvos eljárása szerint. — Ezen szerzőtől éppen most jelent meg:

A SERTÉSVÉSZ GYÓGYITÁSA

gazdák, állatorvosok, sertéstenyésztők és hizlalók használatára:

Ára 3 korona, melynek előleges beküldése ellenében bérmentve küldi meg a **„Pátria“** r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Nincs többé büz!

A **Bonodor folyadék** a legbüzösebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolitja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7·50 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 2·50 K. csomagolással, szállitás nélkül. A Bonodor por vizeldék azonnali szagtalanitására kitünő szer.** 5 kilós postacsomag **bérmentve 7 K.,** 1 kilós próbacsomag **2 K.** csomagolással, szállitás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvéttel. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő:

FODOR FERENCZ

Budapest, VIII., Kisfaludy-utcza 40/H.

280

FAIRBANKS MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

VASÖNTÖDE. Telefon 28—67.

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 174.

Szabadalmazott Fairbanks százados mérlegek, teljesen tolósulyos fémmérőkarral; tartósság, pontosság és könnyü kezelésüknél fogva felülmulhatatlanok. **Hordozható gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegek. Vasuti kocsimérlegek** első-, másod- és harmadrangu pályák részére ujonnan szabadalmazott tehermentesitő készülékkel, rendes és keskeny nyomtávra. **Specziális mérlegek** vasmüvek, kohók, gépgyárak, hengermüvek, malmok számára. **Mozdonymérlegék. Darumérlegek. Vasuti hajtányok. Vasszerkezetek. Tetőszerkezetek. Vasöntöde:** mindenféle vasöntvény. Olcsó és pontos kiszolgálás. 535

☛ **Árjegyzékkel és költségszámitással készséggel szolgálunk.** ☚

5989. sz. 1908.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Pünkösd

országos vásár

☛ **folyó évi május hó 28-tól junius hó 1-ig bezárólag fog megtartatni.** ☚

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra május hó 28-tól, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve **meg van engedve.**

Temesvárott, 1908. évi április hó 22-én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferencz, főkapitány

656

Eredeti tenyészállatok

vagy első utótenyészet, a tiroli borzderes marha különböző fajtáiba tartozó állatok, u. m. hágóbikák, üszők, tehenek bármikor kaphatók 436

a holicsi cs. és kir. urad. főintézőségnél

Holics (Nyitra m.)

Eladó birtok.

Kis-Ecset község határában (Nógrád m. Ilona-puszta) eladó egy jól instruált 521 magyar hold kiterjedésü, Becske vasuti állomástól két kilométerre fekvő, kényelmes lakóházzal, gazdatiszti lakással s minden gazdasági épülettel felszerelt birtok az őszi és tavaszi vetésekkel együtt. Venni szándékozók sziveskedjenek ajánlataikat **Kiss Sándor** czimére **(Budapest, VIII., Baross-utcza 13. III. em.)** juttatni, abol bővebb információ is szerezhető. Bankteher 50,000 K. Ügynökök kizárva. 669

A Boros-féle kutyaeledel a leghatásosabb és legolcsóbb tápszer **kutyák és sertések részére** husrost karikákban ... 26 kor. mm.-ként husdara és huskorpa ... 30 kor. mm.-ként Próbarendelés 5 kilós postacsomagban 3 K portómentesen. **Kutyaeledel-Zwieback,** kitünő kutyatápszer 40 kor. métermázsánként. Próbarendelés 5 kilós postacsomagban 3 kor. 40 fill. portómentesen.

BOROS SAMU szappan-, kutyaeledel-, huskorpa- és husdaragyár, ERZSÉBETFALVA, Soroksári-ut 50. szám. Telefon 26.

Uradalmak, gazdaságok

administratióját, felügyeletét elvállalja s a gazdaság bármely ágához tartozó **szaktanácsot ad** megegyezés szerinti honorárium vagy százalék részesedés mellett intelligens s igen kiterjedt gyakorlati tudással biró, volt uradalmi főtiszt, ki elsőrangu referenciákkal rendelkezik. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 670

MOST JELENT MEG!

A SERTÉSHIZLALÁS

„ különös tekintettel a sertésvészre „

Tapasztalatai alapján irta **BACKER GYÖRGY** Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlaló telepének intézője.

Előszóval ellátta **SZEMERE HUBA** országgyülési képviselő.

Ára bérmentes küldéssel 2 K 10 f

Megrendelhető a “PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésétől, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

ELADÓ LOVAK.

A mezőhegyesi állami ménesből beszerzett 2 drb.

7 éves tenyészkancza,

egyiknek hathetes kanczacsikója van, **1000** koronáért eladó 673

Mendl Jakab és Henrik

földbirtokosoknál **Balázsfalván** (Alsófehérmegye).

„Horgony“-Csapágyfém.

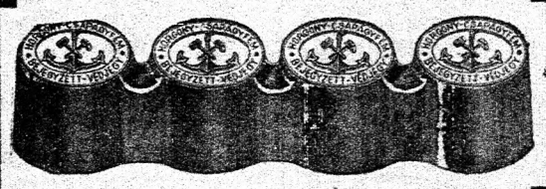

Ipartelepünknek a gépgyártás terén egy félszázad óta gyüjtött tapasztalata biztositja a mindenkori szükségletnek legjobban megfelelő és legczélszerübb csapágyfém szállitását. ♡ ♡ ♡ ♡ ♡

Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság óbudai Hajó-, Kazán- és Gépgyárának képviselete:

Mayer és Társa Budapest, V., Nádor-u. 74.

Gőzcséplőgarnitura, 6 lóerejü, Hoffherr és Schrantz-féle, teljesen **jó állapotban,** 6 éves bérlet letelte miatt **eladó.** Bővebbet a tulajdonosnál **Kálmán Adolf Nagyalásony** (Veszprém megye). 4080

Adófizetők tanácsadója.
Utbaigazitást nyujt mindabban, amit az összes állami és községi adókról egy adófizető polgárnak tudni hasznos. Irta: **Honffy Lajos.** 2-ik javitott és bővitett kiadás. Ára bérmentes küldéssel 1 kor. 10 fillér. Megrendelhető a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Fiedler János
lenfonógyára
Komárom
vesz
nyers lenkórót
szál-nyeréshez, valamint kaszált és **géppel csépelt**
lenszalmát,
tetszés szerinti mennyiségben és **elad eredeti (pernaui)**
orosz lenmagot.

Most jelent meg!
Andrássovich Géza:
Házinyultenyésztés és értékesités
harmadik, tetemesen bővitett kiadása.
Számos művészi képpel és egy mümelléklettel.
Ára bérmentes küldéssel 2 kor. 20 f.
Megrendelhető a „Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Zach József
Graz II.
„Janushof".
Legnagyobb sportfelszerelési üzlet Stájerországban.
Ajánl vihargallérokat, pelerineket, sport- és stájer kosztümöket a legjobb és legkifogástalanabb kivitelben mérték után, viharálló stájer lodenből.
Képes árjegyzékek és lodenminták ingyen és bérmentve
Szállitás kivánatra vámmentesen. 650
Legujabb „Trawies" vihargallér.

Lovak kehessége
(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése)
biztos eredménynyel gyógyitható.
Számtalan elismerés bizonyitja. Felvilágositást **dijmentesen** küld **Ripp Árvin. Drezda-A. 785.**

Kedvező birtokvétel!
Czukorgyár és nevezetes város közelében, vasutállomás mellett országut mentén, szép, egészséges, magyar vidéken fekvő, sik, elsőrendü talaju 1325 m. holdból álló, belterjesen házilag kezelt és dusan fölszerelt
BIRTOK
1000 hold vetéssel, melyből 350 buza, 150 h. sörárpa és 150 h. czukorárpa, dus élő és holt felszereléssel együtt **440,000 frtért eladó** és azonnal átadható. A fundus-instruktus reális értéke a 100,000 forintot felülmulja. Nagyobb tejgazdaság, dohánytermelés. Szép kertben álló nagy kastély, szilárd gazdasági épületek. **300,000 frt bankkölcsön** állandóan a birtokon maradhat. Csak közvetlen vevőknek ad bővebb felvilágositást
VELENCZEI ZSIGMOND,
Budapest, VII., Izabella-u. 8.
Válaszbélyeg! 671b

Orion-motorok
gazdaság és ipar részére

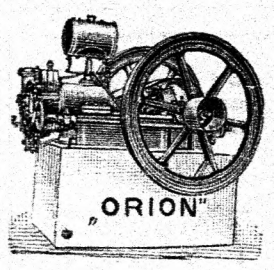

benzol, benzin, spiritusz, gáz stb. részére szállit ::
Wilhelm Michl
motorgyár
Schlan, No 18, Böhmen.
Motorkerékpárok, kerékpárok.
Képviselő keresztetik.
595

KELTETŐGÉPEK
díjtalanul s próbára. **Keltetőgépek** a legjobbak és legolcsóbbak. **Keltetőgépek** sok száz kitünő bizonyitvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországból, melyek bárkinek dijtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek** tyuk-, liba-, fogoly-, fáczán- és kacsatojásokhoz. **Keltetőgépek részletfizetésre. Keltetőgépek** szabadalmazva Ausztriában és Magyarországban. — Egyedüli készitője **G. Mück, Reisenberg 2. szám, bei Wien.** — Ezen szakmában egyedüli gyár. 690

Préselt
búzaszalmát
és
zabszalmát
szállit elsőrendü minőségben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska). 6808

!! Ujdonság !!
A hazai szövetkezeti gabonaraktárak.
Irta: **Dr. Horváth János,** az Országos Központi Hitelszövetkezet aligazgatója.
Magtári rajzlapokkal.
3-ik kiadás.
Ára bérmentes küldéssel 2 korona 10 fillér.
Megrendelhető a **"PÁTRIA" r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.**

Alkalmi vétel!
Szép, egészséges vidéken fekvő, 600 magyar holdból álló, házilag kezelt és kellően fölszerelt
birtok,
500 hold vetéssel, élő és holt fölszereléssel együtt 125,000 frtért eladó és azonnal átadható. 35,000 frt lefizetése után a birtok azonnal a vevő tulajdonába megy át. A birtok kényelmes urilakkal és megfelelő gazdasági épületekkel van ellátva. Csak közvetlen vevőknek ad bővebb felvilágositást
Velenczei Zsigmond
Budapest, VII., Izabella-u. 8.
Válaszbélyeg! 671a

Mindennemü
zsák és ponyva
a legjobb minőségben és legjutányosabban a **Fischer**-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utcza 31—33. szerezhetők be. A **Fischer**-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vizhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló **Fischer**-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállitója. Pontos szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. Arjegyzék, minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Trágyalészivatyuk és csapok,
valamint mindennemü más szivatyuk legjobb beszerzési forrása
Győző Béla és Társa
szivattyu- és fecskendő - speciálitáknál
Budapest, V., Báró Aczél-utcza 3., a Vigszinház szomszédságában.

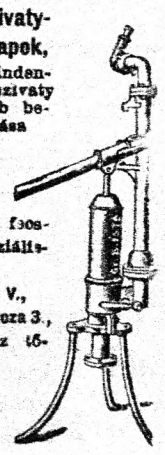

6707

>> Prima, száraz <<
tengeri-moslék
száraz répaszelet
foszforsavas takarmánycsontmész 40—42%, különféle olajpogácsa jutányosan kapható: 343
Neubauer Adolf
gyári meghatalmazottnál
Győr.

Világhirü szabadalom 18 államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga
kapható
Stádel gépgyárban, Győrött.

A vadon termő gyógynövények,
valamint a gazdasági melléktermékek gyógyszertári értékesitésének rövid ismertetése.
Irta: **PÁTER BÉLA**
a kalocsavári gazdas. akad. tanára.
Szerző, ezen 59 ábrával ellátott könyvében részletesen ismerteti a hazánkban vadon termő gyógynövényeket és hasznos utbaigazitásokkal szolgál azok szedése, száritása, csomagolása és értékesitése iránt.
Bolti ára vászonkötésben 5.— kor. Az OMGE. tagjai és a „Köztelek" előfizetői számára 4.— korona.
Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Motorokhoz
valamint közönséges gőzgépeknél is teljes biztonsággal használható legolcsóbb fütőanyagot:
nyers kőolajat
szállitanak a **szelenczei kőolajbányák.** Posta: **Muraszerdahely,** Zala m. 4083

Olcsó és jó!
3 pár czipő 5 korona. Nagyobb mennyiségü **czipő-áru** bevásárlása folytán csak rövid ideig **petemáron** eladó **1 pár férfi, 1 pár női és 1 pár leány füzős czipő,** erősen szegelt, tartós bőrtalppal, igen finom bőrboritással, igen elegáns, legujabb fason és erős. Nagyság czentiméterekben vagy szám szerint. **Mind a három pár czipő csak 5 korona.** Szétküldés utánvétmellett. Csere megengedve vagy a pénzt visszaküldöm.
H. Wachtel,
Krakau No. 40.
4079

1280 holdas nemesi birtok,
értékes erdővel la minőségü talaj Zólyom megye legjobb részén, közel vasuthoz és városhoz, 500.000 kor.-ért eladó. Csak komoly vevő forduljon **Österreicher Bernáthoz, Nagykanizsa.** 615f

Vétel
Szikfüvirág, Flor chamomillát **minden mennyiségben veszek.** Ugy a gyüjtés, valamint száritás és árra nézve felvilágositást adok. Detsinyi Frigyes Budapest, Marokkóiutcza 2. sz. 4020

Maier Rikárd és Félix
kinostári szállitók
Wien, II., Kaiserjosefstr. 30.
Vesznek és eladnak minden állomásról bármily mennyiségü
szénát, szalmát, burgonyát.
Préselés saját és legmodernebb gőzprésekkel. — A legnagyobb szolgáltatóképességü czég. 426

Bérlet
Bérbe vennék egy mezőgazd. **szeszgyárat,** 600—900 hektoliter kontingenssel, birtok nélkül, burgonyatermő vidéken folyó évi szeptember 1-től. Esetleg társasviszonyba is lépnék. Részletes ajánlatokat Schwarzer Nándor, Nyiregyházára kérek. 4023

Vadászatbérlet, 2650 holdnyi területen a vadászat egy vagy több évre augusztus hótól bérbeadó. Bővebbet Klein Sándor Ruzs, posta Karánsebes. 4057

Kisebb bérlet átadó a Dunántul, tejgazdasággal, uri lakás és megfelelő gazd. épületekkel, belterjes gazdálkodásra igen alkalmas. A bérlet nagy városhoz közel, országut mellett van, vasuti állomás helyben. Czim a kiadóhivatalban. 4070

Oszi átvételre, lehetőleg sik vidéken a dunántul, 250—300 holdas, jó vegyületü, termőben nem szegény, 40—50 hold jó minőségü réttel, bérletet keresek 12 évre, tisztességes 4 szobás lakás s elegendő gazdasági épületekkel, falu, vasutállomás közelében A tulajdonostól „Gazdatiszt" jeligére ajánlatot kérek a kiadóba. 4066

Birtok-bérletek!!
Tolna megyében 500 kat. hold 12 évre akár azonnali átvételre.
Bars megyében 500 magy. hold 12 évre október 1-től.
Nógrád megyében 625 hold 12 évre október 1-től.
Hont megyében 600 hold 12 évre október 1-től.
Csak közvetlen vállalkozóknak ad bővebb fölvilágositást
Velenczei Zsigmond
Budapest, VII., Izabella-u. 8.
Válaszbélyeg.
671

Tanulmány a berni szarvasmarháról.
Hazai berni tenyészeteink ismertetése.
Irta: **Sacci dr. Kukuljevič József m. k. állatorvos.**
Előszóval ellátta: **Monostori Károly.**
39 ábrával. **Ára: 2 korona.**
(Bérmentes küldéssel **2 korona 10 fill.**)
Ezen fontos forrásmunka, a hazánkban lévő berni tenyészeteket ismerteti s igy vásárló gazdáknak a legjobb utmutatással szolgál. Összesen 19 tenyésztő berni tenyészetét ismerteti és 39 képben mutatja be azok érdekességeit és szebb egyedeit. A könyv négy fejezetre oszlik a következő tartalommal: **I. Tanulmány a berni szarvasmarháról. II. Történeti áttekintés. III. A tenyészetek ismertetése. IV. Visszapillantás és vezérelvek a bernlek tenyésztése terén a jövőre nézve.**
Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Meghivás
a „TEJTERMELŐ SZÖVETKEZET"
rendkivüli közgyülésére
mely Budapesten a szövetkezet helyiségében IX., Üllői-ut 9. sz. **f. évi május hó 31-én d. e. 11 órakor** fog megtartatni.
NAPIREND:
Az igazgatóság kiegészitése.
Budapest, 1908. évi május hó 16.
674 **Az igazgatóság.**

16 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utcza 28. sz.,

a leghírnevesebb ***benzinlocomobil cséplőkészletek*** kaphatók.

Teljes jótállás kitünő cséplésért

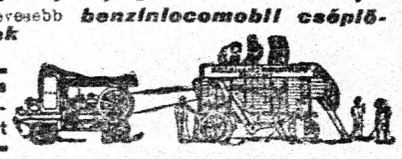

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti szalmafödelés házak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészletei kitünő sikerrel működnek az ország minden részében

többek között: Báró Kemény József urnál Maros-Németi, Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főispán urnál Nagyenyed stb. Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

Szenttamási gazdaságban (Pestmegye), vasuti állomás: **Kunszentmiklós-Tass**, levél- és sürgönyczim: Kunszentmiklós, jutányos áron eladó legelsőrendü **hasas és szopós-borjas**

bonyhádi tájfajta tehenek és tarka jármos-ökrök.

Az idei tenyészállat-kiállításon teheneink elsőállami díjjal lettek kitünő tetve.

Előzetes megkeresésre Kunszentmiklós-Tass állomáson saját kocsink áll rendelkezésre. 588

Elsőrendü eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat vagy **borjasokat,** bármely időben, bármely mennyiségben kuláns árakon szállit

BAUER MÓR

tenyész- és haszonállat-kereskedő, BUDAPEST.

Iroda: VI., Eötvös-utcza 17.

Istálló Ujpest, Károlyi-u. 11.

Telefon 93—95.

Igen szép, válogatott vörös-tarka simmenthali jellegü 1—2—3 éves

növendék - ökör és üszőborjakat

ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit

legjutányosabb árakon ajánlanak:

Klein Testvérek

kereskedők

CZELLDÖMÖLK.

Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadtatnak.

Méltós. báró Bornemissza Elemér ur hadrévi gazdaságában eladó:

70 darab 1—1½ éves,
40 darab 2—2½ éves,
40 darab 3—3½ éves,

erdélyi magyar fajta

ökör-tinó.

Közelebbi értesitéssel szolgál: **Neményi József** intéző, **Hadrév,** u. p. Gerend, Erdély. 664

Elsőrendü magyarfaju

erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 éves magyarfaju

erdélyi ökörborjuk

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál

Szamosujvárt

Szolnok-Doboka megye. 317

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai

megbizásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetitik.

Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utcza 2-ik szám.

Telefon 311. 424

Muraközi hidegvérü (nori) igás tenyész-lovak

és **tenyészmének** vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kivánatra szivesen küldöm. **Elsőrendü referencziák rendelkezésre állnak!**

Czimem:

idősb Heinrich Mór

lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz)

Sürgönyczim:

Heinrich Senior, Csáktornya. 5729

---

15 drb kiváló telivér simmenthali bika

1½—2 éves, eladásra felállitva

Pajzs Gyula

gazdaságában

Ráczalmás, Fejér m.

581

Legelsőrendü eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat és **tenyészbikákat** bármely időben, bármely mennyiségben coulánsul és legolcsóbb árakon szállit:

Kohn Samu és József

tenyész- és haszonállatkereskedők, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60.

Telefon 91—25.

Fiók: **Ujpest, Árpád-út 99.**

Hizlalásra

való és mindenféle fajta **jármos ökröket,** valamint szép 1—3 éves **vöröstarka növendék ökörborjakat** bármely mennyiségben és szerződéses szállitás mellett **eladásra** ajánlanak 407

Récsey és Dukász

szarvasmarha-kereskedők

NAGYKANIZSA.

Vegyesek

A legnagyobb állami és első dijjal kitüntetve, berczegi tiszteletdij stb.

KOEHLER FRIGYES

kertművész és kertépitő

Kerttechnikai iroda:

Budapest VII., Gizella-ut 15. szám.

(lakás: VII., Thököly-ut 46.)

TELEFON: 25—33.

Park, kert stb. tervezése, kivitele stb.

Tájkertészeti képes utmutató kivánatra ingyen küldetik.

Eladás

Alkalmi zongoravétel

Bösendorfer Schweighoffer Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 200 frttól feljebb. Planinók 160 frt, uj zongorák vagy planinó 250 frttól feljebb, minden árban. Zongora-, czimbalomhangolások helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek. REMÉNYI MIHÁLY a Magy. Kir. Zeneakadémia szállitója, BUDAPEST, VI., Király-u. 58. 5472

Gödöllőn közvetlen a vasut és szép árnyas liget mellett **2 bérház eladó.** Egyik ház 4 szép szoba, hozzávaló összes mellékhelyiségek, parkirozott udvar elkülönitett gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesités **„Ház"** jelige alatt a kiadóhivatalban nyerhető.

54 éves tapasztalataim

a hazai sertéstenyésztés és hizlalás terén. Irta Fodor Antal földbirtokos. 1 kor. 70 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek)

Jutányosan eladók: egy benzinmotor, egy magánjáró és egy orosz tüzelő; mindegyik egy-egy 8 lóerejü cséplőgarniturával. Megtekinthetők Törökszentmiklóson, Kanitzer-féle telken. Ugyanottan benzinhordók is eladók. Felvilágositást ad özv. Kanitzer Gyuláné Debreczen, Jókai-utcza 7. 3535

Légenszáritott téli pörköit szalonna, oldalonként 35—55 kg. nehéz, kapható Rauchbauer Nándornál Ujszentannán (Arad megye). 4043

Rét- és legelőmüvelés.

Gyakorló gazdák részére. Irta Károly Rezső. 103 ábrával. 3 kor. 60 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Eladó prima paprika-köles mázsánként 12 frt-ért. Apcz-Z.-Szántó vasuti állomáshoz szállitva vevő zsákjaiban utánvéttel, ámig készlet tart. Szurdokpüspöki gazdaság Heves megye. 4047

A kajmádi gazdaságban egy teljesen jó karban levő, 10 lóerejü, a magyar államvasutak gépgyárában készült számfeletti **cséplőgarnitura eladó.** Érdeklődők forduljanak az intézőséghez Kajmád, u. p. Tolna, vasutállomás Hidja-puszta-Apáti. 4046

Az év 12 hónapja, Mezei és kertgazdasági teendők emlékeztetője. Irta Farkas Mihály dr. 1 kor. 30 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Tökmag. Sok éven át általam nagy sikerrel nemesitett szürke Indiai Mammuth és vörös chinai keresztezéséből származó vetőmag nálam kapható. Terménye kiválóan eltartható és bőtermő, kilója 3 korona. Tarnai Bertalan földb. Apostag, Pest megye. Megrendelésnél kérem e hirdetésre hivatkozni. 3516

Tarkabab cselédeknek és aratóknak konvencióul, ugyszinte tőkmag és napraforgópogácsa legjutányosabban beszerezhető bármily mennyiségben Klein Ferencz és Fia czégnél Budapest, Kálmán-utcza 17. 3862

Vizsla idomitása, Függelékül a beteg ebek gyógykezelése. Irta Fónagy József. Kötve. 6 kor. 20 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Eladó Mikola községben Szatmármegye, fővonal mellett 95 holdas nemesi birtok 22000 forintért, kitünő buzatermő földek kertészetre alkalmasak. Teher 20000 forint. Ott államvasuti marokrakó aratógép is eladó. Válaszbélyeg. Rácz Gyula tulajdonos. 4021

Automobil. Egy 7 HP és egy 35 HP, 1½ évig használatban volt, garantált, jó karban levő automobil eladó. Bővebbet: Szedenik Péter, Budapest, Váczi-körut 57/a.

Vadászfegyver. Több kitünő vadászfegyver potom áron eladó. Köztük Toplewakulcsu Lancaster 20 frt. Elölfekvő lakatszerkezetü modern Hammerles 35 frt. Greneszáru Bücksflinte 40 frt. Snelleres Manlicher és több más jó puska. Radó Pál Egyetem-tér 5. Nehány Hammerles revolver, ismétlő pisztoly, régi kardok, kovás pisztolyok, flobert és czéllövő pisztoly és revolver. 4036

A baromfiak hizlalása

és a hizott baromfiak értékesitése. Irta Hreblay Emil. 50 képpel. 1·70 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Keveset használt 6 HP Hoffherr- és Schranz-féle gőzgép és Magyar gazdasági gépgyári cséplő igen olcsón eladó. Varga Sándor Bányavár, posta Muraszerdahely, Zala m. 4082

Szénát, szalmát bármely állomásra szállitva elad Deutsch Mór Budapest, VIII., Luther-u. 1/B. 4039

A szőlő helyes metszése.

A szőlők főbb metszési módjait tárgyaló segédkönyv. Irta: Maurer János. 4. kiadás. 2 kor. 60 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Árverésen vett 4 HP benzinlokomobil és 22" cséplő egyéves, továbbá egy 28" cséplőgép kettős, tisztitóval, szintén egyéves, olcsón kapható Heislernél Budapest, Dávid-utcza 15. A motor jelenleg mühelyt hajt és naponta üzemben megtekinthető. 4067

A sertéshizlalás, különös tekintettel a sertésvészre. Irta Bäcker György. 2·10 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Cséplőgép 800 mm. verőléczes, teljesen uj, rendkivül jutányosan kapható Farkasnál Budapest, Felsőerdősor 12. Ugyanott 2 db jó karban levő hólegmator szivattyu is minden elfogadható árért eladó. 4068

A szőlő trágyázása. Irta: Ballay Jenő. Pályázaton dijazásra érdemesitett munka. Ára bérmentes küldéssel 2·10 K. Megrendelhető a "Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Telefon- és távirda-oszlopok

tölgyfából 6½, 8 és 10 méter hossznak, valamint 2½ m. hosszu faragott tölgyfa kerités-oszlopok jutányos áron kaphatók Bányász Mór és Fia czégnél Temesvár. 4058

Prairie Királynétengeri, bőtermő, 100 kg. 16 K.

Putyi tengeri, piros, korai 100 kg. 16 kor.

Székely tengeri, sárga, legkorábbi 100 kg. 18 K.

Amerikai dió, szil, köris-sorfák 100 db 70 kor.

Pekingi kacsatojás tuczatja 8 kor.

Olaszemdeni libatojás tuczatja 24 kor.

Bronzpulykatojás tuczatja 12 kor.

Fehér és fekete Orpington-tojás tucz. 12 kor.

Magyar üszők 1—2 évesek élő kg.-kint 80 fill.

Magyar üszők 2—4 évesek élő kg.-kint 70 fill.

Magyar igásökrök dbja 5½ mm. 500 kor.

Magyar bikák darabja 600—1600 kor.

Lámpanélküli melegvizfütésü keltetőgép 130 tyuktojásra 120 kor.

Gróf Teleki Árvéd

uradalmában, posta, távirda, vasut

KONCZA.

Magyar gazdák a német földről. Az OMGE által 1907 május—junius havában rendezett németországi tanulmányuton szerzett benyomások és tapasztalatok ismertetése irásban és képben. 5·30 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.

LEGYEK

konyhából, kamrából, mészárszékből, istállóból, vágóhidról biztosan elüzetnek, ha a falakat

LÉGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már kora tavaszszal. — Egy kiló elegedő 25 □-méterre, 5 klg. leirással 6 kor. franco utánvéttel. Megrendelhető

FODOR FERENCZNÉL

Budapest, VIII., Kisfaludy-utcza 40/H.

Számos elismerőlevél. 287

Istálló-mennyezetek

tökéletes páramentesitése,

nedves falak

gyökeres szárazzátétele, szab. „Kosmos" hornyolt asphaltlemezzel

kitünően bevált.

Felvilágositást ad:

Greif Antal mérnök Budapest, VIII., Salétrom-utcza 10. (Telefon.)

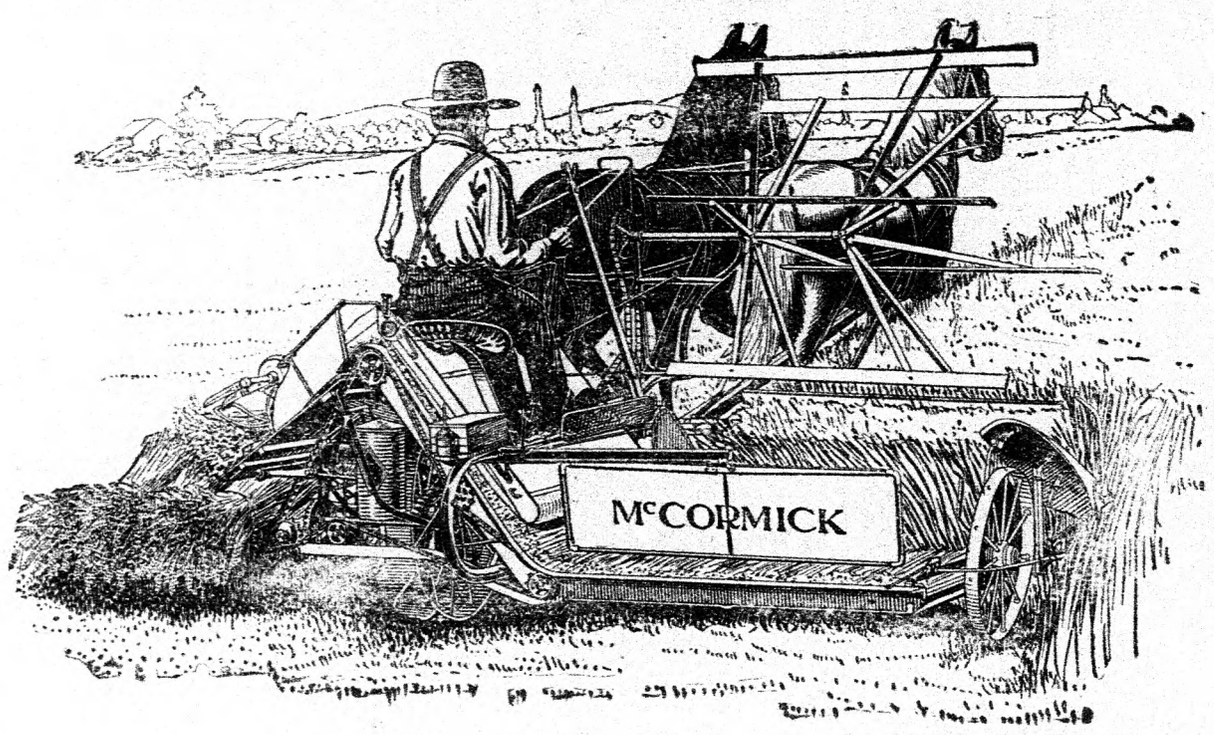

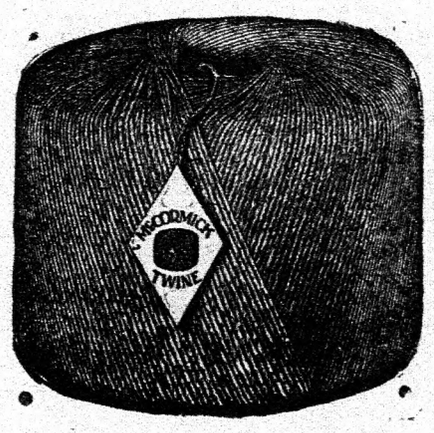

Eredeti Mc Cormick Manila kévekötőfonal

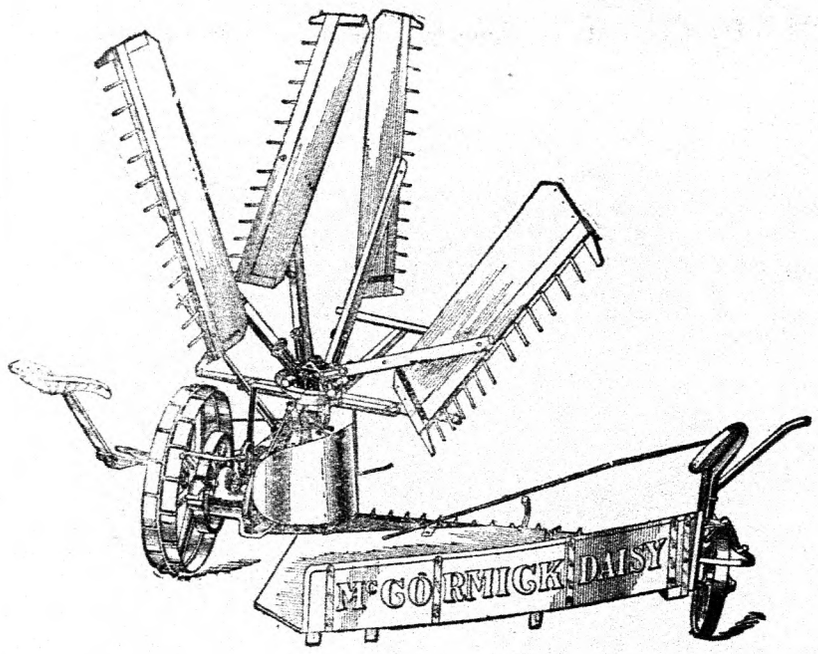

Mc CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicago, U. S. A.

(amerikai aratógépgyár.)

Igazgatósága és főraktára:

Budapest V., Alkotmány-utcza 12.

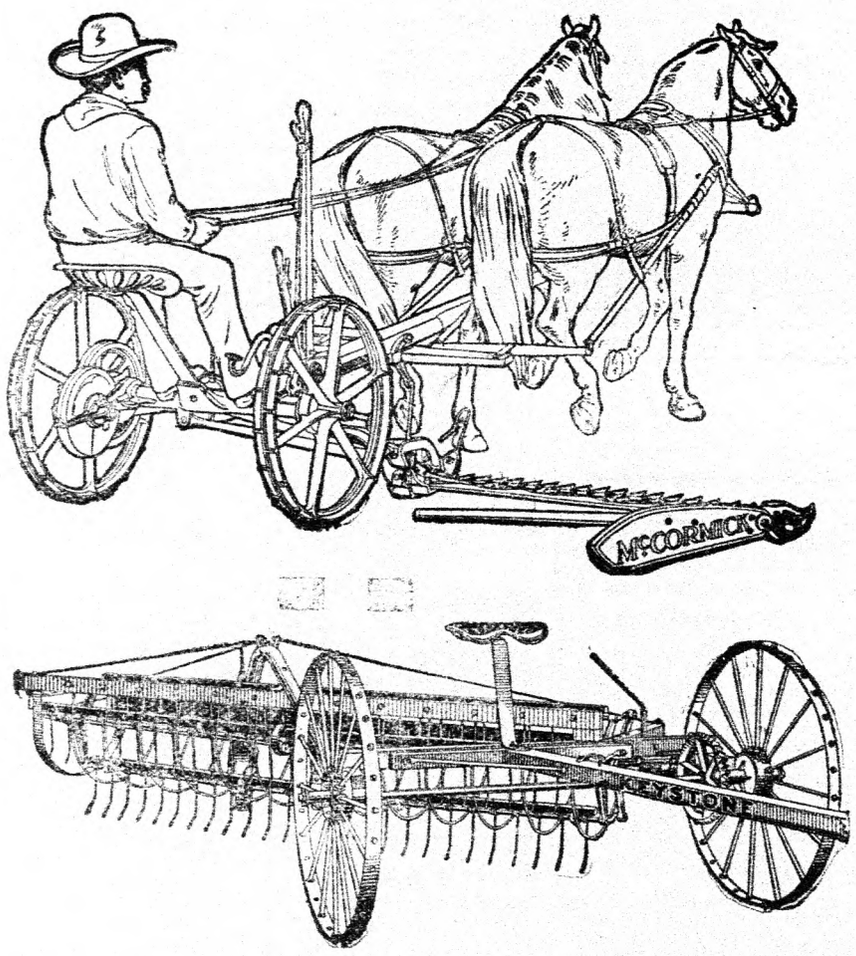

Speczialitások:

Kévekötő-aratógépek 5 és 6 ang. lábmetsző szélességgel, szállitó- és rudhordó-készülékkel.

Szabadalmazott

kalászemelők

„Daisy" marokrakó aratógép — automatikus — asztalfelhajtó-készülékkel.

„New 4" fükaszálógépek 3½, 4½ és 5 ang. láb

Szabadalmazott

„Dán" késgerenda

selyemfü, mohos rétek stb. kaszálására.

„Sidedelivery" egyesitett szénagyüjtő- és forgatógép (ujdonság).

Aczél lókapák tengeri, burgonya, szőlő kapálására.

14 fogas cultivator 7 darab külön gyomlálókéssel; tengeri, szőlő, takarmányrépa stb. kapálására.

Nagy képes katalógus és árjegyzék kivánságra dijmentesen.

Hirdetési ár 25 szóig 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betükkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési dij 1 Korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szóig 1 korona, ezen felüli minden szó 4 fillér, kövér betükkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési dij 1 Korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a munkaadó birtokos vagy bérlő czimének kitételével közlünk. KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) felhivja a t. ***birtokos*** és ***bérlő*** urak figyelmét

állást közvetítő osztályára,

hol gazdatisztek a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jegyezve.

Az állásközvetités ***teljesen díjmentes.*** **Megkeresés esetén az egyesület igazgatósága a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztet ajánl s a tulajdonosnak az illetők bizonyitványmásolatait és eddigi működésükre vonatkozó adatokat megküldi.**

Tisztelettel ***felkérjük*** a t. ***birtokos*** és ***bérlő urakat,*** hogy **gazdatiszti állások betöltése esetén *alulirott egyesület állásközvetitő osztályát igénybe venni szíveskedjenek.***

A M. Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Tejgazdaságban jártas, nőtlen, fiatalember, több évi gyakorlattal, aki a magyar, német és tót nyelvet ugy irásban, mint szóban teljesen birja, irodai teendőket végezni képes, junius elsejére vagy még előbb is fizetési igények megjelölésével ajánlkozzék. Czim: Bicscsefalu Uradalom, Trencsén m. 4016

Számtartót keresek szabolcsmegyei 3000 holdas gazdaságomba. Pályázhatnak gazdasági kettős könyvelésben tökéletesen jártas, mérlegképes, szerény igényü, oly nős egyének, kik már ily állásban alkalmazva voltak. Külső gazdasági teendő nem lesz feladata. Ajánlatok, melyek vissza nem küldetnek, bizonyitványmásolatokkal és fizetési igényekkel Bodor Zsigmond Dombrád czimre kéretnek. 4014

Segédtiszti állás van üresedésben a Szirmay György gróf ur szomotori gazdaságában. Pályázhatnak tanintézetet végzett, hadkötelezettségüknek eleget tett némi gyakorlattal biró egyének. Bizonyitványmásolatok Wojnarovits László intézőhöz, Szomotor (Zemplén megye) küldendők. 4037

Lónyay Menyhért gróf ur bátyui gazdaságában egy segédtiszti állás jön f. év junius 1-én üresedésbe. Pályázhatnak gazdasági akadémiát vagy tanintézetet végzett oly egyének, kik a gazdaság minden ágában, valamint a könyvvezetésben teljes jártassággal birnak. Ajánlkozások: „Tiszttartó“ czimre Bátyu, Bereg m. 4038

Azonnali belépésre számtartói állás van üresedésben Macsi uradalomban (Hajdu m.). Pályázhatnak keresztény vallásu, mérlegképes, szép irással és jó stilussal biró egyének. Javadalmazás kölcsönös megállapodás szerint történik. Pályázók kérvényüket sajátkezüleg irva nyujtsák be a tiszttartói hivatalhoz. 4062

Gazdatiszt kerestetik junius 1-től a réczekereszturi gazdaságba (posta Pánczélcseh), ki a román nyelvet beszéli, hizlalást, szarvasmarhavásárlást alaposan érti. Évi fizetés 1440 korona (melyért két gyakornoknak kosztot is ad), 720 l. buza, 720 l. rozs, 1440 l. tengeri, 50 kiló só, 2 tehéntartás évi szaporulattal, 1 hizott sertés vagy 100 korona, lakás, kert, lóhasználat, 20 köbméter fa. Ajánlatok bizonyitványmásolatokkal küldendők. 4061

Irnoki állás betöltendő nagys. Jakabfy Dezső ur piaczcsegi gazdaságában. Pályázhatnak néhány évi gyakorlattal biró, földmivesiskolát végzett egyének, kik bizonyitványaik másolatával felszerelt, sajátkezüleg irt ajánlatukat — melyek vissza nem küldetnek — az Uradalmi Számtartóságnak Pusztaczeg, J.-N.-K.-Sz. megye küldjék. Fizetés megegyezés szerint. 4059

Okányi gazdaság Varjasi kerületébe egy szerény igényü, földmivesiskolát végzett segédtiszt kerestetik. Ajánlatok és bizonyitványok, melyek vissza nem küldetnek, Schwarcz Lajos gazdasága Okány küldendők. 4050

Állást keresők

Gazdatiszt, 13 évi kitünő praxissal biró, 35 éves, több nyelven beszélő, nős, gyermektelen, azonnali belépésre állást keres. Hofgard Ferencz Ráczalmás, Fehér m.

Gazdatiszt, 40 éves, nős, izr., kis családdal, 23 évi gyakorlattal, melyből legutóbb egy gazdaságban töltött 13 évet, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, ugyszintén az irodai teendőkben is. Junius 1-ei belépésre állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 3935

A gróf Eszterházy-féle földmivesiskolát junius végén több, részben a katonasorozáson már tullevő növendék végzi, kiknek egy része feleséges is. Mindannyi **egyszerü földmives,** ki a gazdaság és szőlőmivelés minden ágában jártas. Ezeket igénybe venni óhajtók forduljanak a **bér megjelölése mellett** az iskola igazgatóságához **Csákvárra.** 3776

Kezelőtiszti vagy számvevői állást keres julius elsejére a mezőgazdaság minden, egyes és kettős könyvvitelben teljesen jártas, 10 évi kitünő bizonyitványnyal rendelkező, 32 éves, r. kath., okleveles gazdatiszt. Szives megkereséseket „Szorgalmas és erélyes“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 4010

Gazdasági intézői, ispáni állást keres, jelenleg is hasonló s felmondatlan állásban lévő **okleveles,** gyermekkora óta gazdaságban nevelkedett, 30 éves, róm. kath., nőtlen gazdatiszt, aki a mezőgazdaság minden üzemében, könyvvezetésben, gazdasági terepfelmérésben, azokról pontos térrajzok, épülettervek készitésében is teljes jártassággal bir. Állását oly uradalom vagy gazdaságnál óhajtja felcserélni, hol megnősülhetne. Czim: X. Y. N.-Topolovec. (Poste restante) 4009

Főkertész, 33 éves, nős, beszél német és szláv nyelven és egy kissé magyarul. A gyümölcsészeti, szőlő- és borgazdasági és kertészeti iskolát végezte, igen szorgalmas és teljesen megbizható, főkertészi állást keres Fargas A. Horócz, Trencsén m. 4034

Földmivesiskolát kitünő sikerrel végzett gazdatiszt, 26 éves, ev. ref. vallásu, nőtlen, 4 évi önálló gyakorlattal, melyet intenziven kezelt birtokon töltött, azonnali belépésre állást keres, nős állást is elfogad. A gazdaság minden ágában jártas, kitünő bizonyitványokkal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 4008

Földmivesiskolát jelesen és kitünően végzett, 23 éves, róm. kath., nőtlen, józan, szorgalmas, az egyszerü könyvvezetést is érti, kisebb gazdaságban irnoki vagy gyakornoki állást keres azonnali belépésre, lehetőleg földbirtokosnál, fizetést kiérdemlés szerint kér. Levelet a kiadóhivatal továbbit. 4033

Földmives- és tejgazdasági iskolát végzett, 37 éves, róm. kath., 12 évi kitünő gyakorlattal biró, szorgalmas, megbizható, kiscsaládu egyén ispáni, kulcsári vagy tejszövetkezetbe vajmesteri, üzletvezetői állást azonnali vagy későbbi belépésre keres. Megkeresések fizetés megjelölésével „Megbizható“ jeligére Kisterenye, Nógrád m. kéretnek. 4031

Megfelelő intézői állás keres, gőzekemivelésben, nagy tehenészet vezetésében, kereskedelmi növények termelésében, szőleszet, dohánytermelés stb. gazdasági ágakban nagy gyakorlattal rendelkező, 36 éves, erőteljes, nős, szakvizsgát tett gazdatiszt. Czim a kiadóban. 4029

Fiatal, 36 éves gazdatiszt, családos, keres gazdag urat vagy özvegy urnőt, ki egy nagyobb összeggel segithetné egy bérlet átvételéhez, adott összeg felszerelésre betáblázható, viszonzásul gyermeki szeretettel ápolná az illetőt amig él. Czim a kiadóban. 4030

Házvezetőnőnek ajánlkozik magános urhoz falura vagy pusztára a falusi háztartásban teljesen jártas, feltétlen megbizható, németül és magyarul beszélő, fényes, nyolczévi bizonyitvánnyal rendelkező, 36 éves intelligens urnő. Ajánlatok kéretnek „B. S.“ alatt Pécs, Munkácsy Mihály-utcza 5. 4050

Gazdasági intézői vagy számvevői állást keres azonnali belépésre, m.-óvári gazdasági akadémiát jeles sikerrel végzett, 36 éves, róm. kath., nőtlen egyén, ki a legnagyobb grófi uradalmak egyikében több éveken át működött mint intéző, nagyobb gazdaságokat kezelt, azok számadásait vezette és közben a birtoki számvevőségben is alkalmazva volt. Ugy a gazdaságkezelésben, mint az irodai munkákban teljesen jártas és kitünő bizonyitványokkal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 4032

Hosszabb gyakorlattal biró, 31 éves, izr. gazdatiszt, ki jelenleg is állásban van, ispáni vagy kulcsári állást keres. Leveleket „Megbizható“ jelige alatt Tencer Gyula hirdetőjébe Szervita-tér 8. kér. 4035

Gazdatiszt, 24 éves gyakorlattal biró, általános gazdasági ismeretekkel, 14 évig önállóan gazdálkodó, **óvadékképes,** erőteljes, 40 éves, izr. nős, 2 gyermek atyja vagyok. Mint lelkiismeretes és passzionatus, tapintatos gazda, kitartó szorgalmam és becsületességem árán állandó állásra reflektálok, állásomat tetszés szerint foglalhatom el. Becses megkeresést, esetleg meghivást kér poste restante „Erélyes gazdatiszt“ Nagyrécse, Zala vmegye. 4026

Állást keres 18 évi gyakorlattal rendelkező, több hazai nyelvet értő nyitra megyei gazdatiszt. Czim a kiadóhivatalban. 4028

Keszthelyi tanintézetet kitünő eredménynyel végzett kath. vallásu, 29 éves, nőtlen intéző, ki jelenleg egy 2000 holdas bérgazdaságot önállóan kézel, olyan intézői, kezelőtiszti állást keres, ahol biztos jövője lenne és megnősülhetne. Kiváló gyakorlata van a tehenészet, hizlalás, ló és sertéstenyésztés, állatvásárlás, czukorrépa-, len- és szőlőtermelés terén. Czim. Koppány Rezső Szend, Komárom m. 4056

Számos évi gyakorlattal, magyar, német és tót nyelvet biró gazdász szeptember 1-ig foglalkozást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4049

Háziasszonynak támaszul v. magányos urhoz ajánlkozik 40 éves, csinos nő, tejgazdaságot, baromfitenyésztést érti és kitünő főző, hosszu bizonyitványokkal rendelkezik. Szives leveleket kér „Lenke“ czimen Batta, Fejér m., poste restante. 4052

Gazdatiszt róm. kath., nőtlen, 33 éves, a gazdaság összes teendőiben teljesen jártas, magyarul, németül, románul beszél, kitünő bizonyitványokkal és nagy gyakorlattal bir, nagyobb uradalomba ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 4055

Földmivesiskolát jelesen végzett 27 éves, róm. kath. vallásu, nős, kiscsaládu egyén alkalmazást keres. Elfogad irnoki, kulcsári, tehenészeti, felügyelői s hasonló nős alkalmazást. Szives megkereséseket R. végzett gazda **Mándok** Szabolcs megye czimen kér. 4071

Intéző, felmondatlan állásban lévő, nagy alföldi uradalom 3500 holdas gazdaságában, ki gazdasági tanintézeten két évig volt, ugyanott gyakorlati vizsgát tett, 40 éves, róm. kath., 22 évi gazdasági gyakorlatát két nagy alföldi uradalomban szerezte, jelen állásában 10 éve van mint intéző, dohány-, czukorrépatermelés, állattenyésztés, hizlalásban teljesen otthonos. Állást az Alföldön óhajtana nyerni. Czim a kiadóhivatalban. 4077

Négy polgárit és földmivesiskolát végzett, belterjesen kezelt gazdaságokban 4 évi gyakorlatot szerzett, nőtlen fiatalember, könyvvezetésben is gyakorlott, bármikori belépésre állást keres. Beszél magyarul, németül és tótul. Megkeresést kér „Ambiczió“ jeligére a kiadóhivatalba 4076

Gazdatiszt 35 éves, izr., 16 évi gyakorlattal, gazdaság minden ágában teljesen jártas, nős vagy nőtlen állást keres. Kovács, Nagy-Szombat, Simor János-utcza 462. 4072

Kolozsvári gazdasági tanintézetet végzett nőtlen egyén, aki gyakorlattal is bir, gazdasági irnoki, gyakornoki vagy segédtiszti állást keres. Szives megkeresések „Szorgalmas“ jelige alatt a kiadóhivatalba. 4073

Kolozsvári gazdasági tanintézetet végzett, 27-ik éves, nőtlen egyén, aki egyévi gyakorlattal bir, egy nagyobb uradalomban egy pár hónapig fizetés nélkül is elmenne gyakornoknak, irnoknak vagy segédtisztnek. Czim: T. L. Budapest, VI., Lehel-tér 8. földszint 7. 4074

Épitésvezető hosszas gyakorlattal, gazdasági, gyári épitkezésekben teljesen jártas, kitünő bizonyitványokkal ajánlkozik uradalomba vagy nagyobb gyárba ugy müvezetői, mint irodai teendők elvégzésére. Czim: Albrecht Géza Budapest, VIII., Dugonits-utcza 3. sz. 4075

Gazdatiszti állást keres egy kiváló képzettségü, erélyes, józan életü, jó referenciákkal biró gazdatiszt, aki jelenleg még felmondatlan állapotban van, azonnali belépéssel szerény feltételek mellett állást keres. Ajánlatok „Kiváló“ jelige alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 4078

Segédtiszti vagy gyakornoki esetleg a nyári időnyre kisegitő állást keres gazd. tanintézetet végzett, szorgalmas, megbizható iatalember, ki jelenleg felmondatlan állásban van nagyobb belterjes gazdaságban alkalmazva. Levelek „**Erélyes**“ jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4080

Inas és **gazdasszonyi** állást keres rögtöni belépésre egy házaspár. Esetleg kulcsári és gazdasszonyi állást is elfogadnak. Czim a kiadóban. 4085

Kisebb vagy középbirtok kezelését elvállalná fiatal, nőtlen, keresztény, földmivesiskolát és 4 középiskolát végzett ember, gyakorlattal intenzive gazdaságokból. Szives megkeresést kér „Fiatal erő“ jeligével a kiadóba. 4076a

Egy igen tisztességes, idősebb asszony gazdasszonyi állást keres, aki már ebben az állásban alkalmazva volt. Leveleket Ö. A. Budapest, Mester-utcza 30. ajtó 7. kér. 4084

Gazdasági tanintézetet végzett, keresztyén vallásu, nőtlen fiatalember 4 évi gyakorlattal és jó bizonyitványokkal bármikori belépésre segédtiszti vagy ennek megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 3989

Állatok

Sovány és hizott sertéseket legjobban értékesit és beszerez — **BAUER B. GYULA sertésbizományos Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79—41.** Minden felvilágositás díjtalanul készséggel adatik.

Yorkshirei tenyészállatok, eredeti Angliából importált, legnagyobb tehérfaj egyenes ivadékai, minden nem és kor elősulyra legolcsóbb áron eladó. Hat és nyolcz hetes választási malaczok darabonként 15—21 korona. Megrendelések Frey Károly herczegi uradalmi intézőhöz Pusztavacs, Pest m. 3974

Eladó tenyészállatok. A Puszta-Ujnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa) többszörösen első dijakkal kitüntetett tenyészeteiből telivér szimmenthali tényészbikák, telivér westfallai kanok és kocsák állandóan kiváló minőségben kaphatók. 3960

Eladók tiszta berni és herfordberni keresztezésü tenyészbikák. Magyarbéli uradalomban. Pozsony megye. 4040

Eladó Skublics örökösök zalaszentmihályi tisztavérü ramboilett tenyészetéből 50 db **1 éves kos** az állomány csökkentése végett. Bővebbet tulajdonosnál: Skublics örökösök Zalaszentmihály. 4036

Beállitani való és bizott sertéseket veszünk. Ajánlatokat az ár, suly és mennyiség megjelölésével alanti czimre kérjük: Csornai sertéstelep Csorna. 3953

Eladó 22 db elsőrendü franczia irányu husmerinó (soissonnais) kétéves anyabirka, egy db megfelelő törzskos és 22 db 5 hónapos bárány. Czim a kiadóhivatalban. 4039

Alkalmi vétel, teljesen hibátlan angol telivérmén a fedeztetési idény előrehaladottsága folytán a legjutányosabb árban eladó Tarányi Ferencz Nyirlak, vasuttállomás helyben, posta, távirda Sümeg. 4081

15 db 5 éves, betanitott jármos ökör eladó Kubinyi Márton gazdaságában. Bővebb értesités Zorkóczy József intéző Erdőtarcsa (Nógrád megye). 4063

Eladó 4 db tiszta pointer kan kölyök-kutya. Ára darabonként 24 K. Kaphatók Bucsányi intézőnél, Nagy-Némétegyháza, Bicske. 4064

Kiválóan csontos nemes és jófejlődésü Bonyhád-Simmenthali keresztezésből eredő 1½—2 éves tenyészbikák eladók.

Fedeztetés kipróbálva. Yorkshire tenyészet. Puszta-Forna, posta Csákvár.

589 **Az intéző.**

Elsőrendü fajjellegü vöröstarka ökör és üszőborjukat

1—2—3 éves korban, továbbá hizlalásra v. járomba való **tarka ökröket,** ugyszintén hasas v. friss fejős **teheneket** a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállitására vállalkozunk 269

Spitzer és Weller :: Kis-Czell ::

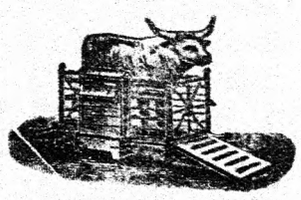

Marhamérlegek!

Erős vaskorláttal 1500 kilogramm horderőre a legerősebb szerkezettel.

Szekér-Hidmérlegek

szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 m. hosszu, 2 m. széles, a legerősebb kivitelben.

Raktári-mérlegek!

pontos kivitelben minden mérleg törv. hitelesitve, 2 évi jókarbantartás mellett,

DÉNES MANÓ

gazdasági szekérhidmérleg- és marhamérleg-gyáros

Budapest,

Iroda és raktár: VII., Dohány-u. 92.

Gyártelep: Gizella-ut 53—55. (Csömöri-ut sarok). 318

Javitások eszközlése czéljából szerelőt azonnal küldök.

Telefon és interurbán 88-30.

Bonyhádi friss fejős-tehenek és **tenyész-bikák** jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istállók Kispesten, Üllői-ut 24.

Telefon: Kispest 1.

Levél- és sürgönyczim:

Flaschner Sándor

4743 tehénkereskedő

Bpest, Ferencz-körut 40.

Elsőrendü

Bonyhádi faj vöröstarka **ökör- és üszőborjukat**

1—2—3 éves korban, továbbá **hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket,** ugyszintén **hasas** vagy **friss fejős teheneket a legjutányosabb árban** egyezség szerint bármily mennyiség szállitására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombovár Tolna megye.

A „KIS HIRDETÉSEK“ folytatása 1159. oldalon van.

GŐZEKÉKET,
GŐZ-UTIHENGEREKET
és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT
a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállit
JOHN FOWLER & Co.
Telefon 42—50. **BUDAPEST—KELENFÖLD**
a budaörsi-uton, a vasutállomással szemben.

Sürgönyczim: „Szivattyár Budapest“ | Telefonszám: 72—08. v. 72—09. | Alapittatott: 1858. évben.
Gyártott fecskendők száma: 17.000.
Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvénytársaság
BUDAPEST, VI. ker., Váczi-ut 69. szám.

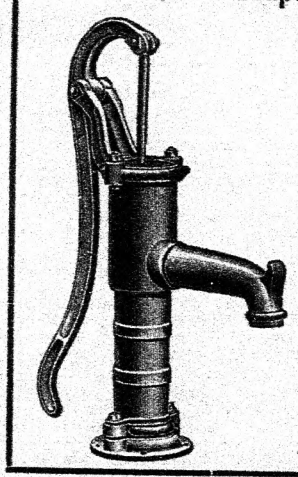

Gyártási ágazatok:
Gőzgépek, légsüritők, vacuumszivattyuk, keretfürészek. Gőzkazánok, tartányok, elömelegitők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok.
Vas- és fémöntvények. Vasuti fordifókorongok. Mindennemü forgó- és futódaruk kézi- és villamoshajtásra.
Rostélyvasak aczélozott felülettel. Közlömüvek.
Szivattyuk ~ Tüzfecskendők.
Tüzoltósági segédeszközök. Közegészségügyi szerek. Köztisztasági eszközök.
Árjegyzéket, valamint „Gyártási ágazatokról“ prospektust kivánatra. 525

Gulyabeli marha eladás.

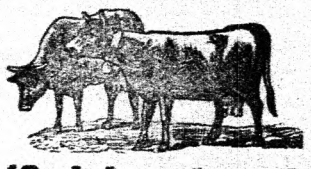

A gróf Eltz hitbizományi uradalom Ludvince gazdaságában (vasut és hajóállomás Vukovár) folyó évi **május hó 27-én délelőtt 8 órakor eladásra kerül számfeletti, továbbtenyésztésre alkalmas**

16 drb gulyatehén borjával együtt,
42 drb hasas és meddő gulyatehén,
16 drb 3 éves gulyaüsző,

amelyre a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghivatnak.
Ugyanitt 2—2½ éves gulyabikák is kaphatók.
Vukovár, 1908. évi május hó 14-én.
658 **Uradalmi felügyelőség.**

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden
felhivja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezetü aratógéphez használható
manila kévekötőfonalára,
melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, garantált 45 kg. minimális hordképességgel, **a külföldinél jelentékenyen olcsóbb árban szállit.**
Mult évben több mint 1000 mmázsát adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyitja a fonal kifogástalan minőségét.
Ugyanott **gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötéláruk, kenderzsákok** legelőnyösebben beszerezhetők.

DEHNE Fr. gőzekegyára, HALBERSTADTBAN.
Magyarországi képviselete: **TIMÁR EDE czégnél, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 28.**
Ajánlja **compound szabadalmazott legujabb 20-as gőzeke-készleteit**, azonnali szállitás mellett.
A Dehne Fr. gőzeke-készletei, melyek az eddigiek között felülmulhatatlan előnyökkel birnak, Németországban legnagyobb előszeretettel vásárolják,

REICHEL ÉS HEISZLER vegyipari gépgyára.
rézáru-, gőzkazángyár és fémöntöde.
:: **Budapest, X. ker., Noszlopy-utcza 1. szám.** ::
Magyarország legrégibb specziális gyára, mezőgazdasági szeszgyárak berendezésére.
Szeszfőzdék, finomitók és élesztőgyárak teljes gépfelszerelése, a legujabb rendszerek alapján, az anyag legnagyobb kihasználásával. Fennálló gyártelepek felülvizsgálata, átalakitása, egyes gépek és készülékek szállitása, átalakitása és javitása, hiányok kipuhatolása és pótlása szakavatott közegeink által pontosan és jutányosan eszközöltetik. — **Tervek és költségvetések, szükség esetén kiküldetések dijtalanul. — Gyümölcs, szőlőtörköly és borseprő feldolgozásához kitünő rendszerü pálinkafőző-üstök. — Számos kiállitási érem, diszoklevél.**

Tavaszi trágyázásra legalkalmasabb
a Cséry-féle szeméttrágya,
mely a legolcsóbb **phosphort, kálit és nitrogént** tartalmazó **természetes trágya.** Az **istállótrágyát** tartalomban és hatásban **jóval felülmulja.** Rövid idő alatt **rengeteg népszerüségre** tett szert.
Ismertetések, analizisek és árajánlatok kaphatók a központi eladási telepen:
BAYERTHAL és LEVY czégnél Budapest, V. ker., Bálvány-utcza 26.

"Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. — Az Első Magyar Papir-Ipar r.-t. papirosán.